Gerson de Arco
Sup. Cantica Cant.
Sup. Psalmos Pen.

Gersonis Historia
Theologica

Guilhelmi Parisien.
de Beneficijs

Tractatus de plurali.
beneficior.

Liber 1. Epla ad
Timotheum Corinthios

Gerson de vita actiua
Cordis
De Simplicitate Cordis

Tractatus de Laude
Dei
De Trinitate Dilectionis

Defensorium Curatorum
Contra eos qui
privilegiatos Detrunt

Epla Alij 2 ad Ludouicum
Francorum Regem

Tractatus de Sacramento
Altaris Missae

Nomina Cardinalium
Papae Sixto Quarto

35

E
138

Ex Bibliothecâ
quam 16000. Voll. conſtantem
huic Abbatiæ S. Genovefæ Pariſ.
Teſtamento legavit Car. Maurit.
Le Tellier Archiep. Remenſis.

(15
S.) E. 758.

pea 3

3.

Astrologia theologisata a magistro iohanne de gerson no cancellario parisiensi.

Sapientiam (que a domino deo est) q̄ et de se predicat. p me reges regnant ꝓ vsitato noīe theologiā dicim⁹ null⁹ recte existiabit ꝙtra riam esse cuicūqz vere scientie Dē ei verū oī vero ꝙsonat qui etiā theologica scientia oēs alias sibi subditas habet velut ancillas. i quibz si q̄d pulcrū est: illd approbat et decorat. si q̄d noxiū et turpe: illud abicit et mūdat. Porro si quid superfluum est: resecat. supplēs quid quid ei⁹ it diminutū. Propter ea nō est hoc negādū ab astrologia quā esse scientiā nobilē et admirabilē. primo prīarche a de et sequacibz reuelatā theologia nō abnegat. Verūtamē hāc ancillā suā astrologiā nonnulli tot vanis obfuationibz tot ipiis erroribz. tot superstitionib⁹ sacrilegis deturpātes macl'auerūt nescientes i ea sobrie sapē ⁊ modeste vti ꝙ apd̄ bonos et graues reddita est nedum i sana sed religioni christianoꝝ cuiusqz cultoribus pestilens et nociua. Succurrendū itaqz existimaui. precipue propter te princeps illustrissime. delphine qui superesvnic⁹ heres christianissimi regni francorum. et iure regens ipsum. quatenus seduci non possit optima indoles tua ab extranea mulliere. que mollit sermones suos ostentatione prescientie futurorum et operationis mirādorum. Astrologiam loquor quorundā prophanorū se philosopharī dicentium. Hanc ergo nunc a dnā sua theologia veluti modeste composita. mundatam. et ornatam. sub triginta propositionibus. quasi cum totidem monilibus pretiosis deducendam. salubriter iudicaui. coram celsitudīs tue cōsiliarioru mqz tuorum prudentissimorum. claro intuitu de quo sapiens rex qui sedet i solio iudicii. intuitu suo dissipat omne malum. Opto deniqz nitor et supplico. quatenus per prosperum. religiosum. verum et deuotum regimen regni. dominus noster iesꝰ christus rex regum et dominꝰ dominantium. te proprio sāgnine suo redemptum perducat ad eternum. Amen. Prima propositio.

Elū a deo glōso libē. q̄ti gēter ⁊ q tpe q̄stitutū eē

quoniã dixit et facta sũt Er
rauerũt hic mlti astrologi. nõ
illuminati p fidem. qui posu
erunt perpetuitatem mundi,
eo qp deus agit imutabilr. Et
inde posuerunt animas ratio
nales (cum non possit actu eẽ
infinite numero) aut migrare
de corporibz i corpora. ut pla
to pitagoras virgilius. et alii
plures. ãt qp generãtur et cor
rumpũtur cum corporibz. ut
alexander et epicurus. aut qp
vnicus est intellectus in omi
bus hominibus. ut auerroys
imponit aristoteli Vnde timẽ
dum est ne nimis astrologiza
re aut philosophari volentes
(sicut origenes) i fine vite inci
dant in predictos errores vel
aliquem eorum atqz sequen
tium. Secda.

Celum eẽ velut instrumẽ
tum dei glorioſi. et p ip
sum machinã mũdi corrupti
bilis regulariter gubernari.

Errauerunt hic aliqui di
centes celum nichil agere. sed
tantũmodo signum esse, alle
gantes illud. et erunt i signa
et tempora Dicitur autẽ mũ
di corruptibilis, pter animas
rationales que regũtur a deo
imediate sine celo quo ad na
turã. quo ad grãz. quo ad glo
riã. et geñalitez quo ad oia do
na t illumiatões supnaturali
ter ifusas. Addit aũt regula
riter propter miracula facta
tam in celo qp in terra. sicut i
statione et retrogradatiõe so
lis temporibz iosue. t ezechie
et in eclipsi tempore passionis
in diluuio generali. in sacrmẽ
to altaris. et i aliis sine numẽ
ro miraculis. iii.

Celum nichil in creatiõe
animarũ rationaliũ in
fluere. et ipsas aliter post. qp ã
te lapsum regi. Errauerũt
hic auicẽna et seqces sui. q ad
primã partẽ. et quo ad secdam
os tã astrologi qp alii. q nõ po
suerũt corruptionẽ peccati o
riginalis. putãtes nullũ statũ
eẽ nature lapse. sz illi9 tm q p
mo instituta ẽ. ut hic sum9 secũ
dũ eos morti t aliis passiõib9
de necessitate subiecti. Cõstat
aũt qp si adã nõ peccasset, tũc
nec fuisset ifernus qualis nũc
est p hoibus. nec christ9 fuisset
incarnatus saltem ad morien
dum. nec spiritussanctus fu
isset datus in variis linguis.
et ita breuiter de omnibus no
stre reparationis misteriis.
Attamen est probabilis opi
nio et subtilis qp deus prescius
futuri casus hoim. descripsit

in celo quasdã cõgruẽtias cõ/
currentes i decursu totiꝰ mũ
di vsqz ad finale iudiciũ. Et
hoc intenderunt illi qui volu
erunt concordare astrologiã
cũ theologia, sicut reuerẽdis/
simus pater dñs cameracẽsis
cardinalis.et illi quos inducit
loquẽtes de sectis ⁊ de diluuio
sensisse vidẽtur. Facit ad hoc
ꝙ vix repitur aliqd miracu/
lũ fuisse factũ.quin in circun
stãtiis ꝙcurrerit aliqua natu/
ralis actio. Preterea fides ꝙ/
uis sit supnaturalis.nõ refu/
tat ratiões et ꝙgruẽtias natu
rales.nec caritas supnatura/
lis motiua naturalia ad amã
dũ.qm̃ talia faciũt ad ꝙsolatõ
nẽ fideliũ.⁊ amicoꝝ dei necnõ
ad repressionẽ blasphemãtiũ
infideliũ atqz mũdanorũ. Hoc
fm̃ ita obseuare ꝙeit.ne fidelis
amicꝰ dei imitatur talibꝰ ratõi
bz et obseuatõibz.tãꝙ pricipa
libz.⁊ cogẽtibz motiuis,ad cre
dendũ deo.sibi qz p caritatẽ i
herendũ.Alioqn meritũ fidei
pderet . et irrisio apd fideles
et mũdanos seqretur.sciẽtibz
illis ꝙ talia nõ ꝙuincũt Et sic
hoc sẽsu dicit i epylogo.ꝙ mi
steriũ nostre recõciliatiõis ni
chil habet i celo.hoc ẽ cui pri/
cipaliter itẽdere debeamꝰ ut il
le ꝙ nasonẽ ipudicissimũ itro
duxit ob hoc credidisse. Deni
qz obseruetur.ne quid nimis

Sz qm̃ virgiliꝰ ait. solẽ qs
dicere falsũ audeat offert hic
p scolasticoꝝ exercitio sillogi
smus talis Ostẽso itaqz celo ꝙ
statu sue creatõis, ante lapsũ
primi homis.arguit sic. Celũ
presignabat incarnationem fi
lii dei. cum multis aliis effe/
ctibus factis propter repara
tionem hominis peccantis.et
primus homo nõ peccabit nec
esset eius reparatõ cum suis ef
fectibus.ergo celum predixit
falsum.consequẽtia est neces/
saria.et antecedẽs pro illo tũc
erat possibile et sibi compossi
bile quoniã maior est necessa/
ria cũ sit de preteritovera. et
secunda tunc erat possibilis .
ergo consequens est possibile
scilicet ꝙ celum dixit falsum.
et ita cum celum fuerit im/
mediate creatum a deo. deus
dixisset falsũ per celũ.qd blas
phemum videtur. iiii

Celum virtutes a deo di
uersas provarietate su/
arum partium/stellarũ/ pla/
netarum et motuum recepis/
se.sed eas ab hominibus com
prehendi non posse . Errãt
et experientiam negãt sentien

tes oppositum.cum celum sit sicut horologium compositū ab artifice summo. cū sit etiā liber sentencioſissimus et exē platus ab exemplari librovite infinito et eterno.qui nomiatur mundus archityppus.in q̄ id quod factum est vita erat. Porro de stellis dicit prophe/ta.Qui numerat multitudinē stellarum. et omnibus eis no mina vocans. Hec autem vocatio quid aliud est q̄ distincta virtus et operatio stelle cuilibet attributa? Nomen quippe sumitur a proprietate rei.⁊ quoniam inumerabilis est huiusmodi proprietas exclamat Magnus dominus noster et magna virtus eius,et sapien/tie eius non est numerus. ℣.

Celum obedire ad nutū deo glorioso. atq; ipm operibus hūane recreationis seu reparationis inferius et subditum esse. Errauerūt hic multi astrologi et philoso phi qui posuerunt deum age re de necessitate nature.et qui negauerūt misterium nostre redemptionis a seculis abscō ditum.propter quod nedum celum corporeum sed etiam ā gelicā intelligentie sunt(sicut dicit apostolus) in ministeri/um missi.Tradit isuper moi ses deuteronomii quarto. q̄ solem et lunam ⁊ omnia astra celi creauit deus in ministeri/um cunctis gentibus. Vnde et describens creationem mū di.posuit prius fuisse virgul/ta terre.q̄ solvel stelle forma rentur.ut ostenderet deū pos se agere sine sole et stellis Cū igitur homo sit quodāmodo finis omniū (sicut aristoteles videtur posuisse secundo phi sicorum. oportet secundū va/riationē hois cetera variari. sicut prius tangebatur de sta tu nature integre et lapse. et sicut apparet in miraculis fa ctis supernaturaliter.ut hoiel supernaturalē cuū finē adipi scerē p fidē spem ⁊ caritatē bi

Celum generale īfluenc eē et remotū.et actiones suas ī patiēte dispositio recipi. deū vero nedū omniū saliter ⁊ re mote.sz sigularissīe ⁊ ppinq̄s/ sime opari. Errauerūt hic astronomi quidā ut alkindus de radiis ⁊ similes.ponētes res īferiores nichil agere.sz tātū/ modo deferre radiosas īfluē tias celi.⁊ īde fieri effectꝰ sīles numero.prius scilicet istum q̄ illum propter determinatio/nem celi. ut in productione

graduũ caliditatis.quã determinationẽ alii solũ referẽt ad diuinũ beneplacitũ libere cõtingẽter agens. ꝙformiter ad sedam partẽ ꝓpositõis.ꝙ deꝰ est agens imediatissimũ ⁊ ꝓpinquissimũ.nõ obstãte coefficientia causaꝝ sedarum.Et hic errauerũt aliqui doctores etiã catholici.ponẽtes deũ esse causam nõ imediatã in oẽm effectũ.qm̃ inquiũt alie cause superfluerent.Esset preterea deus causa imediata actuum uolũtatis tã bonoꝝ ꝙ maloꝝ et ita esset actor peccati.Sz ꝓ nobis est articulus parisiẽsis dicẽs. Q deus sit causa remotissima.sic ꝙ nõ ꝓpinquissima error. Nichilominus offerꝝ hic pro scolasticoꝝ exercitio. sillogismus talis ad ꝓbãdum ꝙ si deus imediate agat actũ uolũtatis. deus facit et uult pctm̃. signãdo sortẽ qui facit substantiã alicui⁹actus.cõtra prohibitionẽ dei. et uocetur a Tunc arguitur sic.Sortes facit a.actũ, et sortes habet p̃ceptũ dei de nõ faciendo a.actũ ergo sortes peccat.Tonsequẽtia est necessaria.et deus uult et facit quãlibet partẽ antecedentis.imo ⁊ totũ antecedens cũ partes sint sibi compossibiles.ergo deus uult et facit totum consequens. scilz sortem peccare.qd̃ uidet blasphemũ.

Elum effectus ne dii dũ darios sed ꝙtrarios uel oppositos i inferioribz facere.ꝓ diuersitate materie ratioibz seminalibz plene. Errauerũt hic astrologi illi, qui uolentes iudicare de natiuitatibus.uel morte. uel aliis inferioꝝ conditionibz.respicien dũ esse dicũt adsolũ celũ.⁊ cõstellationes eius. Vnde experientia conuincit eos.sicut deducit augustinus sexto de ciuitate dei. de duobz geminis diuersarũ fortunarũ.sicut et experiẽtia de luto et cera docet.⁊ de similibz.et de uarietate sine numero diuersaꝝ herbarũ ⁊ plantarũ.in ea dẽ paruula parte agri. Q si dixerit uarietates tales fieri.propter diuersitates angulorũ influẽtialiũ celi. qui terminãtur uel ut in idiuisibili.et inde diuersificãt in partibz loci suos effectus. Ex hoc saltẽ habetur quẽadmodũ de geminis ꝙclu dit augustinus ꝙtrs responsionẽ de rota figuli mota ⁊ percussa.ꝙ iudiciũ cuiuscunqz astrologi ferri nõ potest super tanta incertitudine.et ignorã

tia diuersitatis huiusmodi ip
ceptibilis influẽtiarũ angulo
rũ velut idiuisibiliũ. Deniqz
videmus regulas astrologie
de vẽtis et pluuiis et aliis na
turalibz effectibz aliter et ali
ter verificari seu falsificari. p
diuersitate situũ et figurarũ et
dispositionũ hui⁹ terre vl illi⁹

Elũ cum syderi bili
bus et planetis in omni
bus suis cõbinatõibz motuũ.
directionũ. retrogradationũ
qiũctiouũ. oppositionũ cũ re
liqs circũstãtiis multipl⁹ ab
hoibz ignorari q̃ sciri. Er
rauerũt hic quidã iactãtes se
de oibz scire respondẽ. ut gor
gias. cõtrv quos fuit achade
micoꝝ disciplina. et si nõ veri
or:tñ plus sobria. dicẽtiũ se ni
chil scire. Nec mirũ de toto
celo. cũ nec minimũ soliũ ar
boris tantũ sciaꝫ ab hoibz q̃
tũ ignoratur cum q̃tineat nu
meros et figuras. ꝫ eoꝝ cõbi
natões ifinitas. Preterea sũt
aliqui mot⁹ octaue spere ꝫ pla
netarũ. prius ignoti ab astro
logis. ꝫ satis nouiter inuenti.

Deniqz p̃supposita creati
one mũdi cui⁹ duratio mũdi
est septẽ miliũ ãnoꝝ scdm vi
tatẽ fidei. nõ potuit p obsua
tiões astrologicas inueniri. sal
tem quo ad effectus calcula
tio magni anni quẽ plato po
suit trigitasex miliũ annorũ
ꝫ ita de calculationibz aliarũ
q̃stellationũ. que nõ potuerũt
totiens repeti ut facerẽt expe
rientiã certã ꝫ naturalẽ astro
logis. de talibz vel talibz effe
ctibz cõsequẽtibz huiusmodi
q̃stellatões. quarũ alique nũ
q̃ fuerũt. alique raro. alique
semel aut bis. Preterea fi
xerũt astrologizãtes pagani
ꝫ ifideles arabũ ꝫ iudeoꝝ infi
nitã annoꝝ multitudinẽ. ut al
bumasar ꝫ marcian⁹ scribũt.
Potuerũt igit̃ p solã diuinã
ispirationẽ factã ade vel abra
he vl similibz. dari vere regu
le vtiles de tota vtute celi. q̃
voluit deus reuelare. ꝫ nos sci
re sine curiositate. Valde aũt
pauca sũt talia p statu p̃sen
tis mitie. q̃ ordinata est ad vi
sionẽ btitudinis eterne. vbi vi
debitur de⁹ oia in oibus. ix.

Elũ habere commensu
rabiles vel incõmensu
rabiles motus signoꝝ. insup
et planetarũ dominia. huic vl
illi gẽti prorsus icertum esse.

Errauerũt (ut expiẽtia do
cuit) certitudinẽ affirmare vo
lẽtes. vbi solã posse hẽri rheto
ricã pbabilitatẽ deducit mage

nicholaus orelme. ⁊ post eum dominus petrus cameracēsis cardinalis. sumens exinde radicē vnā difficultatis astrologicoꝝ iudiciorū. Et inde horitan est. qꝫ nū dū videtur reperta p̄cisa q̄titas anni solaris. aut ex aliqua radice precedēti. Ceterū varietas assignātium huic vel illi plage terre talia vl talia signoꝝ dominia satis incertitudinē eē mōstrāt.

Elum cū syderibus ⁊ planetis suum lumen influxiuū pro variatione fractionis et refractōis radiorū luminariū ex diuersitate mediorꝝ diuersificare. et non eosdē situs aspicientibz ad terram mōstrare. Errauerūt hic pauci vel nulli qui sciunt cū astrologia pspectiuā. Dū sumit radix alterius difficultatis astrologice iudicatōis. Inuenitur et alia difficultas ex collatione zodiaci. Vtrū videlicet sit in primo celo quodcunqz sit illud. an in firmamento secundū figurationē stellaꝝ fixarū in eo. Cōpertū est eī firmamentū moueri cōtra motū p̄mi mobilis. ⁊ ita qlequenter zodiacus mutaret. Sūt et alie difficultates motiōis planetaꝝ in suis augibz epiciclis ⁊ excētricis. scdm ascensū. descensū. stationē. retrogradatōnē. titubationē. circūgirationem in centro ppio. que oia pūctaliter obseruare poterit nemo in quibz ⁊ similibz dīna se sapientia ludē dicit. ⁊ ostēdit. xi.

Elum cū syderibus ⁊ planetis illos q̄tū in se est culpare et in abusū trahere. qui de singularibz effectibus predicere presumūt. Compertū est ⁊ eos crebro falli et fallere. Errant enī tales ex ignorātia. vel ex fraudulētia vel ex arrogātia. Et qz nō attendūt veritatē vnius ꝓpositionis p̄cedentis. qꝫ celū est solū influens generale. cuius ratio particularisatur vel singularisatur aut a deo solo. aut a dispositōe materie. Si autē obicit qꝫ inueniūtur predicere multa. Ea respondet qꝫ multo plura falsa. et ideo vera dicūt vel a casu vel a multitudine eoꝝ que dicūt. vel a malis q̄ presagunt que sūt ut in pluribz apud hoīes. vel a fantasiatōe ⁊ obseruatōe eoꝝ qui audiūt. vel a cognitōe secretoꝝ maxime dīoꝝ ⁊ eoꝝ quos frequētāt. q̄ inuestigāt diūtis mediis p̄ fautores suos. ⁊ hoc est frequēs ⁊ expertū. Aut fit de

niqz ab imixtione opatōis de monū. ꝓpter seducēdos tam predicentes ꝯ fidē adhibētes i talibz. per dānabilem curio sitatē sciendi futura. ⁊ ea q̄ pa ter solus habet i sua potesta/ te. Hinc vulgat⁹ actor ait. Qđ de⁹ itendit noli ꝙquirere sor/ te. qđ statuit de te. sine te deli/ berat ipe. Hinc rursus. Mitte archana dei. cōformiter ad sa pientē. Que tibi p̄cepit de⁹/il la cogita sp. ⁊ i pluribz opibz eius ne fueris curiosus. Hoc si obseruaueris miscebit se ti/ bi tuisqz actionibz angel⁹ bri el. Signū aūt imixtionis dya bolice actionis est. ꝙ iuxta di/ ctū cuiusdā magni viri. sepe i studiis astronomicis, vbi mi nus est de ratione naturali et nichil de miraculo. ibi crebri/ or euētus iuenit qđ esse signū pactionis cū demonibz. augu stinus. tradit libro de doctria christiana. Et sacra theologie facultas parisiēsis. alias decla rauit ⁊tra ydolaticā p̄uitatē.

Celum sup sōnia xii ⁊ sup auiū volat⁹ ⁊ gar ritus multā vim habere. sed nō ob hoc sōnia vel auguria vel traditōes magicoꝝ se sup virtutem celestem fundantiū in geometria/cyromantia ꝓ

romantia et consimilibus ob seruandas esse Errauerūt hic quo ad secundam partem omnes fere gentiles et ydola tre. romani. arabes. yndi ⁊ ce/ teri. Errāt et supsticiosi chri stiani. sortilegi. et magici. ⁊ eo dānabilius: quo p fidē veram sunt illuminati. et per eā pro hibiti ne talibus intendāt vel vtātur. cum esse videant seue ritatē iudiciorū contra tales. p ecclesiasticos ad incarcera/ tionē ꝑpetuā. p seculares ad ignē. p deū ad gehennā. xiii.

Angelos vel itelligētias nō animare sed regere celum cum sꝑideribus et pla/ netis. ad dei gloriosi voluntā tem. Oppositū sensisse dici tur plato. et quidā aliorū dicē tium totum mundū esse ani/ mal magnū. Sed tenenda est fide certa nostra propositio. cui concors est aristotelis phi losophia. xiiii.

Angelos vel intelligenti as per imperium et vo/ luntatem frequenter cū celo. et aliquando sine celo in spe/ ram corruptibilium influere

Oppositū sensisse videtur maior pars philosophoꝝ dicē tium contra fidei veritatem. ꝙ āgeli nō agūt nisi mediāte

motu celi i suis orbibz. Vnde et p orbē lune dari posuerunt formas in iferioribz virtute actionis sue itelligentie z supiorū. Sed op p iperiū et voluntatē agāt intelligētie. Credere videtur auicēna ponēs libertatē ctradictionis i angelis. z magis op in hoibz. sicut est Vitas fidei. Cuius albertus philosophisans. cformiter ad peripatheticos vel quosdā astrologos voluerit hoc impugnare deducēdo ad hoc. op tunc non posset haberi determinate regule de actionibz vel īfluētiis itelligētiaz. ex quo libere contradictorie ageret. Hoc aūt ēt se icommeniēs reputasset astrologi z philosophi quos seqtur z similr ydolatre omēs qui p carminationes et magicā artē posuerūt demones i ydolis cōcludi vel alligari posse. quē admodū tradit hermes trismegistus de egyptiis. qui non habētes quomodo crearēt aias. iuenerūt artē quomō spūs icluderent. et inde miracula facerēt. z responsa darent. Veritas aūt fidei credit cosequētiā et consequens illatū per albertū. addens demones non cogi per artes magicas. sed ita fingere se cogi. ut colāt sicut dii et homies fallacia multiplici decipiant. xv.

Angelos vel itelligētias ad creationē aie rationalis neq; attigere. z nec eidē illabi posse. Oppositū tenuerūt alīq philosophantiū et hereticoz. ponētiū aias rationales ex traduce fieri vel corrūpi. Ceterū quidq; d dixerit aliqui de energuminis lunaticis z similibz. op demon oppmit aias eoz quasi subintrās eas. q; dquid pterea dicat Vitas catholica. op demones sūt incentores viciorz. z angeli boni sūt illuiatores aiarū: nichil istorz fit p illapsū. q soli deo ppriū est. possidēti aiam ad suū plenum imperium. xvi.

Angelos vel itelligētias ad imutationē hūane libertatis. naturalr z imediate p statu vie neq; attigē. Oppositū videt posuisse auicēna et catholicoz alīq. dicētes animā rationalē supirradiari et supilluminari imediate. etiā p statu vie. per lumina supioza dei et angelorz. non qcurrente sēsuali vel fātastica visione. Et ide conati sūt saluare pphetias tam i somno op i vigilia. et preuisiones multas occultas p energuminos. et ita

se saluabat machometus epi-
lē ticus. cp cadebat non potens
ferre illuminatōem angelicā
Sed aristoteles cui fides cōsē
tit. est pro nostra ppositōe. di-
cens. Necesse est quecūqz itel
ligentē fanta smata speculari
dans signū huiꝰ cp deficiente
nobis a natura vno sensuum
deficit nobis et scientia de illo
sensu. Stat nichilominꝰ cp aia
rationalis i sui creatiōe suscē
pit formatōem seu illustratō
nē desuper a deo. in qua et p
quā cognoscit veritatē primo
rū principioꝝ sine priori acce
ptione. p sensus seu fātasma-
ta. cuius in actū non exeat fā-
tasmatibz nō preuisis. Ad qđ
referri posset boecii de aia ꝟ-
bū ex platone sūmā qz tenēs
singula per dis. xvii

Angelos omnes esse ad-
ministratorios spūs. ⁊ a
deo glioso bonos i ministeriū
pro hominbz qui hereditatē a-
depturi sūt salutis datos esse

Oppositū qui dicit est here
ticus. si se gerat p christiano
cōtradicēs expressis verbis a-
postoli. Et hec est magna con
solatio illoꝝ q̄ tenent veracit
et sine fictione fidē iesu cristi.
⁊ qui captiuāt omnē intellectū
in obsequiū fidei Quia si fidu
ciam capimus de hoibus pitis
in medicina vel astrologia āt
arte alia. cp adiuuare nos pos
sint: quanto magis hoc facere
possum⁹ de āgelicis spiritib⁹?

Angelos bonos ⁊ xviii
malos. iter causas libe-
ras et alias quas deus sic istī-
tuit ut eas ppr̄ios motꝰ agere
sinat numerādos eē. Oppo
sitū null⁹ fidelis nec a liqs rite
philosophās dicet. Et inde fit
cp absqz tentatōne dei possu-
mus ad angelicū subsidiū re-
currere. sicut ad pitū medicū
⁊ eū q̄ potest iuuare nos i ne-
cessitatibz nris. de cursu cōi ⁊
naturali. Excipitur angeloꝝ
maloꝝ cultatio vel inuocatō
qm̄ nō est licitū participare q
eis. tācp excōicatis a deo. et ec-
clesia tota. ⁊ quia fallaces sūt.
fallere sp cupiētes nō iuuare
nisi ficte. Vnde iuxta puerbi
um vulgi. ludūt ad falsam so
cietatem. xix.

Angelos. celū ⁊ terrā iu-
xta cp exigit electoꝝ dei
deprecatio. salus. et ordo. deo
iubēte vel pmittēte posse mu
tare. ut solē facere stare ⁊ ignē
nō ardere. Oppositū putāt
oēs astrologi infideles. ⁊ paga-
ni. negātes vera miracla pos-
se fieri. nec illuiati cū pphetā

dicente. Oia quecunq; voluit dñs fecit i celo et i terra i mari ⁊ in oibz abyssis. Nesciētes ꝓterea vel negātes miracula veteris legis ⁊ noue ꝯlia ꝓpōptū est legere i biblia ⁊ autēticis christianoꝝ libris. xx.

Angelos per deuotas ad deū ꝓces. potius ꝙ ꝑ curiosas ispectões vel obseruationes ꝟstellationū posse cōsiliari. ⁊ ꝑ ipos homībus opē dari Vnde ⁊ ꝑ fidē scti dicerūt regna. nō ꝑ celū. Oppositū dicētes quincūtur ex premissis. iūcta promissione dei dicētis. Quecūq; orātes petitis. credite. ⁊ fiet vobis. cū similib⁹ multis. iuncto ꝙ nō sp expedit nobis habere ꝓspera q̄ petimus sz magis aduersa q̄ fugimus Nec oportet i recursu ad eos et deū tēpus orōis ꝑ ꝟstellationes obseruare. ut guillermus parisiēsis notanꝫ ait ⁊ deducit

Angelos ꝑsertim xxi. malos. i artibz magicis ⁊ oibz supsticiosis opatōibus que nec rationē naturalē nec miraculū verū habent. sed ex pacto noto vel occulto. nō dubiū opari. ⁊ effectum sortiri.

Oppositū posuerūt qui negauerūt demones esse. cōtra xpressā sacre scripture ifam i veteri ⁊ nouo testamēto. Fuerūt etiā expientie multe i oppositū negātiū. ⁊ etiā doctrie sanctoꝝ. noiatim augustini q̄ notāter dixit oīs tales obseruatiões tātomagis suspectas et fugiēdas esse. ꝙto sepius videntur suū sortiri effectū. Et si allegeꝫ ꝙ frequēter mixta inuentur illic obseruari. in artibus magicis vel sortilegiis. q̄ sūt scta ⁊ honesta. ut ieiunare castū esse. dicē pater nr̄. ⁊ euāgeliū. Respōdebat dnus ve et catholice. supsticionem tanto peiorem esse: quāto plura miscētur bona. quoniā vnde deberet honorari deus: honoratur dyabol⁹. Nemo tamē ex hoc intelligat obseruatões christianoꝝ reprobatas esse. que vel ab ecclia istitute. vel ab ea dē rationabiliter tolerate sūt ꝙuis non appareat ratio huius magis ꝙ illius. nisi vel ex volūtate seu auctoritate istituentis. vel a deuota quadā ymaginatione facientis que rō recedit adeo. sz i exterioribus signis aliquibz se exercet. ut in tali numero orationū. i pegrinationibz. in nouenis. in oblationibz. nunc cādelaꝝ. nūc panis. nūc gallorū. nūc in gestatione reliquiaꝝ. i bibitōe ablu

tionis earū.i quib⁹ pia fide factis non min⁹ se potest miscere bonus angelus: ꝙ mal⁹ i i pia et phibita fide factis. Forr tassis ꝫ emperica medicoꝝ tolerari possūt hāc generalē habentia rationē fortificationē scilicet ymaginatiue virtutis Mendax assertio tñ desit.xxii

Angelos mediate vel inclinatiue seu dispositiue posse super intellectū et volūtatem.per immutationē sensuū tam interioꝝ ꝙ exterioꝝ pro dei nutu vel ꝓmissione.multipliciter operari. Oppositū paucivel nulli senserunt ex astrologis.philosophis.ꝫ catholicis.qui ꝙsenserūt āgelos vel ītelligētias esse. Nam ꝫ super hac radice fūdāt astrologi regulas iterrogationū.ꝫ respōsionū et alias multas. sed fallūtur in pluribz ex pretactis causis.quia ponūt angelos influere pure naturalr.nec satis attendūt liberi arbitrii potestatē.dei voluntatē.et materie diuersitatem. xxiii.

Angelos vel ītelligētias i suis actionibz ꝫ influxibus liberis.ponere sub certis regulis coartari.tradi.et cognosci.temerariū et impium necnon a vera philosophia et theologia alienū eē. Oppositum dicentes quincūtur ex ꝓdictis.maxie ꝓpter arbitrii libertatē in angelis regentib⁹ et i hoībus gubernatis.xxiiii.

Angelos ꝫ deū cuius mīstri sūt. illos offēdere q regulas et traditiōes ꝓiudicātes influxui libero dei et āgelorum.immo et hoīm libertati.palliant cū noīe astrologie vel alterius naturalis sciētie. et talibz auctoritatē vel occasionē approbatōis dari nō debere Oppositū dicētes quicūtur ex premissis iūcta lege dei tam veteri quā noua. Jūcto preterea ꝓ secūda parte illo quod dicit apostolus.Ab oi specie mala abstinete vos.hoc est ab omni scādalo dante occasionem ruine. xxv

Vmanā ratōnē posse ꝫ debere astris cognitis vl' icognitis dīnari.nec ab eis īvicium trahi. Concedūt istā sapiētes astronomoꝝ ut ptholomeus. maxime de sapiēte q ꝓcognoscit celi constellationes īclinatiuas.quoniā potest adhibere remediū cōtra nocua.sicut facimus regulariter contra hyemē ꝓuidēdo de calefactione et domibz.et cōtra calores estatis ꝓuidēdo. de

refrigeratõibus. ⁊ ita de pesti
lentiis.diluuiis et aliis ſilibus
Tradũt itaz ⁊ bene iudicia
aſtronomie tenẽ mediũ iter
neceſſariũ et ipoſſibile.qz ſelz
ſunt de qtingẽtibus ⁊ poſſibi/
libus aliter ſe habere.Sz etiã
ꝙ humana ratio dñetur ſtel/
lis icognitis nec trahatur ibi
ctium.pbatur ex libertate ar/
bitrii.et ex adiutorio dei libo.
quod datur timẽtibz eũ.et ex
libero angelorz miniſterio qd̃
adiutoriũ dei ⁊ ãgelorũ impe
trant ſup omnẽ diſpoſitionẽ
ſtellarũ fides ſpes et caritas.
Quibus derelictis euenit fre/
quẽter. ut volentes ifortunia
vitare.in ea ipa ſe trudãt et i
uoluãt et qprehẽdantur ſapiẽ
tes in aſtutia ſua. xxvi

Vmanã ratõnẽ idignũ
eẽ p vanitates ⁊ iſanias
falſas aut ſaltẽ icertiſſimas i
ſua actione ſe captiuare.⁊ me
lancoliis quotidianis auxiis ⁊
periculoſis agitare Conce
dũt hoc experti ⁊ iter alios tu
lius in fine libri de diuinatõe
Et hoc dicebat dñs petrꝰ car
dinalis cameracẽſis.dũ obiua
tões huiuſmodi reprobaret.
addens ſe timere regis adole
ſcentie ne talibz imbueret et
pꝰab eis nõ poſſet auelli.xxvii

Vmanã ratione debe
re p qſultatões ꝓbatorz et
expertorũ virorz.p lege ciſup
morales et diuinas ſe ſuis a/
ctionibz maxie i gubernatõe
reipublice. ſpretis ſupſtitioni
bus fallacibz regulare. Cõce
dunt iſtã qui attẽdunt ꝙ non
fruſtra dedit nobis deꝰ ratio/
nem liberã pluſqꝫ brutis. De/
dit inſup leges diuinas natu/
rales et politicas. prudẽtiam
q̃z p experiẽtias multas gene
ratam . Qꝛ ergo hnmana ra/
tio libertas et prudentia cen/
tum vel mille hoim imo vniꝰ
degni derelinquãtur.ad iſequẽ
rum opinionẽ vel deliratõem
vnius vel duorz aut pauciſſio
rũ figentiũ ſe ſcire mirabilia
ex aſtris vel aliũde neſcio quo
modo pro fãtaſia capitis ſui.
ſup euentibz et agendis in re
publica.ut ꝙ nõ eſt bellandũ
vſqz ad tres mẽſes vel vnũ an
nũ cũ hoſtibꝰq tamẽ deſtruũt
oia.⁊ ita de ſilibz abſqz nume
ro.ꝙ inꝯ ꝓpter paucos tales
derelinquat hũana ratio ⁊ pru
dẽtia:indigniſſimũ eſt fatuũ
et delirũ.imo merito dei iudi
cio puniendũ.⁊ i ſtultũ finẽ p
cipitandum xxviii

Vmanã rationẽ ꝓpter
hoies viles et ignaros.⁊

de corruptela iudicii multipli
cit suspectos pessimeq3 vt plu
rimū fortunatos.et sñ fide.q̄
les i tenebris susurrāt.idignis
simū captiuarivr dimitti.C Cō
cedūt istā q̄ precedētē attēdūt
et ex terminis suis seuerā esse
demōstrat. ꝑsuppositis his q̄
ponit.que tamē sūt ꝑ experiē
tias q̄tidianas manifesta.xxix

Omanā rationē ꝓpter
sui ꝙ causatōez libezā.nō
possevel debere ꝑ qualescūq3
expiētias emuscūq3 tꝑis sub
necessariis euētuū regulis vr
arte ꝙcludi.C Cōcedūt istā q̄ re
rū ꝙnexionē attēdūt ⁊ hi q̄ di
dicerūt ex logica.q̄ ois ꝓpositio copulatiua ꝙposita ex q̄bꝰ
cūq3 necessariis cathegoricis
vel ypotheticis.redditur q̄tin
gēs si q̄tineat vnicā ꝓpositōez
q̄tingentē. Ac pinde sumit effi
cax argumētū cōtra regulas
astrologie sūptas ex ōptiscūq3
experimētis.si liberū arbitriū ꝙ
currebat.ut causa q̄iūcta. ad
effectū requisita.Potuit ei sē
per dici de effectu tali.q̄ idif
ferēs erat ad sic fieri vel nō fi
eri nec ide ligari alteriꝰ arbi
triū potuisse. xxx.

Omanā ratiōez ad deū
glioſū q̄ nutu libero cū
cta tēpat,et ad finē supnat u
ralē hoim genꝰ ꝑcipue ordina
tū debere sedulo q̄ti ꝑ fidē
spem ⁊ caritatē.ꝑ adiutoriū i
sup āgelos ⁊ scōs.q̄s liberali
tez ⁊ libezevult deꝰ agere.⁊ ad
eos recursū habē.q̄tenꝰ ordie
hierarchico ifima reducātur
ad supiora ꝑ media C once
dūt istā oēs veri et nō solū no
mie cristiani.reputātes talē ꝑ
uidentiā dei.et ita liberā q̄lē i
sinuauit christꝰ dicēs.q̄ nec fo
liū arboris nec passer vnꝰ ca
dit i terra sine patre deo. Dū
rursus ait. Petite ⁊ accipietis
Et si habueritis fidē sicut gra
nū synapis.et c̄.imo ⁊ tota ve
teris testamēti series legalis ⁊
hystorica.atq3 ꝓphetialis. ꝑci
pue i psalmis et oꝫonibz scōꝝ
setāꝝ q3. vix aliud nobis icul
care vel ꝓfiteri videt. Vnde.
Jacta i dño curā tuā.⁊ ipe te
enutriet. Nō dicit iacta curā
tuā i celo Qm̄ in me spauit li
berabo eū. Nō dicit i celo.Be
atꝰ vir cuiꝰ est nomē dnī spes
eius. Nō dicit i celo.imo vetu
it ꝙ addidit ⁊ nō respexit i va
nitates et insanias falsas:lo
quēs de curiosis q̄ defecerunt
scrutātes scrutinio. Et sup
addit de miraculis tā noue q̄ꝑ
veteris legis. Multa feciſti tu
dñe deꝰ meꝰ,mirabilia opera

tua. Deniq; si paul⁹ opponat dicēs. iuisibilia dei p ea q̄ fcta sūt cognosci. Resp̄ōdēdū ē. q̄ hec scala creaturaꝝ i q̄ philosophi cozzuezt. nō ē ap̄li⁹ necessaria fidelibz. tenētibz dei solium. deū solū nūc i luminosa spe tādem i aptavisione. Sz ponam⁹ illd̄ qd̄ raziſſie potest iueniri tpibz istis. Ponam⁹ q̄ plures scientifici i astronomica disciplia queniāt q̄ sint ꝑfecti viri i moz ib⁹ et honestate vite. z tales q̄ mꝛta sit expti i iudiciis astronomie traditis scd̄m tā philosophiā. et i naturali ratōe fundatis. nūq̄d erūt tales q̄tēnendi nec audiendi ab vno principe coz̄ā suo q̄silioꝛ Resp̄ōdet plane q̄ audiedi erūt. sz nō ita penit⁹ ise q̄ndi. q̄n ex adverso velut in eq̄libza ponant ratōes hūane prudētie. cūpte p expiētias z circūstātias hūani regiminis inferioꝝ. quēadmodū fieret etiā si quenirent ex vna parte astrologi. z ex alteza pte medici. sup curatōe alicui⁹ egzoti. Dicāt igit exēpli grā prudētes astronomi q̄cozditer. dū fiet q̄stio de bello in eūdo q̄tra hostes regni. Ecce q̄stellatio talis noxia est. phibēs nō tamē ex necessitate iiri bellū p frācos cōtra āglicos. Dicāt ex altera parte prudētes capitanei et milites expti. q̄ necesse ē vel expedit frācos iire bellū q̄tra āglicos. pēsatis circūstantiis hincide ꝓuei entibz. ex ifezioꝝ dispositōe vl radice. Tūc oib⁹ his velut i eq̄libza positis debebit assumi q̄clusio illi⁹ ptis q̄ p̄pōderabit. et exequēda erit. Nō enī opoz tet vt oēs pz sus iudiciū ex radice supioꝛi celi sūptū q̄tēnatuz Sz nec expedit vt pl⁹ pōderet q̄ opoꝛtet. vbi et quādo z p q̄s seu ꝓpter quos non opoꝛtet.

Pilogātes tāgamus duodecī radices astronomicoꝝ iudiciorū curiositate arcētes Prima dei gliosi libera p̀meuitas i agēdo. Secunda āgeloꝝ tā bonoꝝ q̄ maloꝝ sub deo libertas i exequēdo. Tercia est celestium luminariū sola geñalitas in ifluēdo. nō excludendo lumē qz lumē deuehit in ītellectu hūano. Quarta est celesti um q̄binationū z situū i q̄pzehēsibilis varietas i q̄currēdo. Quīta est medioꝝ diuersitas i radiādo. Sexta seminaliū rationū particularis diuersitas i q̄pzincipiādo. Septima libertas holm q̄ q̄iūcta talibus causis necessariis. q̄tingentiā red

dit in effectu suo Octaua lega
lis ꝛ ꝓphālis seueritas talia iu
dicia prohibēs ꝛ irridēs. sacro
rū isupueterū et nouorū do-
ctorū diligēs taliū reprobatō
maxīe propter comitis corru
ptōnē scientiū ꝙ ad hēses ido
latrias ꝛ supstitōes est hūana
inclinatio. Nona raritas studē
tiū et pitorū ībera astrologie
discīplina ꝙ tamē ī iudiciis dā
dis multiplex supra modū cō
sideratio requiratur vel obstua-
tio. Decima musterii a seculis
absc̄ōditi reparatōis videlicet
nostre recogitatio. q̄ nichil ha
bet ī celis q̄dquid reuerizās a
ctor libri de vetula dixerit et
falso ascripserit ouidio. Vnde
cima hoīs ad fīnē supnatura
lē ordinatio. et ideo mediorū
supnaturaliū ꝑuisio. ut sup-
naturalis spes habeat ī deo a
liter ꝙ bobz āt brutis queniat
āt hoībus ī ne deo. Duodecia
miraculorū q̄ legē coēz nesci-
unt crebra ꝛ pene quotidiana
p illos ꝛ ꝓpter illos q̄ ad fīnē
supnaturalē electi sūt ostēsio

Eliciūtur ex doctrine no
tātes moralr q̄d expedit obser
uare sup iudiciis astrologie
noīe coloratis. prima
Expediēs est cristiano
cuilibet imo necessari
um ad salutē. ꝙ nō adhibeat
fidē superstitionibz et sortilegi-
is merito suspectis de opatōe
demonū vel iuocatōe āt de pa
cto cū eis secreto vel expresso
Sūt leges et decreta et biblia
p hac doctrina locis inūis. ii.

Expediēs ē cuilibet catho
lico diligēter cognoscē
pri⁹ si effect⁹ q̄ promittit vl ex
pectat fieri p alīs obseruatōes
habeat aliquā causā naturalē
vel miraculosā. q̄r si nō tūc ve
hemēs est suspicio. ꝙ talis effe
ctus ꝓuenit ex opatōe demo-
nū fallaciū ꝛ ex pacto ꝙ eis la
tēt vel apto et hoc ꝑmittente
diuino iudicio ī deceptōez ꝙ su
lentiū vel ꝙ fidētiū ī talibz pro
pter curiositatē noxiā aliquid
habē dī vel scīēdi. iii.

Expediēs est nō adhibere
fidē hoībz ꝑmittētib⁹ ꝙ
faciēt effect⁹ magnos et mira
biles nisi pri⁹ ꝙstiterit ꝙ sit ca
stiani et bonoꝝ moꝝ. et ꝙ ve-
lit et offerāt dicta sua vel artē
deducere ad examē et iudiciū
peritoꝝ ī philosophia natura
li. et ī medicina iurib⁹ et theo
logia. Alioq̄n merito debent
haberi suspecti de fallacia vel
ignorātia vel heretica prauita
te. nā sicut lucē veritas amat
sic eam odit falsitas. iiii.

xpediēs est pricipibz ma
xime.etp sua republica
p nec ipi nec sui familiares i
timi et secreti dēt fidē ꝺbusciī
qz iudiciis.etiā sub noīe astro
logie vl alteri⁹ sciētie palliatis
nisi pri⁹habitū fuerit qsiliū vl
eraminatio p pritos mltos ⁊
graues viros ī regimīe reipu
blice.vbi prudētia maxie locū
habet.q̄ initiř cōsiliis ex dicta
mine ratiōis et experiētia mlta collectis.nō ex supsticiosis
obseruatōibz.q̄ deduxerūt sp
i malū finē pricipes cōfidētes
ī eis.sicut nostro etiā tpe satis
et nimis expertum est. v.
xpedit illos ꝺ se dicūt fu
tura cognoscere.vl mi
rabilia secreta facere p astro
logiā.pri⁹examinari diligētez
de cognitōe ipōz. ⁊ de libris q̄
les sūt.et q̄liter habiti.et vnde
qpositi.qz nō est credendū cui
libet dicēti se astrologū.sed p
bādi sūt.et ī publico audiendi
sicut fit de medicis et artifici
bz aliis. Alioq̄n si tales nō au
deāt ī publicum offerre dicta
sua debēt haberi merito suspe
cti de supstitione vel fallacia.
vel hezetica prauitate.āt q̄ nō
quēr nisi pecunias vl honorez
sicut introductorez vl fautorez
eorꝺē faciūt ꝓut milliesies ex
ptū ē ī curiis pricipū.⁊ adhuc
pthdoloz dicitur fuenirt. vi
xpediēs est amatoribus
pricipū et totī⁹ reipubli
ce materiā istā astrologicorū
iudicioꝝ declarari facē freq̄n
ter tā scriptis q̄ emonibz pu
blicis et domesticis.Alioq̄n ne
gligētia sciētiū et scire debēti
um nocet hostilitez psonis pn
cipū.et earū saluti.tā tpali q̄
eterne. Nocet regnis ⁊ polici
is publicis.nocet deniqz ipsis
negligētibz vel ipeditorihz ad
discrimē damnatōnis ppetue
A qua nos eripiat dñs nr iesꝰ
christus.Amen.
Ritur aūt q̄stio qcer nēs
oia q̄ dicta sūt ī trilogio
astrologie theologizate. si li
bri qpositi p astrologos. pēti
infideles et ydolatras.sint a ca
tholicis tolerādi vel penit⁹ ex
tirpādi.Pro cui⁹dissolutōe et
pcedentiū elucidatōe.notētur
ꝓpositōes q̄ sequūtur.
Libri astrologizati ī q̄bꝰ
plura va ⁊ vtilia qtinēt
q̄ inutilia supsticiosa et falsa
possūt tolerari seu tolerabili
ter relegi cuādo illō apostoli
Diaꝓbate. qd̄ bonū est tenete
Tales aūt ut plurimū sunt li
bri q̄ de motibz ⁊ mēsuris ⁊ q
iūctionibz corpoꝝ celestiū sūt

editi.et ex geometricis demō/
stratōib⁹q expiētia fūdati.sic
est ptholomeus in almagesti

Ibri astrologizati i ꝗbz
plura iutilia supstitiosa
ꝫ falsa imo ipia ꝫ sacrilega cō
tinēt ꝙ ua ꝫ vtilia.debēt a chri
stianis oibz euitari dānari.de
strui.ꝫ.penit⁹abolerI Tales au
tē erāt libri de ꝗbz scriptū ē a
ctuū.xix.vbi dicit. Multi aūt
ex eis ꝗ fuerāt curiosa sectati
ꝗtulert libros.ꝫ ꝗbussert oms
coram oibz.ꝫ ꝗputatis ꝑciis illo
rū iuenert pecuniā denariorꝫ
quīquagīta miliū. Ita fortit
crescebat verbū dei ꝫ ꝗfirmabat

Ibros astrologie mltū
expedit discernē.q̄ten⁹
appareat ꝗ sūt et ꝗ nō sūt to
lerādi Composuit sup hac re
albert⁹magn⁹opusculum qđ
appellat speculū alberti.naz/
rās quomō tpibz suis voluert
alıq̄ destruē libros albumazar
ꝫ q̄sdā alios. Videt aūt saluo
tāti doctoris honore.ꝙ sicut i
exponēdis libris philosophicis
ꝑserti peryppatheticorꝫ nimiā
curā apposuit maiorē ꝙ cristi
anū doctorē expediebat nichil
adiciēdo de pietate fidei.ita ꝫ i
approbatōe ꝗrundā librorꝫ a/
strologie. ꝑtim de ymagini
bz.de natiuitatibz.de culturis
lapidū de caracteribz. de iter
rogatōibz.nimis ad partē su/
pstitionū ratōe carētiū declia
uit Scūs aūt thomas i suis
opib⁹min⁹attribuit hui⁹mōi
supstitionibz.ymaginū cara/
cterū.iterrogationū.imo ꝫ ex
itētione ꝗ efficacia rationū re
ꝓbauit libros astrologicos.ꝗ
tolerātur ꝫ legunt apd cristia
nos sicut ptholome⁹ albuma
zar et hali. Nō ideo oportet i
auctoritatē talē adducē ut cre
dendū vel tenēdū sit ꝗdꝗd ex
eis vel deducit vel allegat. Fal
lunt in hoc plures astrologorꝫ
et simpliciū christianorꝫ vel alio
rū.nō ibutorꝫ lris sacris ꝗ ꝓpti
n⁹ut legūt vl audiūt alıq̄ de li
bris taliū credūt ꝫ assentiūt.q
tñ repiant illic errores q̄ntī fi
dei. Nec mirꝫ q etiā i libris ari
stotelis.ꝫ auicēne ꝫ auerrois ꝫ
aliorꝫ ꝗ ꝗtidie legunt sile inue/
niat. Sz cautissīa religiositas
te,puisū ē i ꝑclara artiū facul/
tate alme pariēsis vniūsitatis
tā ꝑ articulos parisiēses ꝙ ꝑ
statutū iuzeiuzādo firmatū ꝑ
quēlibet ꝗ licēciat i artibz vbi
spētēcialit sic habet. Jurabitis
ꝙ dū ꝗtigetvos determiare a
liquā q̄stionē de philosophia:
illā sp,p parte fidei determia
bitis.ꝫ ratōes philosophi i op,

positū factas dissoluetis. Quā tomagis hoc eēt obseruādū i libris astronomicis. q de iudiciis q positi sūt p infideles ⁊ ydolatras vbi mlta posita sūt ex suppositōibz ydoloꝝ ⁊ dctibz demonū. ⁊ fallacibz responsis ipoꝝ ex qbz ꝓcessit mod⁹ q positiōis ydoloꝝ. qs deos appellabāt loquētes ꝓphetātes ⁊ mirabilia opātes ꝓut loq̄t hermes ⁊ megist⁹ refert augustin⁹. Vñ ⁊ mlta traduxi i dctis libris q nlla penit⁹ iducūt ratōez. nisi p mod⁹ narratōis q i tali q stella tōe sic eueīet ⁊ i alta alitez. Et tñ astrologi supstitiosi pl⁹ inuenire se dicūt vitatis ⁊ certi euēt⁹ ex talibz regulis. q ex illis q naturali ratōe fūdāt. sic debētis ⁊ pluuiis ⁊ aliis ipressiōibz metheorologicis. Cum aūt pauci sit astrologi. imo nlli i tromittētes se de iudiciis astronomicis q nō isequunt tā q ꝓ fūdamētalib⁹ regulis ꝑdictos libros astronomicos ⁊ silles: q cludit hic ꝓ doctrīa cristiana q salubri⁹ tuti⁹. ⁊ deo accepti⁹ est. q tēnē talia iudicia q suis actoribz: q dimissis aliis vtilioribz studiis suā talibz cognoscēdis ⁊ pratica dis. curā dare.

Rursꝰ addit ⁊ alta doctrīa q salubri⁹ tuti⁹ ⁊ deo accepti⁹ est. nō req̄rē imo nec ꝓmittē fieri iudicia publica sup euētib⁹ humanoꝝ actuū. quēadmodū dicūt aliq̄ i ytalia ⁊ studiis gnā lib⁹ acceptare. Ratō. q̄ miscēt mlta falsa ⁊ supsticiosa ⁊ q̄ ex piētias isequntib⁹ manifestas ⁊ terrēt ide reges ⁊ regna. prīcipes ⁊ prīcipat⁹. ⁊ hoīes de omi statu. ⁊ ꝓ vanos tiorez vl stultas ꝓmissiōes maloꝝ vel bono rū euētuū eos alit agē q̄ va ⁊ recta ratō moralis dictaret i ducūt. Porro magnū facēt obsequiū christianitati collegiū aliqd theologoꝝ. si libris astrologicis diligēter īspectis. notarēt sigillati pass⁹ suspectos. ⁊ palā erroneos ⁊ hēticales. q tēt os i eisdē quēadmodū factū repit nedū de libris aristotel auicēne ⁊ auerroys: sz etiā de qb⁹dā libris catholicoꝝ sic notati sūt pass⁹ vl articuli i qbus magr̄ q̄ter nō tenet. Postremo si libri magicoꝝ ⁊ supstitiosoꝝ alioꝝ cū velamīe astrologie vl philosophie sese palliātiū. q iā inuenīūt fuisse dānati q auctoribz suis. custodizēt alicubi cū piculo manifesta tōis vl abus⁹ videt expediēs. q̄ten⁹ resurgētibz vl q̄currētibz materiis silibz q̄festi habēt dāna tōis fctē mod⁹ lic eueit pariſi⁹

de libris iohis de barro magi ci supstitiosi qbusti ꝯles repiũ tur adhuc i hispania ꝯ titulo semaphoras sicut īsup notatꝰ ē rotulꝰ q̄dã magnꝰ quē gẽbat claudestine q̄dã desptilionẽ se nominãs Et īphemio articlo rũ parisiẽsiũ aliq̄ tales notati dãnatiq; sũt. Supaddamꝰ illos nedũ fatuos esse. sz pũsos cristianos. q̄ solẽt ꝯsi iocando dicere. Qualis michi cura est quis me sanet quis victoriam quis honorem. q̄s diuitias det q̄s deniq; adiuuet. sit deus. sit dyabolꝰ dũ modo m̄ pueĩat illud qđ expecto. Dũ igit dr̄ alicui ex pr̄icipibꝰ ecce dnẽ tales hoĩes p suã artem sciũt mlta magna ⁊ mirablia facẽ ⁊ fuga p̄dicẽ ⁊ victoriã de hostibz promittẽ. si credatur eis ⁊ si fiant ea que iusserit: respõdeat pr̄iceps. plena fide et īgrat. Sũt ne tales hoĩes sci dei q̄ ex reuelatõe. ⁊ grã s dinitꝰ cessa hoc p̄mittũt. Et si tales sũt. credi poterit eis. dũ p̄babũt. ⁊ dũ nichil iubebunt nisi sctm̃. ⁊ dina lege cautũ. maxie si fuit dctis eorũ vita ꝯors ⁊ p̄bata. nedũ vulgari rumore sed iudicio sapientũ q̄ freneticas illusiones averis sciũt reuelatiõibz separare. Sivero tales hoĩes mirapmittũt se facere p physicas disciplinas ut p medicinã perspectiuã. ⁊ geometriã: Respõdeat pr̄iceps. q̄ studẽtes de vniuersitatibz publicis magis itali re sũt credẽdi si ratõ q̄sonet naturalis. Demũ si tales promissores mirabiliũ neq; miraculis neq; ratione naturali se fũdant: illos habeo suspectos tãq̄ supstitiosos ⁊ repellẽdos Aduertat doꝰ a me. cristiano seruo suo ut velim abnegare fidem suam. vel in eius legẽ q̄ modolibet peccare pro quocũq; cõmodo tẽporali consequẽdo. sive sit sanitas corporis sive victoria in bellis. sive opulentia in diuitiis. Non ei nego talia deo permittente euenire ministerio demonum ⁊ hominum eis deditorum. sicut magi pharaoĩs multa fecerũt similiter ad moysem. Sed non est bonũ michi relinquere baptisma meum/ fidem meam/ legem meam sanctã/ etiam vsq; ad mortem. propicius sit m̄ deus. Amen.

Explicit de astrologia theologizata a iohãne de gerson no. cãcellario parisiensi
viii t.

4

De beneficiis a guillermo parisiensi.

Mbram behemoth (sicut scriptū est i xl.iob) umbre pte gūt. Umbrā scz opacā i q̄ ⁊ latēt uolūtatie ignorātes. q̄ et p̄stat eis umbraculū q̄tra radios solis itelligentie ⁊ iusticie. q̄ est christ⁹ dñs sicut legī sapie. v. ⁊ malachie iii Umbra ista est detētio siue occupatio iiqua beneficiorū siue reddituū eccl'asticorū. Sū hac umbra descit dyabol⁹. reficit omni gēne refectōis sue. q̄ est mors aiarū hūanarū. Hoc ē secretum calami. ubi dormit. sicut i eodē euisdē iob legitur. hec loca humētia i q̄bz uoluntatur. Nec dormit ibi utcūq̄. sz iexpgiscibiliter et ieuigilabiliter. ut uidetur. Neq̄ enī tonitrua diuinarū q̄minationū. neq̄ clamores publicarū declarationū. neq̄ clami āt stimuli sacroꝝ eloq̄oꝝ ip̄m sufficiunt excitare Deniq̄ ūbra ista tanta tenebrositate obnigrust: ut ūi solis splēdor ip̄am nō penetret. Tāta frigiditate obriguit: p̄a caloze eius ī ea behemoth se absc̄ōdit. Circumdāt illū (sicut i eodē legit) salicea torrētia. hoc ē ifructuosi i ipso torrēte/affluētie tp̄ralis. q̄ uelut torrēs citissime trāsit ⁊ exicc̄at. hoc est corda i eo radicaliter ifixa. Circūdāt ip̄ illū uallantes eū et muniētes quēadmodum armata forti / tudo principē. nō illū obsidēs sed defendens. Umbre iste quatuor sūt. p̄ma est uox auaricie. que terrā id est terrenā substantiā: uero soli ⁊ hūanis mētibus interponit. Scda est eclipsis ambitionis siue superbie q̄ mūdane istabilitatis uanitates. radios uezi solis. istar lunaris eclipsis. uerūq̄ solē e isdē absc̄ōdit. Tercia ē nubes opaca pessie q̄ in his p̄ p̄latos carnales ioleunt q̄suetudinis q̄ lucē ūitatis nec uidē nec ituери sinit. Quarta umbra ē/p̄uersaꝝ affectionū teterrima nubila. q̄ diē mētis obnubilāt et ūitatē obumbrāt. Quā pernicioſa sit hec pestis eccl'ie dei. q̄ta speciositate membrorū eā detrūcauerit seu mutilauerit. q̄ta mōstruositate mēbroꝝ suoꝝ eā deturpauerit. q̄ta spurciciabicioꝝ illā fedauerit. q̄tū decorē ūtutū et gratiarū ab ea deleuerit atq̄ abra serit. sz ⁊ ip̄m creatorem q̄ta sui cultus ⁊ honorificētie parte. ab eo tp̄e quo cepit defraug i

dauerit. et adhuc incessanter defraudet. pia corda nō absq; dolore vehemēti cogitēt. Ipsā enī dei domū scz ordīs domū quā decet sctitudo. sanctificiū qđ sibi de⁹ edificauit. sanctuariū qđ ꝓprio sanguīe dei filij ꝙsecrauit. tabernaculū qđ sibi sctificauit. tēplū dei sanctū ꝑ parte nō modica spelūcā efficit latronū. habitationē reptiliū. ⁊ pene oīm imūdor. Cō trabmbzam igit istam et vmbras eā ꝓtegentes aliquos radiolos de cōte lumnoisissime veritatis ꝓducē. ⁊ adhibē contra defēliones salicū istaꝝ. iaculaq; de fabrica sacrarū doctrinaꝝ acuere. tāto salubri⁹ eē manifestū ē. tātoq; deo gratius: qnto ipas pniciosiores ⁊ i mortē aiarū dei qz contumeliā pestilētiores esse a sane intelligētibz et recte sapientibz dubitari non potest.

d Icemus igitur primū puritatē vocatōnis ad hec. demū vocatiōis maculas. Tercio puritatem ingressus. Et post illā ingressus maculas. Quito puritatē ⁊ dignitatē detentōis. ⁊ eius maculas. Sexto loq̄mur de pluralitate ip̄oꝝ i vnitate pſone. an sit licita a n non. quomō sit hoc. ⁊ quomodo nō. icedētes pviaꝝ ꝓbationū. cū ip̄ius sacri textꝰ testimoniis. sacros canones ⁊ leges seculares q̄ ad hec faciūt suis ꝓfessoribz atq; doctoribꝰ relinq̄ntes. Dicim⁹ igitur i ꝑmis. qz vnū ex officiis prelatorū est officiū patris siue generātis. ꝓpter qđ ⁊ sponsus ē. et anulū qui est insigne castitatis. erga ecclām sponsā suā in digito gestat. In hac ergo et ex hac debet filios gignere. filios inq̄ qui sint semen fratri defuncto id est christo dño ut legit. xxv. deut. Non debet ei supponere partus alienos. scilicet qui sint filii qui aduersus christū dñm insurgant in electionibz ⁊ aliis que in ecclīs cōtra ip̄m plerūq; fiunt. Nō filios belial debet eccl̄ē supponē. non catulos lamiaꝝ. iuxta iiii. trenoꝝ. Nō filios iq̄tatis Quippe quot canonicos i ecclesia ꝑlatus ꝙstituit: tot ibi filios vel christo dnō. vl̄ diabolo gignit. Tot filios legitios ex ea dē eccl̄ia cui ꝑest suscipit. vl̄ tot partꝰ diabolicos itolerabili fraude et malicia eidē supponit. Quod qui faciunt aut fieri procurant. proculdubio similes sunt demonibus incubis. Qui interdum mulieribz

ut betule fabulantur filios suos supponũt. qui vulgo cambiones vocantur ab huiusmodi cambitione seu campsione Hi vero dicuntur semper tristes esse. semper eiulantes. lactis insaciabilis. vbera nutricum vsq; ad sanguinem euũ gentes. Huiusmodi prelati similes sunt cuculis q̃ oua sua aliis auibus supponũt. ouis eorum primitus deuocatis. que oua cum aliene matres fouerint. et pullos exinde exclusos nutrierit ab eisd̃ cito rostro et vnguibus nutrientibus preualuerint. deuocantur. Hanc fraudem cucullariam mali p̃lati faciunt ecclesiis. hanc nutriturã faciũt ecclesie in huiꝰ modi filiis. dum ab eis tandẽ proditiosissime deuocantur. Qd̃ ergo primũ requirit vocationis puritas i prelatis vocantibus. ydoneitas est psone vocande que cuiusmodi eẽ debeat. meliꝰ patebit ex aliis officiis p̃latoꝝ. Quorũ p̀mũ ẽ officiũ architecti. sicut de se dicit apl's i iii. prie ad coꝝ. Vt sapiẽs architectꝰ fũdamẽtũ posui.

Relati ergo officiũ est edificare domũ domino instar salomonis qui edificauit domum domini ex lapidibus grandibus preciosis ꝛ dolatis atq; quadratis. et hoc ꝙ tum ad fundamentũ. sicut legit̃ iii. ẋ. v. Nec p̃tereundũ est ꝙ sculpsit cherubim. i palmas ꝛ celaturas valde ꝓminentes Opuit q; oia laminis aureis ope q̃drato ad regulã. sicut legit̃ eiusdẽ vi. Et itez i eodẽ eiusdẽ edificauit atriũ iteriꝰ tribz ordinibz lapidũ pollitoꝝ. ꝛ vno ordie lignoꝝ cedri. In eis igit̃ q̃ vocantur sicut appa ret i ipo textu. vocãtur ic̃ ꝙ ut sint porte vel de portis domꝰ dñi. debet eẽ nõ solũ pictura cherubi. qd̃ interpretat̃ plenitudo sciẽtie nõ pictura ic̃ sciẽtie hoc est scientia l̃ralis: sed sculptura q̃ est vitas sapiẽtie intime. neq; pictura palmarũ solũmodo i apparitiõe tõsure ꝛ habitꝰ: sz vitas victorie ꝛ triũphatõis de viciis. Silr ꝛ celature valde ꝓminẽtes nõ picture exteriꝛis apparitõis ꝙ diximꝰ ipi edificio absq; vlla elõgatõne adhẽntes. sz isculpte intime vtutes plebeis atq; vulgaribꝰ eminẽtes lõgeq; p̃latates. Et p̀mũ qd̃ ad doctores ptinet videlicz cherubim isculpte ymagines. i q̃bꝰitime ipressa debet eẽ similitudo sapiẽtie atz puritatis ꝛ scitatis ãgelice. Sedz scz

silitudo palmarū ad ꝑlatos q̄
sūt sacri duces exercit⁹.t ꝓpu
gnatores eccl'ar. q̄ꝑ i eis appa
rē debet euidēter victoriositas
q̄vicia t demoēs. ita ut despa
tū sit vtrisq; eos vincē. a q̄b⁹
m'totiēs victi sūt. ꝑalma ei i
signe victorie est. de q̄ breuita
tis causa m'ta ꝓterim⁹. Cela
ture lōge ꝓminētes ad mino
res sac̄dotes t clericos ptinēt
q̄rvita foris em inē debet pro
cul ab aliis lōge q; supemine
aliis scitate. De tꝑm nr̄or fe
cib; nec dicā finib;. qñ nec in
portis eccl'ar. id ē ꝑlatis vl' pi
ctura cherubim āt palmar ē.
qñ nec aliq̄d celestis āgeliceq;
sapiētie. nec aliq̄d bellice vtu
tis āt strenuitatis. nec victorie
q̄cōꝑ apparet sed magis eq̄rio
ꝓ magna parte iꝑor. magis
ei dyabolice turpitudis effigi
es, magis mors t fut⁹ vicior
i m'tis eor ꝑsculpta apparet.
Sil'r minorib⁹ sac̄dotib⁹ t cle
ricis nō ꝓminētia seu ꝑminē
tia vtutū. sz oiz spurcicior ac
mōstruositas vicior tāta foris
i eis patet: ut ñ sipliciter pctō
res. sz magis sceleratī. t pctā
eor nō pctā sipliciter: sz pctō
rū mōstra terribilissia sint di
cēda. ita ut eccl'ia dei i ipis. nō
eccl'a dei. sz magis babilon. e/
giptusq; t sodoma videatur.

Prelati ergo officiū ē i eo q̄
architect⁹. edificare domum
dño t hoc ex q̄drīs t cedris sic̄
legī ysa. ix. nō ex spinis āt pa/
leis. Ex spinis ei t fragm̄tis li
gnor/pice t alie aues edifica/
re solēt. t q̄pigere nidos suos.
Preuaricatores ei spine sūt. si
cut legit ii. ꝑ. xxiii. in nouissis
vbis dauid. Preuaricatores
aūt q̄si spine euellētur vnūsi
Sil'r t palee sūt. sicut legit lu
ce iii. ex vbis iohis. C ōgrega/
bit triticū i horreū suū. palee
aūt q̄burēt igne iextīguibili.
Quid igit ē cathedralis eccl'ia
vel q̄cūq; quētualis ex trigi/
ta vl' q̄dragīta huiusmodi pa
leis vl' festucis nisi nidus pas/
seris āt alteri⁹ auicule? Et re
uera ꝓphātū videt de huius/
modi architectis illd. Passer
inuenit sibi domū. et turtur ni
dū vbi reponat pullos suos.
sz nepotulor t iterdū filior
O q̄ta fraus aduers⁹ deū. cui
edificādū ē regale ꝑmagnifi
cūq; palatiū. q̄ta q; q̄tumelia
dū ꝑ hui⁹modi palatio nid⁹ei
vl' pice vl' passeris reddit? Quā
tū testioniū iperitie. atq; infi
delitatis. t ꝓditōis aduers⁹ ꝑ/
latū. nid⁹ huiusmodi. et nidor
tꝑnus sit. Quis non irrideat?

Quis non subsannet? Quis non excachinet ista tam ridiculosa tamq; exibilanda opa huiusmodi architectoꝝ? Deniq; quis in tã preclaris edificiis pro colũnis pulcris fortissimis. festucas modicas ac debilissimas nepotuloꝝ et alioꝝ paruuloꝝ poni. non simul irrideat et doleat. et quidẽ regi seculoꝝ tanta impietate. tãtaq; infidelitate tam crebro pallii q; illuditur. et perfunctorie preteritur a multis. et vix est qui doleat vicẽ eius. ⁊ cũ monstrũ sit inter alia peccata tam execrabilis illusio tamq; detestanda dei proditio: iam pene nemo illã formidat ãt horret.

Audiuimus prelatũ excusãtem se. et dicentẽ in parte ista. Non possum⁹ resistere precibus magnatũ. Cui ⁊ respõdisse nos meminimus quia architecto litterali nemo auderet huiusmodi preces porrigere. videlicet ut pro colũna forti. festucã fragilẽ in edificio cui⁹ fabrica fidei eius q̃missa ẽ/ponneret. Et si forte eouisq; aliq̃s ifaniret. ut preces ꝑsumeret. ⁊ diceret. magister ego festucã istã diligo vltra modũ karissima est michi. rogo te ꝯtũ possũ honora eã. ⁊ pone i loco honorabili. videlz i loco colũne fortis ⁊ alte: nũquid subsãnãs se ab illo nõ auertẽt. ⁊ in faciẽ ei⁹ spueret? Et quidẽ leuis est iactura edificioꝝ litteraliũ q̃paratõe edificioꝝ spũaliũ. q̃re incõparabiliter ie horabiliores deberẽt se exhibere ꝑlati ꝙtra ruinã ⁊ alia detrimẽta edificioꝝ suoꝝ spũaliũ. ꝙ̃ litterales architecti ꝑ suis edificiis. Sz infirmitas infidelitasq; ꝑlatoꝝ audaciã dedit hui⁹modi insaniis. Semel ei fracta ꝑ cibz aperuit viã rogãtibz. ut dere possit dicere cũ iob/q̃si rupto muro ⁊ apta ianua irruerũt sup me. ⁊ c̃. Et itez̃ eiusd̃. xix Simul venerũt latrones ei⁹ et sibi fecerũt viã ꝑ me. Dũ enĩ ex ꝓpriis nepotibz ac filiis ruinã ⁊ q̃fusionẽ parãt ecclesiis. nõ habẽt frontẽ resistẽdi similia rogãtibz pro alienis.

Vidimus etiã officio architectoꝝ huiusmodi q̃ nõ solũmodo eoꝝ est edificare palatiũ aut tẽplũ dño. sed etiã corp⁹ misticũ christo dño de q̃ corpore ipemet dicit i põ Corp⁹ aũt pfecisti mi. Membra igit̃ q̃ tãto capiti q̃gruãt i corpore ecclie ponẽda ⁊ instituẽda sũt. Nemo aũt dubitat pctõres oẽs: membra esse dyaboli

liber traditionum

quare ꝙ pet̃res i ecclesiis su/
is istituũt.nõ corpus mysticũ
christo dño.sz corp⁹ ẽle vtiqz
decet diabolum diabolo edifi
cãt.videlz ex mẽbris putridis
omi deformitate horribilibz.
Vide ipietatẽ istã sacrilegã.
qꝫ p christi sacratissio corpore
co rp⁹ behemot oi mõstruosi/
tate viciorꝫ horrẽdũ.edificãt.
et sacris oibus contrectandis
ãministrandisqz spurcissima
dyaboli mẽbra p̃ficiũt. sacra
mẽta eis tractanda cõmittũt.
sacris altaribz ministros abo
minabiles illos offerũt. et ad
cumulum exhonoratõis dei.ꝫ
ꝙtumelie.ip̃m viuificũ christi
corpus et sanguinẽ pollutissi/
mis manibus taliũ cõficiẽdũ
ꝙtrectandũqz cõmittunt.omi
bus honorib⁹ eccl̃siasticis mẽ
bra diaboli honorãt Prothdo
lor.nõ est qui lugeat aut dole
at pro corpore christi mistico/
corpus diaboli in ecclesia dei
sedere.et propter hoc pro chri
sto dyabolũ in eadẽ regnare
et deturbatũ atqz deiectũ de
celo litterali dyabolũ/in celo
ecclie qđ est lõge sanctiꝰ atqz
p̃clarius p̃latorũ pfidia resti
tutũ.et solũ eiusdẽ sup astra
dei.id est sup viros sctitatis ꝫ
doctrine luce radiãtes ipieta-
te eorum sacrilega exaltatũ.
Quid plura? mẽbra dyaboli
deificata p̃lationibus ꝫ sacris
officiis(sicut supra tetigimus)
loca setõꝝ occupare.viros sã
ctos sub pedibz eoꝝ gemẽ.op
primi.cõculcariqz ab eis.Qđ
piis oculis est extremi dolor
spectaculũ. An igiꝫ lapis vel
lignũ tã p̃claro edificio cõue
niẽs.an mẽbrũ tã nobili corpo
ri.tã qz sacro capiti ꝙgruens
psona vocãda.diligẽtissime q
siderãdũ est huiusmodi archi
tecto.ex officio q ẽ architect⁹
Qui si vocare itẽdat psonã q
nõ ydonea sit vtriqz edificio.
intentio ei⁹ipiissima est.atqz sa
crilega per ea que diximus.

Ecundũ officiũ p̃lati ẽ
officiũ ducis ad eligẽdos
scz ꝫ colligẽdos bellatores. et
ad p̃liandum ꝙtra dyabolũ ꝫ
exercitũ ei⁹.Quapꝓpter i intẽ
tione ei⁹esse debet. ut ad stipẽ
dia ecclesiastica eligat fortes
ꝫ doctos ad bella. An igitur
parvuli. an mortui. mortali/
bz scz pctis extincti. ad p̃liãda
p̃lia dñi eligẽdi sit q̃s nõ iudi/
cet? Deide q̃ nõ noverit gladi
um spũs qđ est verbũ dei. q̃ nõ
noverit arcũ sacraꝝ disputati
onũ.sagittas sacrorũ eloqui/
orũ.scutũ fidei, galeã salutis.

lozicã iusticie scilicz de quibus
leigtur in quito ad ephesios.ꝛ
omnino ignaros armoꝝ lucis
de quibus in.xii. ad romanos
quis eliget ad bellãdũ nisi dã
nabilissimus dnī sui proditoꝛ.
quiqz hostibus eius querit de
eo victoziam? Similiter ꝛ eos
quibsũ armozũ non habẽt ꝗs
nisi iimicus domini sui ad bel
la vocabit? Propter quod et
dauid arma saulis recusauit.
pondus eozũ ferre non valẽs
in.xvi.regum Magni põderis
est et vltra vires multozũ/ ar-
matura humilitatis.que fron
tẽ protegit.et totã faciẽ cõtra
opprobriozũ et viciozũ ꝙciones
atqz detractionũ et adulatio-
num iacula.et propter hoc fa
cile picitur ab insuetis ꝛ parũ
ad hoc fozt ibz. Similiter et to
rax patiẽtie. ppter quod faci-
le abiicitur ab his etiã qui foz
tissimi reputãtur In exercitu
dei velut cunei et acies sũt cõ-
uẽtus ecclesiastici siue capitla

Heu quãta dãnatõe digna
est ducum pfidia ꝙ greges ne
potulozũ alioꝝqz paruulorũ
multitudinẽqz imbellẽ. iermẽ
omnino qz ignarã belli. p cu
neis fortium. p aciebz ad bel
la doctissimoꝝ. i dei exercitũ
adduxerīt? Et quod est ad cu

mulũ proditionis.non solum
modo huiusmodi multitudies
sed etiam inumerabilẽ multi
tudinẽ inimicoꝝ dei.ecclesiasti
cozũ reddituũ stipẽdiis dona-
uerũt. Verissimũ enī est quod
lugebat quondã hieremias i.i
treñ. quia facti sũt hostes eius
capite . et quoniã inimici eius
locupletati sũt. Non enī solũ
modo ī capite id ẽ ī arce pote-
statis hostes dei et ecclesie eius
sunt.quebtiqz arx episcopat9
est.sed etiam ī capite ipius ex
ercitus quia et capitanei sunt
exercitus illius et capitales ii
mici. primi q deũ pugnantes
Et hoc ẽ qđ veritas dicit ma-
thei.xii.Qui non est mecũ cõ-
tra me est.ꝛ luce.xii.Qui nõ ẽ
mecum aduersũ me est. Apti
us autem iacobi quarto. Qui
cũqz voluerit amicus esse scli
huius ĩimicus cõstituitur dei
Isti inimici siue magni ut p-
lati.siue paruibt subditi.locu
pletati sunt redditibz eccles-
sticis manifeste. Intentio
igitur prelati debet esse(ut di-
ximus)ut persona quam vo-
cat in ecclesiam suam ad per-
cipiendum stipendium eccle-
siasticum.bellatoꝛ sit foꝛtis et
doctus.Et hoc eidem icumbit
ex officio ducis.

Ercium officiū ē pasto/
ris scilicet principalis.q̄
officio non solū pastor est.sed
princeps pastorū.Ex quo icū
bit ei vocare electos pastores.
non qui pascant semetipos.si
cut legitur ezech.xxxiii. Sz q̄
pascant populū scientia et do
ctrina.sicut legitur hieremie.
iii. Non pastores qui sint ido
la.desentes gregē.quibus ma
ledicit zacharias ꝓpheta i xi.
Sed magis qui cū iacob possit
dicere domino.Oues et capre
tue steriles non fuerūt. Arie/
tes gregis tui nō comedi. nec
captum a bestia ostendi tibi.
Ego omne damnū reddebā.
quidq̄d furtim ꝑibat a me exi
gebas. Die noctuq̄ estu vre/
bar et gelu.fugiebatq̄ sōnus
ab oculis meis.sicut legit̄ gen̄
xxxi Similiter ꝫ cū dauid pos
sit dicere. Veniebat leo vel vr
sus.ꝫ tollebat arietē de medio
gregis.ꝫ ꝑsequebar eos.ꝫ ꝑcu
tiebam.eruebāq̄ de ore eorū.
ꝫ illi consurgebant aduersū
me.ꝫ ap̄hēdebam mētum eo
rum.ꝫ suffocabam.inficiebā
q̄ eos. Nam ꝫ leonē ꝫ vrsum
interfeci ego tuus tu⁹. Debēt
habē pastores calamū ꝫ fistu/
lam.canē ꝫ baculum. id ē gra
tiam doctrine multiplicē. dul
cedinē exortatōis.baculū cor/
rectōnis.canē.id est terrorem
increpationis siue obiurgatōis
Baculo nāq̄ pastoris,et latra
tu canū.luporū seuicia deter/
rēda est.ut ait hieronim⁹ Ca
uēdum igitur est ꝑlatis. ne ta
les ad pastoralevocent officiū
qui non illud exequi.sed solū
modo lac et lanā ex ouibus q̄
rant. non qui luporū rabiem
in oues exerceāt.et pastoralis
pietatis solicitudinē oīno non
curent.sicut legitur ezechielis
capitulo prenotato.

Vartū officiū est offici
um procuratoris.et illō
diuiditur i tria. Horū primū
est officiū procuratoris i cau/
sa animarū.ex quo incūbit ꝑ/
lato eligere ꝫ vocare animab⁹
patronos siue aduocatos.qui
fauorē ꝫ gratiā celestis iudicis
habeant. ne si is qui displicet
ad ītercedendū mittatur:ira
ti iudicis anim⁹ ad deteriora
prouocetur. Similiter et qui
allegare causā animarum no
uerit.ꝫ modos allegationum
omnes.qui non solū nouerit
cantare.psallere.legere ad au
res hoim.sed et ad aures dei.
quibus suauissime sonāt inter
narū cantionū tripudia.q̄ sūt
virtutū concētus.sicut ꝓfessio

laudis ⁊ confessio peccati. spes et timor. gaudiū et dolor. et ce tera huiusmodi que omnia in expōne canticorū latius dixi/ mus. Alleganda est enī causa animarū non solū exteriorū vocū strepitu musicali. sed ge mitibus. planctibus. suspiriis. et rugitibus. eiulatibz. et luctu bus. et vehementissimis inter/ nis clamoribz. Veraciter enī orare est (ut ait gregoī) ama/ ros in compūctione gemitus non verba composita resona re propter defectū a vocato rum periclitantur miserabili ter cause innumē aiarū. Se cundum officiorū istorū triū est. officium procuratoris vi/ nee. Incuubit ergo ex isto of ficio prelato eligere et vocare vinitores fideles. atqz peritos in spūali vinearū cultura. Vi nea quippe dnī sabaoth dom⁹ israel est. et viri iuda delectabi le germen eius. sicut legitur ysa. v. ⁊ ī pō. Vineam de egy pto transtulisti. Mathei. xxi. legis de vinea et operariis ⁊ p curatore similiter ⁊ marci. xii Et hieremie secūdo Plantavi te vineam sorep. omne semen verū Quid ergo dicetur vel fi et de procuratore perfido. qui debet vocare oparios fideles atqz peritos. et non vocat nisi extirpatores. ām paruulos qui nec fodere sciunt nec plicare. nec paxillare vineam. nec ali quid eorum que requirit cul/ tura spiritualis? Tercium est officiū procuratoris infir morū. Ex hoc officio incumbit prelato eligere et vocare me/ dicos animabus curādis Qua les autem debeant esse huius/ modi medici ⁊ ex cōparatione medicorum litteraliū manife stum est. Nemo ei audet se ge rere vel dicere medicū huius/ modi. qui artem medicine lit/ teralis nō didicerit. vel q̄ mor bos et vulnera. eorūqz causas ignoret. Similiter nec qui vir tutes herbarū. qui vnguenta vel species aromaticas vl' alia medicamenta nō noverit. Qz autem prelatus procurator sit domus huiusmodi. aperte le/ gis luce. x. in parabola sama/ ritani vbi vocatur stabulari⁹ et cōmittitur ei infirmus a sa maritano dicente. Curā illi⁹ habe. Ex quibz verbis manife stum est. quia prelatus omnis non solū medicorū spirituali um electo⁹ atqz vocato⁹ est ex officio ep̄ali sed etiā medic⁹ ⁊ hoc oib⁹ manifestū ē de q̄libet sac̄dote curato vel curā dante

Dinkū officiū prelati ē officium billici. ex quo incumbit ei speculatores. ianitores. alios qz custodes ad custodiam diocesis cui prefectus est ad hoc eligere et vocare. Quales aūt debeant esse speculatores. ceteri qz custodes. et an ceci debeant esse. an proditores. aut buccina īsonare nescientes vel non valentes. similiter ꝛ vigilare non potentes. tanq̄ oibus manifesta preterimus.

Extum officium ē officium aurige. id est rectoris currus. de quo dicitur in psalmis. Curr⁹ dei decem milibus multiplex. Similiter regum. iiii. de helya. Currus israel et auriga eius Incumbit igitur prelato nō alligare huiusmodi currui. nisi equos āt boues ꝛ hos fortes. domitos. huiusmodi laboris assuetos. non recalcitrātes. Quare nō pullos equinos sāt bouinos. nō tauros ceruicosos qui ī rectores efferantur. et currū subuītāt. Propter hoc enī ī lutum conuersus atz submersus est hodie dei currus. Tauri enim prepingues. hi sūt clerici et p̄lati diuites. qui iugum disciplīne dominice nō ferētes. recalcitrationibz suis et efferatiōi bus. currus istius regimen et cursum impediūt. ꝛ subuersū atqz submersum ut diximus in luto diuitiarū et deliciarū erigi ac releuari non sinunt. Hi sunt tauri pingues. de quibus conqueritur domin⁹ christus in psalmo. Tauri pingues obsederunt me. Horum taurorum congregatio est in vacis populorum. ad hoc ut excludant eos qui probati sunt. argēto. Excludunt inq̄ ab officio et potestate regendi: currū istū et hoc ne releuetur p eos Nō enī amant in curru isto nisi imersionem ī lutū deliciarū ꝛ diuitiarū. Preterimus mlta alia officia p̄latoꝝ sex ista tibi sufficere arbitrantes ad declarandū quāta perfidia maculent intentiones suas prelati. circa psonas quas malevocāt ex cautis dico mouentibus siue efficiētib⁹. Similiter et ex ipīs finibz. si enī dei honor et animarū edificatio atqz salus in istis vocationibz nō intenditur finalis ab eis: nōne debito et proprio fine tā sanctū opus priuant atqz detruncāt. tamqz gratā deo oblationē mundoꝝ ꝛ diuorū aialium. cauda mutilāt. Modus etiam vocationis non absqz p̄

missa oratione vocãtis atqz q
fessione ꝫ purificatõe vocati a
sanctis episcopis fieri q̃sueuit
Quod et in ingressu religionũ
siue vocationibz ad religionẽ
generaliter obseruatur. Se/
culares vero seu seculariũ ãt
singulariũ ecclesiarũ canoni/
corũ ecclesie solam rasurã co
rone hodie ꝫ recisionẽ capillo
rũ requirunt.alia negligẽtes
vel vocatorum fidei cõmitten
tes. Jnvestitione vero vocato/
rum panẽ et librum adhibent
Significãtes per panem tẽpo
ralis sustentatõis victum.per
librũ seruicium ecclesie.qđ ī li
bro vel illo vel alio q̃tinẽt. ex
primẽ℔ ei qui sic vocatur ad
seruiciũ ipsius ecclesie ei pre/
statur huiusmodi beneficium
et ipsi qui vocant sub hac for/
ma recipẽ ꝫ recipi solẽt Verũ
non sunt ista de substãtia col/
latiõis seu iuestitionis,ut mul
tis visum est.et bene proculdu
bio.dũ modo interiora que p
hec significãtur adsint.Si enī
prelatus non intendit facere ca
nonicum quem vocat. nec vo
catus intendit fieri canonicus
implicite (ut vsualiter dicitur)
vt explicite.nec iste facit cano
nicum.nec iste fit canonicus.
Et iste est error quẽ declarare
intendimus. Sunt enī multi q̃
credũt facere canonicos ꝫ nõ
faciũt.et multi qui credũt ef
fici canonici.et non sunt. Hoc
autẽ ex ea procedit decipiẽtia.
qua etiã nomina officiorũ/one
rũ/militiarũ clericaliũ ꝫ opũ.
ī stipẽdia/emolumẽta/et bene
ficia temporalia detorserunt
Nemo ei sani capitis dubitat
quī episcopus archidiaconus
canonicus. et similia omnia/
nomina sint officiorũ/onerũ/
militiarũ clericaliũ.et operũ.
non reddituũ.aut prebendarũ
aut emolumentorũ.ipi tamẽ
canonias redditus tantũ,simi
liter et archidiaconat9 et epa
tus nominãt.cum manifestũ
sit veros episcopos pleno iure
fuisse similiter et veros archi
diaconos anteq̃ reddit9 essent
Accedentes enī fructus tẽpo/
rales officiis ecclesiasticis non
ea constituerunt aut creaue/
runt. Et vtinam in multis nõ
absorbuisset. Jam ergo dixi
mus quia macula prima in/
tentionis episcopalis invocati
one personarũ est.ex ipa ma
teria personarũ cũ nõ fuerit
ydonea Secũda macula est
circa ipm finẽ vocationis ver
bi gratia si intendit aliud q̃ ī
tendere debeat invocatione p

sone.quēadmodum si itendat
personam tantū ditare et ho
norare.eidem nō ecclīe ꝓuidē

Tercia macula est ex cau
sa que mouet ipm utpote pe
cunia. vel carnalis affectio.

Quarta si nō reuerētez ꝫ scē
scā officia ista imponat.et san
cto corpori ecclesie sue īdeuo
te membra noua societ aut q
iungat. Nonnulli eī ex prela
tis seculariter tantū et ꝓpha
ne vocationes istas sanctissimas
faciunt.non aliter vocātes ad
ista officia ꝙ ad feoda secula
ria.et stercora temporalium.

Sic enī introducende sunt
persone in ecclesiis ut anima
lia sancta ad immolandū iu
gibus diuinorū officiorum ex
ercitatiōibz.sicut munera pre
ciosa.sicut grata deo exenia.
sicut sacratissime oblationes
super altare Que omnia ra su
ra noua.ꝫ hīt⁹ signant ī ingres
su eorum.Que enī oblatio of
ferri potest deo adeo accepta
ut persona immaculata et sā
cta.honestate decora.et scīētia
luminosa i ecclesia sua. ad ser
uiendū ipsi? Longe est ab hu
iusmodi oblatione.latronum
in spelūcas introductō.ꝫ scor
pionum ac reptiliū aliorū qꝫ
imundorū animaliū i habita
cula sua imissio siue inductio
Quodutiqz nō tantū sepe fit.
sed aliter rarissime.

Ꝙ primis ergo queri
mꝰ hic.an potestas p̄la
tor limitata sit circa psonas
ydoneas. quēadmodum ptās
mandatariorū. Q̄ si est limi
tata hoc modo:quēadmodū i
gitur si mandatariꝰ excedat
fines mandati.irritum est qđ
agit extra fines: irrita est col
latio vel vocatio prelati si etiā
faciat de nō ydonea persona.
Sicut et nos cuidā amico no
stro de nobismetipīs respōdis
se meminimus. Cū ei accepis
set a quodā episcopo mādatū
per litteras eiusdē expressum
ut prebendā quandā in eccla
eius vacantē cōferret bonobi
ro.et nobis eam offerret: res
pondimus ei.ꝙ non habebat
potestatē conferēdi nisi bono
viro nec poterat excedere fi
nes mādati ipīus, et ideo non
poterat eam cōferre nobis q̄
hoc non eramus. Et hac via e
uasimus per dei gratiam illa
vice. Quare si limitata ē pote
stas prelatorum in hoc. ut nō
sit eis commissum cōferre ni
si personis bonis et ydoneis:
irrita est collatio. et ipso iure
nonvalens si aliis personis eā

facere p̄sūpserit. Qualiter autē melius vel expressi⁹ limitari potest potestas huiusmodi.q̄ exp̄ssa ⁊ certa p̄ceptione quibz dāda sūt huiusmodi bñficia.⁊ manifesta ꝓhibitiōe ne aliis dētur? Sicut enī ex ipa p̄ceptōe potestas datur talib⁹ dandi:sic prohibitōne auferr potestas aliis dādi. Amplius quis dubitat quī omi mandato qđ a superiore recipiť id solum faciendi qđ mandatum cōtinet potestas detur.⁊ eorū sine quibz mandatū adimpleri nō potest.⁊ qm̄ si extra hoc p̄sumptū fūit irritum fit ipo iure? Amplius nemo dubitat q̄n ī parte ista p̄lati dispēsatores dei sint.sicut dicit apostol⁹in.iiii.prime ad cor. Quare cum fidelitas req̄rať a dispēsatorib⁹sicut ibidē legitur. si ifideliter dispensant: fures ⁊latrones sūt cum iuda:q̄ dispēsanda paupibus dedit vxori ⁊ filiis. Nemo autē dubitat quī vxor iude participans cū iuda in huiusmodi furto furti rea fūit si sciēter participauerit et q̄n huiusmodi res restituere teneretur. Quare qui ab hui⁹mōi furib⁹p̄latis eccle siastica bona sciēter recipiunt nichil iuris habēt in huiusmodi collatōne ⁊ ea nullo iure detinere possūt. Q; si dixerit q; hoc ignorabat et furtiui p̄lati ignorantia excusat eū. Respōdemus.et si ignorantia excuset eū a culpa:non facit ei ius cum ex collatione sola legitia acquiratur ius.si aliud de premissis non obstiterit. Hoc enī est quēadmodū si aliquis non esset legitimus filiꝰ si credens se eē legitimū detineat heredi tatē eius cuius se credit eē filium:excusatur a culpa detētionis p huiusmodi ignorātiam vel errorem. verūtamen non ꝓpter hoc habet ius. Amplius aut est q̄missū prelatis ut talibus conferāt solūmodo aut eis cōmissū est ut conferant p voluntate et libito aut cōmissum est fidei seu fidelitati ipsorum. Q; si est commissum ut talibz:tantū ergo et redimus ad id in quo eramus prius videlicz de mādatario excedente fines mandati.⁊ de iudice dicente ius extra territoriū Cum igitur de dispensandis beneficiis ecclesiasticis hoc solum prelati in mandatis recep perint ut ea dispensēt p̄sonis ꝑdoneis:quidq̄d vltra p̄sumūt irritum est ipo iure.nec solū est vsurpate potestatis non cō

misse.sed etiã prohibite.cum a perte,phibeãtur plonis non ydoneis illa cõferre Amplꝰ qualiter cõmisit deus dispẽsatori facere quod eũdem prohibet facere, vindicat.atz punit

Q si commissũ est eis ut,p volũtate: contradicit apostolus in vltimo secũde ad corinthios his verbis. Potestatẽ q̃ dedit deus nobis in edificationem.nõ in destructionẽ Et iterũ. Non enĩ possumus aliq̃d aduersus veritatẽ.sz,p vitate

Amplius.si ita cõmissũ est ut provoluntate et libito:ergo deus ratum habet quod ide sic fecerit. Non igitur vindicabit q̃ tam malis et tã male abutentibus conferũt.quare tã iniquã tam qz fraudulẽ tam administrationẽ imo dissipationem nõ vindicabit doꝰ Quid ergo vindicabit si hanc impunitã relinquit? Amplius dicit beatus bernardꝰ in libro quem scripsit de dispẽsatione et precepto.exponẽs verbũ illd regule bti benedicti scilicet.Omnia sint in dispositõe abbatis. Non est inquit dictũ in libera voluntate abbatis: sed ĩ dispositione.hoc est ĩ prudentis ac fidelis serui dispẽsatione. Q si necvnum aspectũ aut nutũ monachi/aut verbũ cõmissũ est libere volũtati abbatis sui.quanto fortius tantorum officiorũ atz beneficiorũ collatio.vnius ãt multoꝝ. non est cõmissa libere volũtati prelati ecclesie. Amplius cum nichil infidelius, nichil insanius inueniatur huiusmodi voluntate prelati:qualiter credẽdus est optimus et sapientissimus deus tot et tanta cõmisisse tam infideli tam qz insane voluntati.Quis enĩ hoim tã infideli dispensatori paucos denarios custodiendos aut dispensandos cõmitteret? Pulcre siquidẽ episcopũ habentẽ pirum onustam fructibz.volentẽ archidiaconatũ quendã conferre robinulo nepotulo suo.quidam dclusit.Cũ interrogaret episcopus cui pirũ illam cõmitteret custodiendam et responsũ esset eidẽ a quodã ut illam memorato robinulo committeret,epũs dixit.Absit quia pira illa omia deuorarent Dixit episcopo.Domine.qualiter cõmittetis robinulo illi tot milia animarũ custodiendã cũ tam pauca pira committere non audetis? Q si dixerit.quia nõ est ita commissũ voluntati prelati.ut de

us ratū ⁊ gratū habeat q̄dq̄d
ide facere voluerit,ſz poteſtas
ei data eſt ſicut pilato crucifi
gendi dñm:videat ipe p̄latus
ne abutatur eadē . quoniam
abuſionē eius non relinquet
do⁹impunitā. Permiſſio igit̄
eſt non cōmiſſio,et deo pmit-
tēte ita diſſipat . non diſpēſat
prelatus.quare non habet po
teſtatē in his niſi ſicut fur i re
bus furtiuis. Amplius bo-
na que elemoſinario tradita
ſunt ex officio elemoſinariiuł
cōmiſſa.pauperū ſtatim ſunt
poſtq̄ in eius manibus poſita
ſunt.nec eſt de cetero niſi pau
perū nuncius aut diſpēſator.
Quare dominiū āt ꝓprietatē
non poteſt elemoſinari⁹ i ali-
os trāſferre Et ſi alii de mani
bus eius acceperint:ea nō po
terunt retinere. Manifeſtū ē
ergo prelatos huiuſmodi bñ-
ficia aliis q̄ ydoneis conferre
non poſſe.vel ea ſua/facere a
liorum.quare manifeſtū eſt a
lios nichil iuris habere ex hu
iuſmodi collatiōibz.et ita nec
eſſe canonicos.nec eē archidi-
aconos . Q; ſi dixerit aliq̄s
q̄ nō volūtati ſz bone fidei cō
miſſa eſt collatio huiuſmodi
beneficiorū: videt ergo pote-
ſtas iſta limitata bona fide.q̄-
re extra bonam fidē nichil ha
bet. Si igitur cōtra bonā fidē
ꝓvoluntate in huiuſmodi p̄-
ſumpſerit:ipſo iure(ut ſupra
dictū eſt)nichil agit.quare ip-
ſo iure nō ſunt canonici talit̄
inſtituti . Amplius. aut iſta
bñficia tradita ſunt ei ut ſua
aut ut aliena.et manifeſtū eſt
q̄ non ut ſua . quia nullum
eorum poteſt,ꝓpriis vſibus ap
plicare.neq̄ i alios vſus trāſ-
ferre Sz neq̄ habet illa ut de
poſitarius.cū neceſſe habeat
illa diſpenſare. In manu igi
tur eius ſūt ſicut i manu diſ-
pēſatoris.quēadmodū elemo-
ſina in manu elemoſinarii.ut
diximus.⁊ tanq̄ aliena alieno
quidē iure. nūdum facto nec
poſſeſſione. Querimus ergo
quorū ſint iure huiuſmodi be
neficia.aut perſonarū ydone
arum ſolūmodo.āt malarū.
Cum ergo nemo audeat dicē
malarū aut ineptarū:iure ſūt
ſolummodo bonarū p̄ſonarū
Si igitur aliiſ p̄ſumat prelat⁹
conferre de fctō:raptor eſt. ⁊
ipſe qui cōfert.et ipe qui ſcien
ter recipit. Ipē quidē.quia ius
aufert ab eo. cuius eſt quātū
in ipſo eſt. Recipiens vero . q;
detinere preſumit ius alienū .
et hoc ſiue ſcienter . ſiue igno

ranter.ut supra diximus. Intellige aūt quod dixim⁹ de officio elemosinarii.quia postq̄ portio distribuēda pauperibz eidem ad distribuēdū tradita fuerit a dnō suo:statim in ius pauperū transiuit.et nomine paupū eā elemosinari⁹de cetero custodit. Nec licet hui⁹modi porcionē dnō nisi quasi mutuo acceptū de cetero aliisusibus applicare. et hoc notum est ex cōsuetudine magnatūsimiliter et ex ꝙsuetudine abbatiarū Amplius manifestū est generaliter.dispēsatorē nō possidere ea q̄ sibi tradita sūt ad dispensādū.nec habere i eis dominiū. Habet igit ea ut seruus non solū ei⁹a quo recipit sed etiā familie cui dispensare habet bona sibi cōmissa. Querimus ergo cui⁹dispēsator familie/sit a deo constitutus in beneficiis et officiis ecclesiasticis Nemo aūt audet dicere.q̄ cōstitutus sit a deo dispēsator officiorū et beneficior̄ ecclesiasticorū ad opus familie dyabolice.vel in parte vel in toto Quare ad opus bonarū et ydonearū personarū tantū cōstitutus est a deo dispensator. quare et ad opus earū et nomine earū habet in manibus officia et beneficia ecclesiastica. Non igitur nisi per furtū et rapinā tam suā q̄ recipientum potest ea trāsferre i alias psonas Amplius officia ioa et bñficia ecclesiastica ip̄i⁹ corporis eccl'e sūt iure idubitato Vsurpatō igr̄ ē rapine t furti

Amplius ex verbo dnī et euangelio, nō est bonū panem filiorū sumere t mittere canibus.quare neq̄ licitū est neq̄ iustū.magis aūt illicitū est t iustū auferre filiis.Auferetur aūt filiis panis tp̄alis sustētationis et mittitur canibz.cum dignis et bonis personis substrahitur. t malis confertur. Vides ergo manifeste in his furtum et rapinā prelatorū malorū. Q̄ si quis dixerit. bene et ydonee psone ius habēt in beneficiis ecclīasticis.sz nō actionē.verū dicit vtrūq̄ quia nullus habet actionē singularē in quoq̄ beneficio ratione bonitatis et ydoneitatis sue.verūtamē prelatus generalis est tutor totī⁹ ecclie dei. bonarū oim et singularū personarū.Quare pro oibz et singulis potest agere ius suū, q̄tam nequiter tāq̄ impudenter defraudātur,bonis personis restituere.furesq̄ t latrones

tam male ꝙferẽtes ꝙ male re
cipiẽtes de medio tollere.⁊ po
teſtate qua ſũt abuſi priuare.

Ampliꝰ.nunq̃d q̃uis domus
paupũ non habet ꝓcuratorẽ
aut ſaltẽ habẽ nõ poteſt.cuibi
ce paupũ licet i geñali ad do
mũ ſuã ptinẽtiũ reſpõdeꝛ de
bonis ad illos ptinẽtibꝫ. cum
nullꝰ eoꝝ p ſe actionẽ aliquã
habeat i bonis illis? Cur nõ ⁊
oñs paupes eꝑatus illius. po
terũt ſimilr̃ habẽ ꝙmunẽ pro
curatorẽ. q̃re ⁊ omẽs paupes
chriſtiani ⁊ boni.q̃ officiis ⁊ be
neficiis eccleſticis ꝑdonei ſũt.
ꝙmunẽ dnũ habẽ potuerũt ꝓcu
ratorẽ? Quidq̃d aũt ſit de il
lis:nũq̃d eccla dnaq̃qꝫ poteſt
ꝫ ꝑlatũ ſuũ agẽ. ſup eo ꝙ eã
nõ edificat ut bonꝰ ⁊ fidelis ar
chitectꝰ? Ampliꝰ.teneꝛ ne q̃
libet ecclia recipe i canonicũ
⁊ frẽm quẽlibet q̃ptũcunqꝫ cri
minoſũ ⁊ infamẽ? Certũ eſt ꝙ
nõ. imo teneꝛ repellẽ ſiue nõ
admittẽ. Nõ aũt poteſt vel te
neꝛ repellẽ aliquẽ q̃ ius habe
at. Quare nullus huiuſmodi
ſortiꝛ ius i huiꝰmodi bñficio.
ex collatõe ꝑlati. Nõ valet er
go collatio ꝑlati nec aliq̃ ipſo
iure exẽdiꝛ ptãs ꝑlatoꝝ vſqꝫ
ad ꝑſonas nõ ꝑdoneas. Non
ẽnt ſi ignoꝛaꝛ crimẽ vel crimi
noſitas ꝑſone alicuiꝰ: ꝓpter
hoc minꝰ criminoſa eſt. nec i
gnoꝛãtia criminoſitatis ſue ꝑ
ſtat ei ius. ſꝫ ipedimentũ ipſi
ecclie reuera ꝑſtat. quo minꝰ
iꝑm vel nõ admittat vel ꝛepel
lat. Q̃ ſi dixerit q̃s.qꝛ libera ẽ
ptãs ꝑlatoꝝ i parte iſta.licet
ꝓhibiti ſint vel male vꝫ malis
ꝙferre.quẽadmodũ ptãs libe
ri arbitrii libera eſt i hoie. ad
ꝓcutiendũ aliũ. ⁊ ad nõ ꝓcuti
endũ.et ꝓhibeꝛ homo ꝓcutẽ.
male tñ ſi ꝓcuſſerit:ꝓcuſſũ ẽ.
⁊ ꝓcuſſio aliq̃ nõ nulla ẽ vllo
modo. Eo dẽ mõ ſi ꝙtulerit ꝑ
latus.collatũ eſt.⁊ collatio ali
qua eſt nõ nulla iꝑo iure. Re
ſpondemꝰ qꝛ ꝓcuſſio mere in
facto ꝙſiſtit neq̃ pendet vllo
modo ex iure.qꝛ nec ptãs libe
ri arbitrii ius eſt.imo magis
vis naturalis. Vel ſi fortẽ ius
ẽ:nõ ẽ niſi ius naturale. Ptãs
aũt diſpẽſãdi bñficia eccliaſti
ca iꝰẽ ⁊ officiũ iꝑis ꝑlatis ẽtis
finibꝫ limitatũ. q̃re ex hꝰmõi
officio non poteſt.niſi q̃ptũ de
iure poteſt ꝑlatꝰ. Hoc aũt cõ
ſiſtit infra limites huiuſmodi
poteſtatis.et limitatio iſta ap
parebit melius in ſequentibꝫ

Oſt hec q̃rimus vtrũ ad
hoc ꝙ aliqs fiat verꝰ ca
nonicus vꝫ verꝰ archidiaconꝰ

hi

requiratur intētio p̄lati cōferētis vel istituētis intētio inq̄ qua itēdat eū facē canonicū vl̄ archidiaconū vbi noīe. vbi gr̄a. Si p̄lat⁹ itēdat eū facē diuitē solūmō. siue q̄ferre ei tēporalia. nullomō intēdens eū onerare officio. non cogitās neq; curās de officio vl̄ onere nec i grosso nec i gracili. hoc ē nec iplicite nec explicite. nec i vniuersali nec i particulari Vbi apte videt. q̄ cū p̄cipale seq̄tur accessoriū. ⁊ nō econuerso: cū nō itēdat nisi accessoriū emolumēti t̄palis. ⁊ nullo modo p̄ncipalis oneris. ut dixim⁹. i hoc casu ex necessitate ⁊ si q̄ferret emolumētū tēporale vel fruct⁹. nō cōferret canoniā vel archidiaconatū. q̄m canonia ⁊ archidiaconat⁹ noia sūt officioq; ⁊ onerū. nō emolumētoq;. Quare nō esset archidiacon⁹ secdm vitatē vel canonic⁹ sic vocatus ⁊ sic receptus. cū huiⁿmodi officiū nō eēt ei ipositū vel collatū. Et si admīstraret: hoc solūmodo p vsurpationē facēt nō pe⁊ ius Quēadmodū si abbas aliqs itēderet q̄fere alicui i abbatia sua monachalē vict⁹ ⁊ vestitus t̄palis porcionē. nō intēdēs eū facē monachū: illo mō habēt vtiq; huiⁿmodi hō. vict⁹ ⁊ vestitus corporalis monachalē porcionē. q̄ cio monach⁹ nōest set. Sil̄r si valēt p̄scripta p̄lati collatio: habēt sic vocat⁹ ab eo canonicalē vel archidiaconalē t̄paliū p̄uētuū porcionē verū q̄m porcio illa t̄palium annexa est officio archidiaconali vl̄ canonicali. ⁊ oneri. nec potest q̄ferri sine illo: manifestū ē igit̄ q; i p̄scripto casu nō q̄fertur. q̄m nō q̄fertur ibi sine onere. cū nō possit. neq; q̄ onere. cū onus oīno icollatū maneat. si ad ei⁹ collationē intētio req̄rat̄. Q; si dixerit q⁹ sufficit q; p̄lat⁹ itēdat i gñali siue ivniūsali on⁹ vl̄ officiū i ponē p̄sone quā vocat vl̄ sēdario. licet p̄ncipalit̄ intēdat eidē emolumētū t̄pale q̄ferre. Dicimus q⁹ i huiusmōi casu itētio illegitima est. ⁊ pversa oīno. E cōtrario enī debet intendere ⁊ facere. Debet enī p̄cipaliter onus et officiū itendē p̄sone. vel (quod secdm deū magis est) p̄sonā officio ⁊ oneri p̄uidere. Quia igitur hec ē lex dei in cordibus oīm recte itelligentium. ⁊ sane sapientium scripta. lex inq̄ secdm quā instituendi et creādi sunt qui officiis et dignitatibus ecclīastici

cis ꝑficiũtur: manifestũ est il los nõ esse archidiaconos vel canonicos. qui nõ scõm hãc le gẽ creati vel ĩstituti sũt. Quẽ admodũ lex secularis dicit de curionẽ non esse. q̃ scõm legẽ creat⁹ nõ est. q̃tomagis q̃ con tra legẽ creat⁹? Ampli⁹. hu iusmodi vocatio manifeste est ꝙtra deũ ⁊ ratõem. ergo nec canonica nec legitia est. Am plius nõ ex officio sic vocat ꝑ lat⁹. imo ꝙtra officiũ ⁊ abutẽs ip̃o. imo (qd̃ veri⁹ est) vsurpãs qd̃ nõ est suũ. ⁊ quod nõ pertinet ad officiũ suũ. imo est cõtra ip̃m. Nõ valet igit ip̃o iure quod facit. Q̃ si dixerit. intentio nõ requirit vllo modo ꝓbati: adeo manifest⁹ est error ei⁹. ut indignũ illũ penit⁹ disputatõe iudicem⁹ Necessaria est igit ĩtẽtio ꝓbati. q̃ intendat officiũ ⁊ onus ĩponere ꝓsone quã ad hoc vocat. q̃re necesse habet credẽ vel scire ꝓbat⁹ de ꝓsona huiusmodi. q̃ ydonea sit exeq̃ officiũ. ⁊ portare on⁹

Alioq̃n frustra imo ridicu lose ĩtenderet. Manifestũ est i gitur limitatã eẽ ptãtem ip̃i⁹ ⁊ officiũ. cũ intẽtio ei⁹ ita limi tata sit atq; credulitas. Cum ei necesse habeat itẽdere. offi cium ⁊ onus ĩponere ꝓsone y donee. ⁊ etiã credere q̃ ꝓsona vocata ydonea sit adutrũq; multo forti⁹ necesse habet ex officio vocare ydoneos. q̃re nõ licet ei ex officio vocare a lias vel alteri⁹ modi. q̃re ꝑ vsurpatõnẽ ⁊ extendẽs fines of ficii aliasvocat. Ampli⁹. q̃ rimus si vocauerit ĩpotẽtẽ ad officia eccl̃iastica ex toto. vbi gr̃a. impotentẽ psallere. legẽ. et cantare. puta mutum. vale ret ne huiusmodi vocatio de iure ad ista officia? Q̃ si valet de iure: erit iste lector. vel psalmista. vel cãtor ex huius modi vocatõe. Q̃ si vocatõne sola siue nuda. q̃retur h⁹ mõi officiũ ꝓsõe q̃ nõ est hui⁹ modi officii susceptibilis: eadẽ ratione posset ⁊ statua vocari. lapidea vel lignea. Idẽ dicendũ videt ⁊ de paruulo qui ĩpotẽs est exequi archidiaconale offi ciũ. verbi gr̃a. nec docẽ potest pp̃m. nec iudicare. nec correctões aut visitatões facere. Ex q̃ sequit archidiaconat⁹ mul tos iã m̃tis ãnis vacasse. vide licz ãnis paruulitatis detinen tiũ ⁊ metropolitaĩs subreptos eẽ. ãt eos nõ solũ negligentes sed dãnabiliter dissimulasse.

Ost hec q̃rim⁹ an requi ratur ꝙsensus ꝓsone vo

cate. ad hoc ut fiat canonicus vel archidiacon⁹. ⁊ cuius mõi q̃sensus. ⁊ in q̃d. et manifestũ est q̃ oĩno mut⁹ aut nesciens. nõ potest fieri canonicus. nec eẽ. q̃diu est mutus. cogiq̃ potest p̃ censurã ecclesiasticã sicut ⁊ in p̃latõibꝫ fieri q̃sueuit. sez ad hoc ut de volũtate fiat vel efficiaꝫ volẽs. Q̃ si requiriꝫ q̃ sensus p̃sone vocate: manifestũ est q̃ paruuli vocati ad canonias vel p̃sonatus ecclesiasticos. nec efficiuntur canonici. nec p̃sone tales. cũ q̃sentire in ea etate nõ possit. Ampli⁹. cũ vocẽꝫ: ad officiũ ⁊ onus rite vocaꝫ. necesse ergo habet q̃sentire i exequẽdũ officiũ. et portandũ onus ad quod vocatur. Onus aũt vꝫ pars oneris ẽ canonicũ eccl̃e ad quã vocatur huiciũ. Nisi igiꝫ cõsentiat in dicendũ huiciũ ecclie illi⁹ et faciendũ iuxta morẽ eccl̃e. nõ efficiꝫ canonicus ecclie illius. Et hoc etiã i ipa iuestitione p̃bende de q̃suetudine vocantis exp̃imiꝫ. His enĩ verbis inuestiri q̃sueuerũt. Jnuestim⁹ te de p̃rebenda que fuit illi⁹. ad honorem dei et seruiciũ ecclie Quare obligaꝫ exp̃sse ad dicẽdas horas canonicas. iuxta morẽ ecclesie illi⁹. Ampli⁹. sicut ecclia ei obligaꝫ ad emolumentũ t̃pale et alia q̃ debet ecclesia filiis suis imo mẽbris suis: sic ⁊ ipse qui ad eã vocaꝫ obligaꝫ ecclie ad portandũ onus ecclie illi⁹ p̃ rata sua. hoc ẽ put ei q̃petit ut filio ⁊ membro illi⁹. Potissima aũt pars oneris ẽ ipm officiũ ecclesiasticũ. q̃re obligat se ex necessitate ad illd̃. Q̃ si nõ potest obligare se ad illud q̃cũq̃ ex causa. siue q̃ obligaꝫ ad aliud. qđ istud huiciũ secũ nõ patiꝫ. manifestũ est ipm nõ posse q̃sentire in huiusmodi. nisi absolutus recedat ab alia. Consen⁹ eni in duo que sese non cõpatiũtur impossibile est q̃ obliget ad ãbo. Quare vꝫ ad neutrũ obligat. quod est icõueniens. vꝫ ad alterũ solũ. ⁊ ita absoluit p̃ consequẽs ab altero.

Amplius si nõ q̃sentit in officiũ et onus portandũ: ergo nõ consentit ut fiat canonic⁹ cum fieri canonicum non sit nisi suscipere officium. quare non efficitur canonicus vllo modo vel archidiacon⁹ Amplius fieri canonicum alicuius ecclesie est fieri membrũ et filium ecclesie illius. Ponamus ergo q̃ tota illa ecclesia sit sancta et imaculata macu

la mortali. certū est q̄ malus
qui vocat et psistit in malicia
sua nō efficit membrū corpo
ris ecclesie illius. et si putetur
Neq; efficitur filius. imo re-
manet adulter. ergo non effi
citur canonicus ecclesie illius

Amplius illa eccla tota ē
ante aduentū illius de corpo-
re christi mistico & viuo. qđ to-
tū viuit de spū christi. hoc ē de
spiritusācto. Viuit vtiq; vita
gratie. Iste aūt totus foris ē.
et totus foris remanet. totus
i corpore et de corpore dyabo
lico. Nō efficit igit de eccla il
la p huiusmodi vocatōnē. nec
i corpora illi ecclesie. et si fori
secus videat ei iungi. Am
plius huiusmodi lapis rema-
net i vera babilone spūali. er
go nō trāsfertur i hierlm spi
ritualē. quare nō trāsfertur i
ecclīam illā, que est vera hie-
rusalē spiritualis. Incōparа-
biliter eni magis distant spū-
aliter spiritualis babilō & spū
alis hierlm: q̄ litterales cor-
poraliter. Amplius iste lapis
remanet i edificio ciuitatis di
aboli. que est babilon spiritua
lis. remanet inq̄ totaliter. er
go nō assumit i edificiū spūa
le. Amplius nūq̄d nō tenet
homo sic vocatus mutare vi-
tā suā malā in bonā ex ipō de
vito vocatōis? Ad sac eni offi
cia nō licet cuiq̄ accedē i pctō
mortali. ḡre eo ipō q̄ nō cor-
rigit nec recedit a malicia pri-
stina: deterior efficit q̄ eēt pri
us. ḡre edificio babilonis pro
fundi⁹ affigitur. & tenaci⁹ ag-
glutinat. Nō ergo i edificiū
ecclīe veri nois assumit Am
plius eccla remanet adhuc de
trūcata vno mēbro. videlicet
canonico p quo vocat iste qui
sanct⁹ erat iuxta positionē no
strā & aliud mēbrum ei p illo
nō restituit. ḡre locus mēbri
illi⁹ remanet vacās. et vacu⁹.
Iste eni nō est positus i loco
eius. cū de loco suo quē habet
i edificio babiloico seu demo
niaco motus oino nō sit. Si
q̄ tingat igit similr de mēbris
aliis omibz. eccla illa tota va
cās est & vacua. Edificiū ei ba-
bilonicū nō restituit neq; re-
sarcit detrimēta bonoz ecclē
acviuoz lapidū. Amplius.
aut p̄latus tenet edificare ve
rā & scām hierlm cū suppetat
ei copia ḡdoz et cedroz. aut
nō tenet. Et iterū aut p̄hibe
tur edificare babilonē. ām non
p̄hibetur. Si tenet edifica
re hierlm. et p̄hibet edificare
babilonem: manifeste limita-

ta ē ptās ei⁹ circa bonas et p
doneas psonas.cū ex aliis nō
possit edificari ba hierarchia Qe
si dixerit. q2 non phibet edifi
care babilonē. q̄dquid aūt nō
phibet ꝓmittit ⁊ est licitū. p
mittitur igit ⁊ licet ei edifica
re babilonē. Cōtra qđ inconue
niēs non est disputandū nisi i
gne ⁊ gladio. Amplius ei⁹cō
sensus qui req̄rit i psona vo
cata. ad hoc ut fiat canonic⁹
veri nois.est ne sicut q̄sensus
matrimonialis? Qz si ē:neces
se est igit ut q̄sentiat in reddē
dū debitū spūale.siue in copu
lā spūs. Debitū aūt(sicut dixi
mus)canonicū ē officiū.⁊ on⁹
ōre nec q̄ ꝓponit huiusmodi
debitū nūq̄ reddē.nec q̄ nō.p
ponit ipm reddē/ q̄trahit hu
iusmodi matrimoniū. cū alt
exp̄sse dissētiat a copula spūa
li.siue a redditiōe debiti, alter
vo nō q̄sentiat i ipm. Am
plius.si q̄s vgo psistat corde i
ꝓposito virginitatis. q̄d q̄d di
cat exteri⁹:nō q̄trahit matri
moniū cū in carnalē copulā
nō q̄sentiat. Quare si iste ⁊ si
stat i ꝓposito q̄trazio ei statui
vl officio qđ designat p hui⁹
modi nomē canonic⁹.nō ma
trimonialiter q̄sentit i illū vl
in illud. Ampli⁹.si q̄s i cor
de retinet secularitatē.hoc est
ꝓponat i ea psistē:q̄d q̄d dicat
vel faciat exteri⁹:nō efficit ve
ri nois monachus. ꝛz est fict⁹
siue pictus ⁊ falsus monach⁹.
ergo si alīq̄s retineat i corde
ꝓpositū vivendi ēgrio vite ca
nonicali. q̄d q̄d dicat vel agat
exteri⁹.nō veri nois.ꝛz fict⁹ et
pictus ⁊ falsus efficit canoni
cus. Ampli⁹ habitus ⁊ tōsu
ra exterior.⁊ q̄cūq̄z alia foris
parētia. nō faciūt monachū
ꝛz significāt ⁊ ostēdūt. Vita i
git monachalis vite q̄z illi⁹ ꝓ
positū monachū veru et veri
nois faciūt. Sic canonicū nō
tōsura canonicalis ⁊ habit⁹ ex
terior ceteraq̄z ex foris quer
satōis apparētia/nō canonicū
verū āt vi nois efficiūt.sed si
gnificāt āt ostēdūt. Quare q̄
totū habet ōriū interi⁹.nō ca
nonic⁹ē vi nois.ꝛz fict⁹ pict⁹ ⁊
falsus. Ampli⁹ clericalis reli
gio ē q̄vnusq̄sq̄z i susceptiōe
p̄me tōsure ingredit. et hoc ap
parz ex ipis ozib⁹.q̄ i ipositō
ne p̄me tōsure dicūt. In p̄ma
ei dz.Oziem⁹ dilectissimi dñm
deū nr̄m ꝓ hoc famulo suo.
ut donet ei spūm scm̄.q̄ habitū
religionis i eo ppetuū conser
uet . ⁊ a mūdi impedimento vel
sclari desiderio coz ei⁹ defēdat

Et in secda oratiõe dicit. Hũc famulum tuũ benedicere dignare.cui in sctõ tuo noie habitũ sacre religionis imponimus. De quacũqz aũt religione manifestũ est qz eam nullus suscipit vel intrat.qui cõtrariũ eius in corde propositũ gestat.quare qui laicalitez viuere corde ꝓponit. clericatum nõ suscipit.sed falsũ eius dẽ signum solũmodo.t inanẽ siuebacuã a veritate picturã Qz si nec clericatũ quis suscipit. ñtomagis nec canonicatũ? Qui ei neqz clericus est. neqz vnq̃ fuit.nec canonicus est nec archidiaconus.nec episcop9.nisi forte (sicut dixim9) pictus et fictus. Amplius si est corde hereticus:q̇dquid agat exterius.nõ est ver9ãt veri nois christianus. Similr̃ si sarracenus.si paganus.hoc ẽ ydolatra. Si igitur corde totaliter sit laicus: non est veri nois cleric9. Similiter t si corde sit incanonicus t irregularis:nõ est veri nois canonic9 C corde autẽ intelligimus.proposito t voluntate. Amplius si signa exteriora nõ faciunt veri nominis canonicos. aut monachos.aut etiã clericos.vel(qd minus videt)chri-

stianos:q̇ igitur nil aliud habent nisi signa exteriora / nil habent qd efficiat eos tales.ñ re nil habẽt vnde sint canonici vel monachi vl̃ clerici. Quare nec canonici sunt nec clerici nec aliq̇d huiusmodi. Itẽ si clericatus est religio:quãto fortius t canonicatus? Manifestum aũt est q̃ neqz artã neqz amplã religionẽ suscipit. vel ingredit.qui nec de religione illa vel alia curat.cogitat. vel intendit.quare q̇ non religiosi effici nec religioni astrĩgi intendũt:canonici oino nõ efficiũtur. Et qm̃ nulla est religio vel ampla vel arta. que principiũ sui vel pricipale sanctitatẽ vite nõ habeat: secũdaria vero et annexa illi tõsuzã habitũ ecclesiasticũ.officiũ.ac ꝓpzias speciales obsezuãtias: manifestũ est q̃ non q̃rit in religionẽ qui principium eius ac p̃ncipale.hoc est vite sctãtem qualẽ illa religio req̇rit. vel omittit vl̃ excludit. Omittit q̃ vel excludit intentiõe et corde. Omittit:q̇ nec cogitat nec intẽdit. Excludit.q̇ cõtrarium ꝓponit. Manifestissimũ aũt est hoc in omi alia religione. Amplius. si nomẽ religiois(q̇s cũ abhorreat) vo

cetur canonicalis honestas il la que requirit in canonicis. vel canonicalis sanctitas: que rim⁹ an ad illā suscipi ēdā ob/ seruandā et conseruandā con sentiāt. et ad illā se obligent q̄ ad talia vocātur. Videtur enī ut quēadmodū monachus ad pfectionem monachalē se ha bet. sic canonicus ad scitatem vel saltē ad honestatē clerica/ lē. quare si ille nō efficit ver⁹ monachus nisi ad perfectōnē monachalē se obliget et astrī gat spontaneo q̄sensu: sic nec isti efficiūtur canonici. nisi ad canonicalē sanctitatē seu ho/ nestatē spontaneo cōsensu se aliquomō obligent vel astrin gāt. Nō dicimus voto. q̄ fo/ sitan licet inde resilire. ut ipsi assumunt. qđ tñ hic non diffi nimus. Nō enī leuē habet nec facile determinabilē q̄stionē. Adminus ergo aliquomō se obligant. saltē quasi tacito pa cto vel q̄si matrimoniali con sensu. sicut dixim⁹ ad honesta tē illā seu scitatem clericalem Quēadmodū igit non intrat monach⁹ monachatū nisi cō sentiat ī monachalē pfectōnē sz foris remanet tanq̄ simu / lator mēdax: sic nec iste in ca/ nonicatū. nisi q̄sentiat ī cano nicalem sanctitatē. et ad illā se astringat. sed foris remanet. et sicut ille fur est et latro inter veros monachos: sic iste inter veros canonicos. Nō enī ille ibi vel iste hic. nisi ꝓpter tem porale illā porcionē. que ra/ tione monachalis pfectionis aut scitatis canonicalis debe tur. Amplius sicut q̄sentit in trans monachalē religionem vel monasteriū. in hoc ut sit de monasterio illo vel q̄uentu et ut sit monachus monasterii illi⁹. et sic renūciat omni q̄tra rio. et omni ei qđ nō pateret ipm eē monachū monasterii illi⁹: eodē modo iste intrās ec/ clesiā canonicalē siue q̄ cano/ nic⁹ eiusđ efficit. renūciat oi ei qđ nō pateret ipm esse cano/ nicū loci illi⁹. Renunciat igi tur omī peccato mortali. Om ne enim peccatum mortale non solum nō patitur istum eē de corpore cuiuscūq̄ eccle sie veri nominis. sz nec etiam de corpore totius ecclesie vni/ uersalis. Amplius sicut a/ postasia monachū ꝑcidit ex toto a monachatu. ita ut de monachatu nō habeat nisi so lum caracterē monachalē. et vincula votorū quibus astri / ctus est ad hoc ut sit verus mo

nachus:sic et clericus aposta/
ta a clericatu suo vł canonica
tu.non habet nisi caracterem
clericalem ꝫ obligationē.qua
obligatus est ad hoc ut sit ca/
nonicus vel clericus veri noīs
Sicut ergo non est monachꝰ
qui a monachatu siue a mo/
nachali religione recedens/ad
contrariū se trāsfert:sic non
est canonicus nec clericus.qui
relinquēs honestatē vel scītatē
clericalem.ad cōtrariū se trā
stulit.quare nō sūt clerici vel
canonici.seculariter tm̄ et la/
scīue viuentes.quēadmodum
neqꝫ monachi apostatice viuē
tes monachi sūt. Nisi quis di
cat eos eē canoicos vł clericos
propter caracterē clericalem
et obligationē.sicut de mona
chis.quare manifestū est.quia
remanentes in secularitate et
lasciuia sua non efficiūtur cle
rici veri nominis vel canonici
quemadmodū nec efficiuntur
monachi Amplius pīsistens
in iudaismo.paganismo . vel
sarracenismo non efficeretur
chꝛistianꝰ veri noīs.ergo pī
stens in cōtrario clericatꝰ ca/
nonicatus aut monachatꝰ nō
efficietur vel clericus vł cano
nicus vel monachꝰ veri noīs.
Amplius clericatus cōtra/
riū laicatus est.Similiter ꝫ ca
nonicatus aliquid habet ꝙtra
riū.Quid est illud? Quid est
totū diuinū seruiciū. quod in
ecclesia dei cantando psallen/
do orando agitur nisi anima/
rū patrocinīū? Quare qui ad
huiusmodi officiū instituitur
animarū patronus ꝙstituitur
Patronus inq̄ siue aduocatꝰ
predictis modis obligatꝰ ad al
legandū causā animarū . vel
(quod magis ē)sacrificiis Ma
nifestum igitur est.quia cano
nicus non efficitur.qui causā
animarū non suscipit allegā/
dam.quēadmodum neqꝫ pa/
tronus neqꝫ aduocatus i cau
sa aliqua constituitur . qui eā
agendam non suscipit. Qui ī
gituꝛ nec cogitat de causa ani
marum nec curat in instituti
one sua.ymo potius intēdit ꝙ
trarium.animas scilicet pecca
tis alligare.non efficitur cle/
ricus vel canonicus veri noīs.
Amplius qui nichil scit de
huiusmodi allegationibꝫ. nec
cogitat.nec audiuit.nec in coꝛ
eius ascendit.nec de causa:nec
patronus. nec aduocatꝰ in hu
iusmodi causa eē potest. Nisi
ꝗs forte dicat asinū fieri posse
aduocatū huiusmodi vel pa/
tronū Eodē modo potest a

bici de stipēdiariis medicis. bi
nearū operariis. et agrorum
speculatoribus. ioculatoribz.
et de oī genere oparioꝝ arti
ficū. qui ꝙparātur vl' assimilā
tur clericis titulatis. Attestā
tur aūt eis q̄ diximus. rasura
capilloꝝ. atz tōsura. q̄ canoni
cis istituendis siue clericis ca
nonicādis inducūtur. Similit
et habitus canonicalis. necnō
et modus collatiōis siue istitu
tionis. Si vero corde non ab
radit a se neqz circūcidit quid
quid est canonicali honestati
contrariū. si proposito nō i du
it nouū hominē quantum ad
honestatē: huiusmodi procul
dubio non efficitur verus ca
nonicus. quēadmodū similiter
agens in monachalibus nō ef
ficeretur verus monachus. Et
quēadmodū si aliqua abbatia
non haberet nisi simulatores
vel simias huiusmodi: non es
set abbatia vel monasterium
veri nois sz cēt vmbra siue pi
ctura. et q̄lis effigies vere ab
batie: sic et similiter se haben
tes canonicales ecclie siue ca
nonie. vmbre sūt. picture. ꝛ si
mie. et q̄les effigies verarū ca
nonicaliū ecclesiarū ꝛ verarū
canoniarū. Et loca habitati
onis huiusmodi hominū habi
tationes sūt sinniarū Sequi
tur etiā ex hoc ꝙ prelati q̄ ta
les instituūt. non ecclias edifi
cant. sed pingunt. nec lapides
viuos ac veros colligentes in
structura edificii ponunt. sed
magis picturas aggregant.

Amplius qui sic accipitur
vel instituitur nō querit fieri
canonicus sed signari tantū:
quare scdm intentionē etiam
suā. nō est nisi statua vel pictu
ra veri canonici. Q̄ si dixe
rit quis ꝙ licte accedēs ad ba
ptisuū est ver⁹ crist ian⁹ ꝛ ver⁹
cleric⁹ habet quicūqz habet p̄
mā tōsurā. ꝓpter hoc ut ver⁹
clericus defēdit. alioq̄n ma'e
eēt eccl'e dei si pctōres ꝛ clerici
et laici locū i ea nō haberent.
Respondemus ꝙ manifestū
est ꝙ equiuoce dicitur cleric⁹
verus et signis exterioribus
solis pictus. Sicut homo ani
mal et quod pingitur ut dicit
aristoteles Sicut ergo vacaret
tota abbatia aliq̄ sic se habēs
a monachis: sic et vacat omis
canonia ꝓporcionabiliter se
habēs a canonicis. Amplꝰ
si aliquis abbas sic ex huiꝰmo
di pictis monachis tantū totā
abbatiā institueret vel potius
occuparet. imo (quod veriꝰ ē)
pingeret nec intēdēs eis dare

nec illi recipere nisi tẽporalia et signa monachatus solũmodo ꝓpter illa. nonne illa tota abbatia vacaret a monachis. t epũs loci cum ipo principe fũdatore posset omnia bona occupare, et veros ibi monachos instituere? Si aũt in tota abbatia hoc posset. cur nõ t i paxte similiter. t in vna persona? Heu quot abbatie. canonie. episcopatus. vacant vel in toto vel in parte. Q si dixerit quia latet hoc summũ pontificem. latet et principes: verum quidem dicit. sed nos de veritate hic agimus. que veritas multis patet. et pluribus patẽ posset nisi vanitatem diligerent. et quereret mendacium sicut ait psalmista. Apprehenderũt eni multi mendaciũ. et nolue runt reuerti. sicut dicit hieremias in. viii. Multis ei certissimũ est. quia nec intrauerunt nec intus sũt. imo foris tantũ videlicet in solis signis exteriorib⁹ et mendacio temporaliũ. et (ut vulgo dicitur) pedem suũ intus non habent. nec vnꝯ pedes suos intus habuerũt id est in ipa veritate canonicalis honestatis. et aliorũ spũalium. Est etiã manifestũ quia ecclesia vniuersalis int⁹ vacua est i maiori parte sui. foris autem plena statuis. picturis. similis quas dixim⁹. Et hoc est quod dicit hieremias in pmo trenorũ Quomodo sedet sola ciuitas plena populo? Nõ ait clero. quia magis populꝰ est clerus populariter viuens. ꝙ clerus. Juxta quod dicit ysaias. xxiiii Et erit sicut populꝰ sic et sacerdos. Amplius si vbi debent eẽ monachi sãctissimi. vellet quis instituere. vnũ vel duos clericos seculares. licet valde honestos. qui tamen monachalem pfectionẽ omnino renuerẽt. nunquid non adhuc vacarent loca duorũ monachorũ. et ad hunc modũ si singulis decedentibꝫ similiter clericos eis substitueret. nũqd nõ post mortẽ omniũ monachorum monasteriũ illud vacaret? et de monachatibus dubitari non potest ꝙn omnino vacent quare et redditus monachatibus dediti seu annexi vacant saltẽ de iure Clerici ergo sic subrogati. nichil iuris habent in temporalibus abbatie illi⁹ Quia igitur magis distãt mali clerici a clericis honestis. ꝙ illi etiam a monachis sanctissimis. et minus omi bono digni sũt: multo fortius nichil iuris

habēt i canonicalibz. seu aliis
ecclasticis bñficiis. Amplꝰ si
q̄s de legato i testamēto cōtra
volūtatem testatoris dispone
re p̄sūpserit:et ip̄o iure ni-
chil agit.et cui aliquid inde de
derit nichil iuris in eum trās-
fert.cū ad implendā voluntā
tē testatoris merus executor
ab ip̄o cōstitutus sit.beneficia
aūt ecclesiastica q̄tū ad tēpo-
ralia in parte magna.bōa sūt
testamenti fideliū defunctoꝝ
legata ecclesiis. quare contra
volūtatem eorū vel intentōez
de eis p̄sumere seu vsurpare
vel dando vel recipiendo.ipso
iure non valet.neqz sic recipiē
tibus ius in eis aliquod adqui
ritur. Idem est et de aliis do-
nationibz. Dotatorū enī et di
tatoꝝ atqz fundatorū ecclesia
rum intentio fuit.ut dei seruī
et fideliter eidem seruiētes so
li.beneficia que ecclesiis largi
ta sunt obtinerent. quare si q̄
rū vel aliud de ip̄is agitur p̄-
ter intentionē ip̄orum est. ꝛ p
vsurpatam et non commissā
potestatē. et ideo nichil iuris
transferre videntur qui hoc p̄
sumūt in tales receptores hu
iusmodi beneficiorꝝ Ampli
us si quis in ecclesia beneficia
tus vel titulatus cadat in mor
tale peccatū.certū est q̄ efficī
tur membrū diaboli.ꝛ desinit
esse membrū ecclesie illius.de-
serit qz locum suū: contra id
quod dicit ecclesiastes. x. Si
spūs potestatem habentis ascē
derit super te:locū tuū ne di
miseris. Trāsfertur ergo iste
a spirituali hierusalē i babilo
nem.et de edificio corporis ch̄ri
sti mistici in edificiū corporis
dyaboli. Vacat igitur locꝰ eiꝰ
de iure ꝛ de fcō scdm veritatē.
licet forte non appareat. Va-
cat iam̄ locus eius illeutiqz quē
deserit vacat et officiū spūale
cuius prima et fundamentalis
pars.officiū est recte viuendi.
Hoc enī officiū sponte deserit
Similiter vacat onus quod p̄
iicit. quare et emolumentum
Et hoc utiqz scdm veritatē. li
cet foris non appareat.Qua-
liter ergo auctoritate sua hu
iusmodi hoies. ꝛ resumunt of
ficia.et p̄cipiunt simul tēpora
lium emolumenta? licet fori
tan alicui videatur. q̄ non
videtur oīnꝰ ex toto p̄icere nz
officiū.ex toto deponere.q̄ ad
horam tentationis hoc facit.
Sed quid si proponat animo
nūq̄ resurgere siue resumere
oīnꝰ aut officiū? De hui⁹mōi
homine dubitari nō debet.q̄n

tanꝯ fur et latro temporalia emolumẽta percipiat. et si exterius hoc appareret vel cõfiteretur: indubitanter abiciendus esset de ecclesia. imo de tota christianitate Q; si quis dixerit ergo cum nemo sciat an amore an odio dignus sit. an de spirituali hierusalẽ. an de babilone sit. quilibet titulatus ⁊ beneficiatus i ecclesia discrimini se cõmittit. stipendia tẽporalia ibi percipiendo. quia forte ut fur et latro. ⁊ forte ut seruus fidelis. Respondemus in hoc ꝙ re vera periculosiss ie habẽtur huiusmodi beneficia ꝓpter quod et viri timorati q timore et tremore illa ꝓcipiũt atq; recipiũt. et quod residuũ est eis a modesta ⁊ precisa sustentatione. erogant pauperibus. et precipue talibꝫ. qui animarum patrocinijs eos adiuuant. et supplent eoꝝ defectũ De aũt illis qui ecõtrario faciunt. videlicet qui superflua vel ydolatrie per auariciã suã vel luxurie ⁊ vanitati depascẽda atq; consumenda exponũt. Videmus autẽ manifeste. qr ꝓpter antedictũ periculũ multi et magni huiusmodi emolumenta siue stipendia vel reliquerunt vel penitus renuerũt

Qualiter aũt dispendenda vel expẽdenda sint bona ecclesiastica. expresse docet dñs i libro leuitici. capitulo. vi. Sãcta est omnia ⁊ a sãctis, ⁊ i sãcto loco expendenda sũt. Omnia ei hec sanctificata dnõ sũt. et oblata pia deuotione fidelium. Quare sacrilega impietas est huiusmodi bona vel meretricibus vl̃ ystrionibꝫ dare vel in aliis vite humane corruptionibus expendere. Scimus autẽ nostris temporibꝫ fuisse magnos doctores. et ante etiã tẽpora nostra. qui dicebant ꝙ q cunqꝫ quis de huiusmodi bonis ꝓceperat toto tp̃re quo in mortali peccato perstiterat. restituere tenebatur si posset. et hoc ea ratione. quia toto tempore illo regi babilonis id ẽ diabolo militauerat. quare illo toto tempore christi stipendijs ꝓriuandus erat et illa ei iure penitus auferenda. Beat⁹ q̃q; augustinus dicit. qm̃ talis idignus est etiam pane quo vescitur. Apostol⁹ etiã i vltimo secũde ad tessalonicẽs. expresse dicit. Qui non laborat/nõ mãducet. Quod non de quocũqꝫ labore intelligi potest. sꝫ de solo labore qui fructũ habet remunerationis eterne. Nõ enĩ

labor ille exterior legẽdi/ psallendi/cantandi/sufficere videꝛ ad patrociniũ aiarũ: nisi puritas cordis/et sapor deuotõis illum ꝙdiuerit.et deo acceptũ reddiderit. Propter hoc dicit amosb.Auser a me tumultũ carminũ tuoꝝ.et cantica lire tue non exaudiã. Et ysa.iC ũ multiplicaueritis orationẽ.nõ exaudiã. Et gregorius. Si is qui displicet ad intercedendũ mittitur:irati iudicis animus ad deteriora prouocaꝛ. Amplius quia icomparabiliter validi9 ⁊ efficacius ĩtercedit vita sanctorũ pro animabꝫ ꝙ ipsa oratio.sicut dicit geñ.iiii.quia respexit domin9 ad abel et ad munera eius.ad cayn aũt et eius munera non respexit. qz videlicet ꝓpter abel respexit munera et non econuerso Sic et orationes sanctorum et totius ecclesie propter ipõs et ꝓpter ecclesiam exaudiũtur, et non ipi propter eas Hoc ergo sublato videlicet gratia qua ipsi sancti deo accepti sũt, ⁊ qua eius ecclesia et placita est. sublatum est patrociniũ animaꝝ a suffragiis.et orationibꝫ eorum.Sicut dicit ille cecus natus in.xi.iohis. Peccatores deus non audit. Intẽtio igiꝛ largientium huiusmodi bona ecclesiis.in primis et maxie est i bona vita seruientiũ deo atqꝫ percipientiũ illa.Secundaria vero.in ipa suffragia canonici seruicii. cum hec suffragia non sint aut patrocinia/nisi ꝓpter illam. Alioqn maxime organizantibus et cantantib9 alia queqꝫ seruicii ecclesiastici exteriori decore.et ad sensum pulcrius aut melius faciẽtib9 danda essent. Apparet igiꝛ tibi quantũ dampnificat fũdatorem ãt dotatorẽ ditatorem qꝫ suum.quecũqꝫ congregatio malevivens et deo odibiliter conuersans.sicut de nõnullis conuentibus regularium pluriumqꝫ audiuimus Verũ de suffragiis istis in tractatu de sacramentis in capitulo de ordine sacerdotali qualiter faciẽda sunt vel fiant nos plene determinasse meminimus vbi et errorem illorũ destruxim9 qui virtutem sacramentorũ. et vtilitatem suffragiorum.destruebant per indignitatem ministrorum.

Ost hec aũt aggrediemur disputare de hoc an liceat vni persone multa habere beneficia.quoꝝ vnũ sufficiat ad ꝙpetẽtẽ ipius

sustentationē Jn primis ergo
horsitan sibideatur alicui du/
bitandū.quia a multis et ma/
gnis sentitur qꝫ sic.et a multis
et magnis qꝫ non.et ꝓpter hoc
temerariū simplicit videri po
test de hoc presumere diffinire
in quo dicimus quia si dubiū
est vtrū liceat an non liceat:
ipa dubietas certitudo est. et
determinatio quia ꝓcul dubio
non licet. Nulli enī dubiū est.
quia non licet alicui ꝙmittere
se discrimini. Discrimini aūt
se cōmittit.qui aliquid facere
ꝓsumit de quo dubitet an pec
catū mortale sit. quare (sicut
dixim⁹)qr ipa dubietas efficit
hoc discriminosū:ē ꝓpter hoc
vitādū ex necessitate.q̄re t illi
citū Ampli⁹. Null⁹dicit hoc
videlz qꝫ liceat.nisi vl q plura
habet hui⁹modi bñficia.vel q
ea habē itēdit.q̄re i causa sua t
ꝓ se ipo dicit huiusmodi testi/
moniū. Nō est igit verū siue
quenies testimoniū ei⁹.et ideo
non ē ei credēdū.Qui aūt ex/
trio dicūt ꝙ se dicūt.quodāmo
do se obligātes ut plura i fu/
turū nō habeāt t ut vno qlēt
sint tali bñficio.sicut legit ꝓpū
xiii.Qui detrahit alicui rei.in
futurū se obligat. subaudi ne
illā faciat. Ampli⁹. Qui nō
laborat nō māducet. ex vltio
scdē ad tessat. ergo q nō labo
rat dupliciter,nō māducet du
pliciter.t similiter q nō labo/
rat triplicit.et ita de aliis.Quē
admodū eni sillogism⁹ siplici
ter ex ꝓpōnibz sipliciter: sic t
sillogism⁹hui⁹ad hoc.ex ꝓpō
nib⁹hui⁹ ad hoc Amplius si
ratōe laboris t opatōis debet
cibus.sicut dicit Vitas mathei
.x.qr dign⁹ est opari⁹ cibo suo
et luce.x.dign⁹ elt mercēnari⁹
mercede sua:ergo nō debetur
dupler cib⁹nisi ratōe duplicis
laboris ät opatōis.nez triplex
nisi ratōe ꝙplicis t sic de aliis.

Et huic ratiōi attestat ipse
mod⁹t forma collatōis et iue
stitōis bñficioꝝ Jbi ei dicit ex
presse ab ipo ꝑlato Cōferim⁹
tibi bñficiū istd vl̄ iuestim⁹ te
de eo.ad honorē dei t cuiciū ec
clesie isti⁹ Nullo igit mō licet
alicui habē pla hui⁹mōi bñfi/
cia.nisi exoluat totidē hui⁹mo
di cuicia.Quare tria paria hu
iusmōi cuicioꝝ oportebit ex/
oluere.habentē tria hui⁹mōi
bñficia. Alioqn defraudabit
mortuos et viuētes.vno vl̄ du
obus seruiciis.t tanq̄ fur t la
tro ꝓcipiet vnū vel duo illorū
emolumētoꝝ. Ampli⁹.quis
dubitat de cōdatoribz ecclie

prebēdarsarū.qui sicut certū munerū voluerīt habē suozū. sic ꝫ suicioꝝ.ꝫ iterū ipa suicia iuxta mozē earū ꝟbi grā ut i ecclia carnotēsi carnotēse suicium.et parisiensi parisiense?

Q; si dixerit ꝺs quia vna est ecclia. et ideo qui defuit i vna deseruit i duabz. vel tribz : illa ergo ratōe i oibz. ꝯze iuste agiť cū eo.i eo ꝙ nō pcipit.in oibz et equaliter i oibz.q equaliter suuat i oib⁹ causa ei ꝯ ponit suiēdi i oibz eccl̄ia est in oibz videlz vnitas eccl̄ē vniūsalis

Ampli⁹ si vno suicio sufficiē ter satisfit deo et tribz ecclīis. et aiabz ꝓpter ꝺs sūdate sunt ecclīe.sicut satisfieret eisdē tribz suiciis: ad quid igiť est tanta multitudo et varietas suiciozū.vel etiā seruitoꝝ? Ampli⁹.magis vna est i se carnotensis ecclia.ꝯ sit cum parisiensi. vť cū quacūqz alia.Si ergo vnitas illa q̄ sibi iuicē vnite sūt.efficit hoc ut vn⁹ canonic⁹ vel suitoz sufficiat ꝓ duobz et vnū suiciū ꝓ duobz.et ut vna ꝑsona possit obtinē duas illarū eccl̄ārꝝ prebēdas. mlto fozti⁹ vnitas ipi⁹ ecclie carnotēsi i se sufficiet hoc efficē. ut vna ꝑsona obtineat i ecclia carnotēsi.duas prebēdas.vl plures.

Hoc aūt null⁹ eoꝝ aus⁹ est adhuc dicē . nec aliq̄s eōꝝ vnq̄ hoc prelū ꝑsit.ut habēti vnā p bēdā i ecclia carnotēsi q̄ferret aliā. Ampli⁹.ꝫ facili⁹ꝫ q̄modius ꝫ meli⁹ ꝑ oēm modū potest ꝺs deesse duab⁹ prebēdis vel plurib⁹i eadē ecclia ꝯ i diuersis dīūsis q̄ i vna collect⁹ et totus i diuersis ꝟo diſplus atz diuisus. ꝫ iterū ibi assidu⁹ illic ꝟo īterpolat⁹, ergo mlto fozti⁹ licet vnicuiqz ꝑsone plures p̄bēdas obtinere i eadē ecclesia ꝯ i diuersis Amplius nemo dubitat ꝺn tres suitozes et tria suicia eccl̄ia ꝑ oēm modū hoc ē et magnitudine ꝫ numero et merito.triplū sint ad vnū seruitorē.ꝫ ad vnū suiciū ꝯre qui deo et aiabz nō dat nisi vnū illoꝝ scilz suitoꝝ vnū q̄z seruiciū . triplo min⁹ dat deo ꝯ qui tres illoꝝ seruitoꝝ dat.tria q̄z seruicia.Similiter et ecclesius et aiabz. Si igiť fuerint duo prelati ita faciētes . quis audebit dicere ꝙ eq̄ bene faciat qui deo.et ecclesie sue ꝫ aiabz nō dat nisi vnū seruitorē atq̄z seruiciū ut ille ꝺ dat triplū ꝑ oēz modū Q; si dixerit ꝺs q̄z meli⁹ facit qui dat tres seruitozes/ac seruicia totidē ꝯ ꝺ non nisi vnū vtrinqz

sed tñ sufficit, querimus cui sufficit hoc. Animabus enim que torquentur in igne purgatorio non sufficit plane. ꝙ alter eorum accelerat liberationem earum. alter retardat. Plus enim prosunt ad liberationem animarum tres misse ꝙ una earū. et ita de aliis suffragiis. Si enim tantum valeret eis missa una quātū tres: eadem ratione quantum mille. et ita superuacue et inutiliter quantum ad hoc multiplicarentur pro eis ecclesiastica suffragia. quod nemo audet dicere christianus. Q. Si dixerit ꝙ sufficit deo. et hoc manifeste falsum est. quia ad maiorem gloriam sunt ei multi precones laudis ipsius, ꝙ vnus illorum. Alioquin ad quid instituite essent tot et tante ecclesie collegiate. totq; chori canētium laudes ipsius? Si aūt dixerit ꝙ hoc sufficit ipsis ecclesiis: et hoc quis dubitat esse falsum? Que enim ecclesia ē. nisi forte malignantium quā deus odiuit. que nolit habere integritatem totius corporis sui. et vniuersitatem membrorum suorum? Que inꝺ̄ est. q̄ portione corporis sui contenta velit esse pro toto. nisi que magis est synagoga sathane ꝙ ecclesia? Q. Si dixerit. qz sufficit prelato: vel intelligit sufficit ei ad meritum. et hoc est impossibile manifestum. sed re vera ei sufficit ad gehēnam. Defraudare enim dominū precombus glorie sue. atq; preconiis. et ipsam ecclesiam membris suis ⁊ membrorum officius. animas vero tā viuorum ꝙ mortuorū patronis simul et patrocinus siue suffragantibus atq; suffragiis sufficiens meritum est. ⁊ causa dānationis eterne. Q. Si dixerit quia sufficit habenti vel recipienti vnum seruiciū pro multis beneficiis. Respondemus quia intolerabilis presumptio est eousq; existimare et appreciari seruicium suum videlicet vt vnum eius seruicium valeat tria vel quatuor vl' decem vel mille similia seruicia totidem bonorum virorum siue sanctorum. videlicz ut vna missa valeat decē alias et vna oratio decē alias similes bonorum virorum. Neminem autē adhuc vidimus qui in istum impudētie ausū prorumperit. Amplius. conductus vinearius ad vnam vineam excolēdam vel vnū agrū

ii

si quis eum ad aliam excolendam eodem tempore conducere voluerit: repellet eum. et dicet se esse conductum ad aliam excolendam. et suam operam iam locasse. et durante huiusmodi contractu videlicet conductionis siue locationis. non posset similem se inire cõtractum. Nullus etiam procuratorvinee vel agri verbũ audet facere de conducendo operarium ad aliam operationem conductum. donec illã exoluerit et ab huiusmodi cõtractu liberatus sit. Si igitur huiusmodi operarii i istis minimis tante fidei et veritatis esse volunt. ut ad duas operationes simul se conduci nõ patiantur: quanto fortius et in spiritualibz hoc magis obseruandum est. ut conductus p̃cio stipendii eterni et etiam tẽporalis ad operandum i vna ecclesia. que et vinea et ager et edificatio spiritualis est. sicut dicit apostolus. cũ conductus est aliquis. id est institutus. nõ debet sustinere ad operandũ in alia se conduci. donec sit absolutus ab huiusmodi conductione seu contractu. Idem est et de aduocatis. Conductus enim aduocatus ad aliquam causam agendã. et aliquo tempore. non patitur se conduci ad aliam agendam in illo eodem. Quia igitur in ecclesia beneficiatus seu titulatus ad agẽdam causam animarum ad ecclesiam illam pertinentium specialiter aduocatus cõstitutus est. et ad certas allegationes pro eodem proponẽdas. quas ei mutare non licet aut subticere: manifestum est quia non potest causam similem suscipere eodem tempore ventilandam. Allegatioẽs autem de quibus dixim9 psalmi sunt. lectiones. siue collecte. siue orationes. et cantationes. quas nec mutare cuiquã licet. contra ecclesie siue morẽ nec ea potest nisi culpabiliter subticere. Et si enim generaliter seruitores ecclesiarum siue generales aduocati constituti sint animarum: specialiter tñ et speciales aduocati cõstituti sũt aiarũ q̃rũ bñficiis tẽporaliter sustentãtur. et eaq̃ que parrochiane sunt ecclãq̃ suarum. aut cõparrochianearũ. Quia igit vno et eodẽ tempore et causis et allegatõibus satisfacere nõ potest vn9 et idẽ aduocatus huiusmodi: manifestũ est q̃ nõ potest ad-

uocatus esse pluriū huiusmodi causarū simul una et eadē psona. Hoc autē est esse canonicū duaꝝ ecclesiarū.āt pars canonicatus.aut ꝙcomitās inseparabile. videlicz aduocatō sic limitata siue patrocinium

Ad idē solemꝰ iducere similitudinē de feodis.Sicut ei ratione vniuscuiusqz feodi debetur certū seruiciū:ita et ratione vnius cuiusqz prebēde,Quare quēadmodū quot feoda vnusquisqz tenet. tot debet idefuicia: sic ⁊ qt pbēdas vl bfīcia vnusqsqz detinet.tot debz ide fuicia ecclīastica hoc ē tot paria hozarū ⁊ aliozū oium.

Amplius.ecclesia dei nichil habet substātialiꝰ ꝙ corpus suum et membza. ex quibz compacta est ⁊ ꝙstructa.nichl deo acceptius ꝙ sanctitatis grām et diuini cultus seruiciū. Hec aūt pluralitas prebendaꝝ ⁊ aliozū beneficiozū ecclesiasticorum ⁊ ecclesie corpus magna sui parte detruncat ac mutilat.dū pro decē mēbzis nō habet nisi vnum.et quandoqz,p tribus vel quatuoz non habet nisi vnum . Cum enī aliquis obtinet loca decem prebendarū in decem ecclesiis: decē ille ecclesie pro decem suis mēbzis non habēt nisi illum.⁊ ad hūc modū de aliis Respice igit ecclesiam dei quantum ad clerum. et vide quot sunt quibz instar demonii illius euangelici legio merito nomen est.qz multi sunt Vnusquisqz enim illozum vnus est in persōa vl essencia.multi autem in officiis ⁊ bnficiis. Respice inꝯ multitudiem huiusmodi hominū et videbis quanta sui pozciōe detruncetur per eos corpꝰ cleri.et videbis quia alius detrūcat ipsum duobus membzis. alius tribus. alius pluribus. vsqz ad numerum irrationabilem. Qđ ut clarius elucescat.ponamus exemplum ad hoc.Si enim licet vni persone habere quadzaginta prebendas, esto ꝙ quadzagita sint ecclesie. vnaqueqz quadzaginta canonicozum.et ponamus ꝙ quadzaginta persone habeāt omnes illas prebendas. ergo vides manifeste ꝙ ,p quadzagesies quadzaginta personis non habet deus vel omnes ille quadzaginta ecclesie nisi ꝙ dzaginta personas.⁊ pro quadzaginta conuentibus non nisi vnum. Similiter ⁊ pro mille secentis membzis glozie siue preconiis et laudes suas ca

nentibus non habet nisi ꝯdza
ginta. Jam ergo manifestum
fecimus quod dixeramus. qz
quod habet ecclesia dei sustan
tialius videlicz corpus suū de
truncat ista pestis.ac mutilat
quod habet acceptius videlicz
honorificentiā cultꝰ dei. Quā
peruiciosa igitur sit hec pestis
ecclesie dei. ex his manifestū
videtur. quare exterminā da
totis studiis ac viribus ab ea
dem. ut ignis deuorās ipsum
corpus ecclesie. et membra ip
sius et ut pestis ydolatrie. a
uaricie. et ambitionis. vastās
ex magna parte honorificen
tiam diuini cultus. Ampli
us. querimus ab huiusmodi a
uaris et ambitiosis. ut videtur
vtrum ex caritate detineant
multa huiusmodi beneficia.
aut ex cupiditate vel ambitio
ne. Q si ex caritate suadeāt:
non est qui eis credat. Non ei
ex caritate dei et proximi tan
ta dispendia seu detrimenta
glorie sue deo irrogarent. ne
qz proximis tāta damna suf
fragiorum neqz ipsi eccleſie
(que incomparabiliter magis
diligenda est ꝓ quius proxi
mus) tantam corporis sui va
stationem facerēt. Q si ex cu
piditate vel ambitione: ex ore
suo iudicentur. Manifeste ent
confitentur. quia male. Am
plius vnaquez ecclesia colle
giata vel conuentualis. corpꝰ
vnum est per se. Impossibile
autem vnum membrū eē du
cxum corporū naturaliter. ni
si per errorem nature mon
struose illud cōmunicēt. Quē
admodū accidit in mulieribz
que ab vmbilico supra due e
rant. ab vmbiculo autem infra
vna. Cum ergo corpus natu
re exemplum sit corporis gra
tie quod est ecclesia. sicut ostē
dit apostolꝰ i xvi. prime ad co
rinthios. non potest esse nisi
monstruosa i corporibus gra
tie huiusmodi membrorum v
nitas siue cōmunicatio. Et si
enim multitudinis credenti
um sit cor vnum et anima vi
na. sicut legitur in quarto a
ctuum. vnitate scilicet fidei cō
tra diuisionem hereſum. vni
tate caritatis contra fissuras
scismatum: tamen essencialiu
ter multa sunt membra vni
uersalis ecclesie. et magna ut
parrochie siue conuentus. et
minima ut singule persone.
Et quēadmodum diuersitas
officiorum in corpore nature
diuersitatem requirit mem
brorum: ita et in corpore grē.

Quare sicut i corpore nature omnia mẽbra nõ eundẽ actũ habent. nec vnũ plurium est: ita et ĩ corpore gratie debet eẽ Quod tãto debet esse ab omi deformitate mõstruositatis lõgius: quanto nobilius. deo qꝫ gratius. Hoc autẽ indubitanter mõstruositas est. ut oculꝰ manus sit. aut manus oculus Non potest igitur esse. ut qui est archidiaconus in vna ecclesia. sit prepositꝰ in alia. Amplius iste ꝙ obtinet officiũ vel bñficium in vna ecclesia. ẽ de corpore illius. et mẽbrum ipsius. Si igitur vocetur ad aliã ecclesiã: aut remanet in priori ãt non remanet. Si remanet: ergo nõ trãsfertur ad aliam nec collocaꝫ ĩ edificio illius. siue ĩ corpore ipius. Sicut lapis ꝙ remanet ĩ edificio domꝰ alicuius. nõ collocaꝫ ĩ edificio alterius. Si vo nõ remanet: habemus ergo qđ intẽdimus. Et ꝑsidera diligẽter similitudiẽs istas. qz valde expresse sũt. Ecclesie enĩ. et domus/ et ciuitates/ et edificationes dei sunt. Hierusalẽ enĩ edificatur ut ciuitas. sicut dicit psalmista. Et aplũs in iii. prie ad corinthios Dei cultura estis. dei edificatio estis. Amplius. veritas in euãgelio mathei vii. Omis arbor que fructũ nõ fecerit. ꝛc. et eusebius in omelia quadã Arbores sumus i agro dni cõplãtate. Diuerse igitur ecclesie diuersi agri sũt Impossibile aũt est eandẽ arborẽ i diuersis agris simul esse cõplantatam. ꝛ si plãtata fuerit in vno ipossibile est ut nisi ab illo euulsa fuerit. plantetur in alio Quia igitur canonicorũ instituitio in ecclesiis plantatio spiritualis est arborũ in ortis: ĩpossibile est clericum plantatũ. hoc est institutũ in vna ecclesia. nisi inde auulsum plantazi. id est ĩstitui in alia. Idem est de vineis ꝛ vitibꝰ. Amplꝰ Nemo est ꝙ vellet habere suũ comedentẽ quantũ tres vel ꝙ tuor. et non operantẽ nisi quãtum vnꝰ. Silr neqz equũ. Et si quis vellet ei dare: nõ grãter acciperet. imo etiã recusaret. Quid igitur sunt huiꝰmodi clerici qui decem clericorũ comedũt beneficia. et non redũt nisi singularia. vel vnica seruicia. nisi serui vel equi ꝗs diximus? Sed de dispensatore suo quid faceret quicũqz dñs. si vni ex seruis vel equis daret decem prebendas: singulis autẽ aliorũ non nisi sin

gulas. nūquid non eū tanq̄ dissipatorem puniret? Similiter ꝫ rex. si dux exercitus sui daret vni ex bellatoribus suis (qui tamē non valeret nisi vnum) decē bellatorū stipendia nunquid non fraudē faceret dnō. ꝫ victoriam aduersarii q̄ tra ipsum dñm procuraret? Vbi enī deberet habere mille bellatores: per hanc viam nō haberet nisi centū. Quantū ergo minuat atq̄ debilitet dei exercitū ista pestis. quāq̄ grauī aiaduersione plectendi siue feriendi sint adeo huiusmodi proditores. duplici isto exemplo manifestum satis ē. Nullus enī huiusmodi multiplicium atq̄ multiplicatorū homi num audet dicere vel etiā cogitare. q̄ ipse valeat tot bellatores ī dei exercitu. quot stipē dia obtinet. bellatores inq̄ qui bellatorum nomīe digni sint. Similiter et de aduocatis se habet. et de vinitoribus. et de aliis operariis. Nullus enim eorum vnq̄ ausus fuit dicere vel etiam cogitare. q̄ tantum possit in causa animarū allegāda. quantum decem boni aduocati. vel in vinea dñi excolenda. quantum decem bonī vinitores. ꝫ ita de aliis. Quo modo igitur decem salariati decem mercedes operariorū percipere vel detinere presumunt. nisi per fraudem ꝫ furtum? Quā ridiculosum autem sit quod quidam dicunt, quia potest habere quotlibet ꝫ quantumcunq̄ pinguia temporaliter beneficia quiuis. dū ea bene expendat: ex his appa ret. Licet enim medic⁹ salarium in quācunq̄ pios vsus expendat. quod ab egro pro eo medicando recepit: non propter hoc satisfit egro. nec minus egrotat. Idem dicimus ꝫ de bellatore. q̄ quātuncunq̄ largeꝫ magnifice expendat stipendium. non propter hoc minus vincitur aut exhereda tur rex. cuius bellum agere debuit. Similiter et de vinitore. et de aduocato eis obici potest. Non enim solam dispensationem temporaliū prouentuum suscipiunt clerici in institutione vel euocatōe sua: sed officia ipsa medicandi sanciatum. de quo legitur Ince de cinio. et officium agendi bellum dei. similiter et officium allegādi causam animarum. et officiū operādi in vinea dñi

Q. si dixerit quis quia in bñficiis ecclīasticis inueniunt

quedam. que sunt duplabl' tri
pla vel etiã decupla ad alia. ⁊
ideo eque possũt haberi decẽ
parua simul ut vnũ pingue.
qđ valeat decẽ illa. Hic est hõ
q̃ loq̃tur ut cogitat. Loq̃tur e
ni acsi beneficiũ huiꝰmodi nõ
habezet nisi tẽpozalitatẽ. Tũc
eni ꝑculdubio par esset habe
re vnũ tale. vl' decẽ talia. Nec
cogitat huiꝰmodi homo onꝰ
spiritualevniuscuiusq; suffici
entis seu q̃petentis bñficii. qđ
ꝑ q̃titate viriũ satis onerat
vnã psonã. Neq; q̃sideret hu
iusmõi homo q̃ officiũ eccle
siasticũ ⁊ religionis. religiosũ
est officiũ ligans ⁊ artãs pso
nã suã ad hoc ut aliud non v
surpet nec etiã îponi sibi pati
atur. Et reuera huiꝰmodi ca
nonici hozreales sũt siue celle
rales. Nõ ecclesiis affixi sunt
ut stelle suis celis: sed hozreis
⁊ cellariis cozde icubant. ⁊ vin
culis auaricie illi alligati sũt.
vel potiꝰ i illis affixi. Et sicut
monachos quosdã solemꝰ di
cere coq̃narios aut refectoza
rios ꝑ eo q̃ cozde in coquina
vel refectozio solũmodo ver
santur: sic ⁊ istos nõveri nos
canonicos ſz magis hozreales
ut diximꝰ aut celerarios. Et
ut loquamur apertiꝰ. iter ve
ri nos canonicos ãt clericos.
nõ clerici vel canonici. ſz ma
gis asini vel equi habẽdi sunt
ut pote ꝓsepibus ad comedẽ
dũ cozpozaliter alligati. Nõ
eni prebendã clericalẽ (q̃ vtiq;
pozcio est spiritualiũ bonozũ
videlicet gratie ⁊ glozie) vel q̃
runt vel diligũt. sed solas pre
bẽdas asinarias vel equinas.
que vtiq; pozciones tꝑalium
bonoꝝ sunt. Equi eni nostri ⁊
asini cozpoza nr̃a sũt. de q̃bus
i declamatozijs ẽmonibz ⁊ ex
oztationibz multa iã diximus

De bñficijs aũt insufficiẽ
tibus manifestũ est. q; non re
quirũt singula seruicia. et pro
pter hoc aliis vel addũtur vel
vniũtur. Si q̃s vero obie
cerit nobis de ecclesijs i quibz
nõ q̃pellitur fieri residẽtia: di
cimꝰ q̃ nõ est ista libertas ex
q̃stitutione vel fundatione. ſz
magis ex longa q̃suetudine. ⁊
clericoꝝ malicia vsurpata. Si
tñ in aliquibz est: in paucissi
mis est. Et si obicerit nobis
de dispensatiõibz apostolicis.
respondemꝰ q̃ ille supza nos
sũt. et q̃ diligẽtius considera
te iura sũt. et de omni dispen
satõe rite facta idem sentimꝰ
nec interpretari presumimus
Hoc tñ indubitãter sentiẽdũ

est. & romanus pontifex quan cunq; largã dispẽsationis gra tiam videat facere i beneficiis q aliquibz psonis. tñ nõ di spẽsat cũ auaricia. cupiditate. vel ambitione earũ. nec indulget eis indulgentiis suis. ut his vl aliis viciis indulgeant. Nõ ei intendit pascere vel nutrire pestes viciorũ de bonis tempo ralibus ecclesiasticis. que ple ne nouit ad sustentationẽ ser uorũ dei. in eius seruicio san ctificata esse dño. t oblata. Et hic quidẽ tractatus istius finẽ facimus. materiam disputati onis et vias declarande veri tatis in conferendis obtinen disq; beneficiis ecclesiasticis. prout desuper accepimus tra dentes. t si qua sunt circa hec maiora: maioribus relinquen tes.

Explicit tractatus de vo catione ad beneficia. et de plu ralitate beneficiorũ in vnita te persone. editus a gallorum doctore egregio. M. Guiller mo parisien.

Inuolumine qđ intitulat. seu dicit. bonũ vniuersale de ppzietatibz apũ. libzo pzimo. capto. xix. scribũtur q sequũt

Vanti aũt piculi et ma li sit nisi ex causa valde necessaria curã susceptã dese rere aiarum patet ex eo quod subiungã. Bzuno i partibz theutonie i opido magno qđ mons martis dicit bon⁹ pzes biter et castus fuit. Hic (refe rente memozabili heinrico de colonia fratze ozdis pdicatoz cõsobzinũ habebat pzesbitezũ eque bzunonẽvirum sciẽtia et mozibz appzobatũ. Hũc aũ culus pzesbiter bzuno. sepius rogabat deuote ut dicte par rochie curã suscipet. et ipe iã senex religionẽ itraret. Annu it ille post multas pces. iuitus tamen. eo q regimẽ tãte par rochie formidaret. Hoc ut ob tinuit: bzuno pzesbiter religio onẽ itrauit. et cito post hoc ab hac vita migrauit. Differẽte bzunone iunioze aiaz regimẽ attẽtare. eo q aliud beneficiũ capellanie viginti marcaz su perius i castro tenẽt. vicariũ p se pois in parrochia collo cauit. Bzunone ergo iunioze vna nocte i lecto qescente: ap paruit ei i cappa nigra bzuno

senior tã defũctus.et dixit ei.i his ẏbis. Jn grege ꝙmisso male te regis .et pede scisso . Claudꝰ ꝓspicito q̃ pena futura.redito . Hec dicẽs eleuauit cappã qua videbaf̃ idutus ⁊ se grauiter icendi demõstrauit. Ad hec bruno iunior expgefactus recolit visionẽ et versus. Et mox iterũ resoluit̃ i sopo rem. Cui eodẽ scemate defunctus apparens dixit. Tu pene causa.req̃es ꝓ te michi clausa Aspice sic vri.cibus ignis et esca futuri. Et hec dicẽs/iterũ illi tormentũ ostẽdit. Cui iterũ tercio sopozato appraẽs dixit Mũdi delicijs iterdũ seria misce. Ex his ꝑmiciis cape partes.ãt resipisce. Ad cuius ẏba bruno surrexit. et flexis genibꝫ se impleturũ qđ admoneulo vnẽti ꝓmiserat deovouit. Nec mora. q̃ splẽdore nimio manifeste defũctus apparẽs.⁊ vniuẽti ꝙgaudens dixit . Letatus sũ i his q̃ dicta sũt michi.i domũ dni ibimus. Et hec dicẽs in sublimi ꝙscẽdit. Vide ergo ꝙ ti piculi sit curã aiarũ recipe ⁊ i manus negligẽtis relinq̃re Quod i brunone seniori potueris aduertẽ.q̃ curã negligẽtez defezuit et in brunone iuniore q̃ susceptã alteri icurate ꝙmisit. Simul etiã in ista narratõne diligẽter aduerte.qđ in primis versibus dicit̃. Jn grege cõimisso male te geris.et pede scisso. Claudus ꝓspicito q̃ pena futura.redito. Vbi q̃dem manifeste significauit.scissum eũ habere pedẽ affectiõis.quẽ integrũ erga cõmissũ gregẽ habere debuerat. Claudũ qꝫ eũ esse mõstrabat.cũ vni bñficio capellanie fuiret in castro ⁊ curã ꝙmissam parrochie negligẽtius deserebat. Volo ut quicunq; hoc legerit.sciat me ãno ab icarnatiõe dñi.M. CC.xxxviii.fuisse parisiꝰ vbi venerabilis guillermus parisiensis epꝰ (q̃ in theologia iã rexerat) cõuocationẽ fecerat i fratrũ ꝑdicatoꝝ capl'o. oim magistrorũ. Proposita ergo q̃stione de pluralitate bñficiorũ:sollerti ⁊ valde lõga disputatõe ꝓbatũ est. duo bñficia/dũ modo vnũ valeret quideci libras parisienses teneri cum salute nõ posse. Hoc determinauit ꝑdictus epꝰ. hoc frater hugo ordinis ꝑdicatorũ post modũ romane curie cardinalis.hoc frater guerricꝰ.et frater gaufridus eiusdẽ ordinis. frater iohãnes de rupella ordinis fratrũ minoꝝ. et alii ꝑ

plures magistri theologie determinauerūt i scolis successiue. Fuerat aūt āte habita disputatio lōgavalde ⁊ multo solēnior āte tres ānos. i qua etiā omēs magistri theologie determinasse ꝓbantur idē p oīa qđ et supra. exceptis duob⁹ quor vnus fuit magister philippus cācellarius parisiēsis et magister arnoldus postmodū epūs ambiēnensis. Quid aūt de isto philippo ꝙtigerit. audia⁹. Agonisātē i morte dict⁹ guillermus parisien. epūs paterna solicitudine visitauit. rogauitq; eū. ut singulari opinioni ce deret de pluralitate beneficiorū. et oīa bñficia sua excepto vno i manus eccl̄e resignaret et hac cōditione media. ut si ꝙ ualescceret. ei supplē vellet. de suo ꝓprio quod dimisit. Renuit ille. expiri se velle dicens. virū esset dānabile bñficia plura tenere. Mortu⁹ est ergo sic Post paucos dies. cū dict⁹ parisiēsis epūs. finitis matutinis orare vellet: vidit iter se et lumen quasi vmbrā hois tetrā nimis. Eleuata ergo manu ꝙ signat se. ⁊ si ex parte dei sit. p̄cipit ut loquat. Cui respōdit apparēs. Alienus a deo sū. sed famē miserabilis factura ei⁹ Et p̄sul. Tu qs es inquit. Ego sū cācellarius dudū miserrimus. Rursū epūs elato altius gemitu. Et quomodo inquit tibi est sic dolēti? Vale ait. imo q̄ pessime sicut q̄ dānatus sū eterna morte Et epūs. Heu ait karissime. q̄ causa dānationis tue? Tres sūt inqt cause quare morte ꝓpeti sū damnatus. Vna est q̄ recrescētes fructꝰ ānuos ꝙtra paupes timide reuaui. Secūda est q̄ cōtra sēntiā plurimorū de pluralitate beneficiorū quasi licite tenēdorū opinionē ꝓprīā defēsaui et i hoc me periculo mortalis culpe cōmisi. Tercia est et illa grauissima oīm. q̄ abominabili carnis vicio i scandalū mltorū multo tp̄re laborauī. Et ad ep̄m mox adiunxit. Est ne (inqt) finitus mundus? Et epūs. Miror ait. te quōdā litteratissimū virū hoc querē. q̄ me adhuc viuū cernas. et omēs nos viuētes adhuc mori necesse sit āteqū mūdus instante iudicio finiat. Et ille Nō mireris inqt quia nec sciētia/nec opus/nec ratio/apud iferos veniēti. Et hec dicēs. vmbra ab oculis mirantis euanuit Ip̄e epūs nō tamē sub ꝓprīa sua quasi hec vi disset. i predicatōe sua clericis

oīb⁹ recitauit Simili modo
eū quidā clericus maxime lit-
terature michi/agonizans in
morte/mādaret. et q̄liū que-
reret quasi i ꝓximo migratu
r⁹: reduxi ei ad meōziā disqu
tatōem illā solennē. ⁊ determi
nationē de pluritate bñficioꝝ
parisius. cui ille iterfuezat do
ctor magn⁹. C Tōsului qz illi q̄
magna instātia lacrimarū ut
vnā prebēdarū dimitteret. qz
duas cōtza aiam suā tenuezat
quarū vna ad oēmvite copiā
omni clerico sufficē potuisset
C Tūc ille facie querla dissimu
lās. hoc tantū respōdit. Orate
dñm ut ispizet. Nec diu cū re-
cessisse. et tenuissio spū vix he-
rēte. hoc idē quod consuluerā
ei quidā q̄sobrinus su⁹ iuuecu
lus cū maximis lacrimis icla
maret: cū voce nō posset. ma-
tuu inuēs expirauit. Post cui⁹
obitū cū quidā ex nostris stu-
pefactus minū cogitaret. cur
tātus homo et tātus clericus
(si mortale peccatū eēt plura
beneficia retinere) i tali statu
mortuus extitisset: mox quasi
semiuigilāti defūct⁹ apparēs
dixit. Hec sola prebēdaꝝ cau-
sa est. ꝑ qua infelix ego eterna
liter sum dānatus. Super
hac eadē questione. cū btē me
morie iacob⁹ debitriaco tūc q̄
dē achonēsis epūs. postea vero
romane curie cardinalis. ma
gistrū quōdā theologie ꝓba-
tissimū robertū de corthō. ro
mani apicis cardinalē mozien
tē. ante primā damiate ciuita-
tis obsidionē/ iterrogaret: res
pōdit Dico iā migratur⁹ a vi
ta. q̄ mortale est et dānabile.
(dū modo vnū q̄petēs sit) plu-
ra beneficia retinē. Hoc idem
magister petr⁹ comestoz sācte
marie parisiēn cātoz. dixit. et
scripsit. Hoc idē magister gui
ardus cameracēsis epūs verbo
hui⁹modi q̄firmauit. Nollem
(iquit) ꝓ toto auro arabie vna
tantū nocte duo beneficia re
tinere. et cert⁹ tamē essē q̄ de
manebnū illoꝝ homini ydo-
neo q̄ferret. et hoc ꝓpter vite
icerte discrimē. Sup hoc e-
tiā narrāte frē bernardo q̄nd
penitētiario dnī pape ⁊ fratze
ordinis p̄dicatoꝝ. q̄ btissimus
papa gregozi⁹ non⁹ iterroga
ret si posset de plenitudnie po
testatis cū pluriū beneficiozū
detētoribz dispēsare: respōdit
Nō possū (iquit) nisi sup vexa
tōe tantū detinētiū dispēsare
Quis ergo erit sapiens ut
fallat se. et sibi sup dispensati
one aliqua blandiat? Esto. q̄

multi magistroꝝ dicãt hoc.qđ ꝫ mlti aliter opinañ.hoc solũ mortale ab augustio doctorũ maxio iudicañ.ꝙ ꝗs incertitudinis piculo aut mortalis peccati discrimini se ꝙmittit. Noli ergo fieri sub trina inuocatione diuini noĩs vsurpator. ut sicut sub trib⁹ plonis inuocañ ꝫ colit vnus de⁹:ita tu clerice tu sacerdos duoꝝ triũ ãt quatuor beneficiorum vel plurium possessor existas. Lucifer ille sapiẽtissimus et pulcerrimus i creaturis.lucifer inq̃ ãgelus assimilari deo voluit. ꝫ ꝙtẽptibilius cecidit vniuersis.Quanto ergo numerosior extiteris i prebendis:tanto te superbi⁹ non solum contra deum. sed etiã supra deũ extollis Ego in quadam ciuitate episcopali annis vndecĩ adoleui. vbi.lxii. canonici sub prebendis pinguissimis ducentarum fere librarum parisiẽn.in matrici ecclesia seruiebant.quorum pluresꝫ erant detentores plurium beneficiorum. Vide ergo qualẽ vindictam vidi i ipsos turpes detentores. Michi testis et iudex sit sancta trinitas vnus deus.ꝙ paucos eorum vidi communi morte defungi. sed omnes subito et reprobe mortã ta ꝙ quidam eorum audito ꝙ vnus sociorum in nocte sanꝰ mane mortuꝰ inuẽtus esset.ꝙ plosis manibus dixit. Et quid vultis? secũdum vsum ꝫ cõsuetudiẽm ecclesie mortuus est. ut videtis. Vidi egoipse i ecclesia eadem infra paucum tempus ꝙtuor archidiaconos sic defungi. Vide ergo lector et mirare miraculum. Primus eorum de equo phalerato et grandi cecidit.et fractis cerui bus expirauit.Secundus mane in cathedra sedens mortuꝰ est repertus.Tercius in choro stans cum ad missam eleuatõ corporis christi fieret:cecidit resupinus. et subtracta loquela cũ sensu. quasi brutũ animal die tercia sine sacramentis ecclesiasticis est defunctus. Quartus confessionem peccatorum et sacramenta recusans/mortuus est.ꝫ extra cimiterium sepultus.

Incipit epistola luciferi ad malos principes ecclesiasticos

Lucifer princeps tenebra rū. tristicie pfūdi regēs atherontis iperator. dux here bi. rex iferni. rectorq; gehēne vniuersis sociis regni nri filiis superbie. precipue moderne ecclie prīcipibz (de qbz noster aduersarius iesus christ⁹ p ꝓphetā predixit. Odiui ecclām malignantiū) salutē quā vobis optam⁹. t nris obedire māda datis. et ꝓut icepistis legib⁹ parare. sathane et nrī iuris p̄cepta iugiter obtuere. Dudū siquidē christi vicarii. seqntes ei⁹ vestigia. signis et vtutibz choruscātes. degentes sub quadā paupevita. p ipōrū p̄dicatōes t opa quasi totū mūdū ex nostro trāsmuris iugo ad suā q̄ī terūt doctrinā et vitam. in nostri tyrānidis regni illusionē maximā. necnō i nostre iurisditōis nō modicū preiudiciū t grauamē. nō verētes nostram ledere potētiā. et tenebrosicā nostri status offēdere maiestatē Illo nāq; tpe nulla de mūdo recipiebamus tributa. nec tūc cursu solito caternati qz ruebat ad nostri baratri limina flebile vulgus. Sz via declivis et lata q̄ ducit ad mortē sine vllo strepitu miserorꝫ manebat iculcata. et tota nrā vacabat curia gemēs. et ārius expoliat⁹ iferni⁹. Qđ nrā ferrei pectoris ipatiēs feritas ferre nō valuit, neq; dira cordis icle mētia potuit āpli⁹ tolerare Sz precauētes i posterū/ obuiādo piculis/ de remedio ꝓuidimus oportuno. et loco istorꝫ nobis adūsariorꝫ. videlicet aplōrꝫ et ceterorꝫ eorūdem sequētium moribz et doctrina. p nostrā astutiā atq; potētiā succedere fecim⁹ vos q̄ modernis tp̄ibz ecclie p̄sidetis. sicut ille devoū dixit. regnauerūt et non ex me Semel sibi pmisim⁹ omnia regna mūdi si cadēs nos adoraret. ip̄e vero noluit. sz dixit q̄ regnū suū nō erat de hoc mūdo. Et fugit q̄ turbe voluerūt ip̄m in regē eligere tp̄alē. Jn vobis aūt q̄ de statu gratie cecidistis. et nobis ministratis i terris. ipleta est ꝓmissio. Et iā a nobis tenetis et p nos. terrena q̄ vobis q̄tulim⁹ ipia Jlle ei de nobis dixit ut scitis. Venit ei princeps mūdi hui⁹ t i me nō habz q̄cq̄ Sz sup oēs filios superbie. volu⁹ vos regnare. Subiciebātur itaq; p̄cipib⁹ huius sēcli in temporalibz nostri aduersarii supradicti. Et hoc

dicebãt docẽtes. Subiecti esto te oi hũane creature ꝓpter deum. siue regi q̃si ꝑcellenti et ẽ Sic ei magr̃ eor̃ fecerat atq; ꝑcepẽrat dicẽs. Reges gentiũ dñant eor̃. et q̃ potestatẽ habẽt benefici vocãtur. Et sicut ꝑdixim⁹ despicabilẽ vitã et iopẽ gerebãt i q̃tinuis laborib⁹ t erũnis. Et nos vobis diximus Vos aũt nõ sic. Venenũ diu est effudim⁹ iã estis iflati. iam ipis primis tp̃oribz nõ solum dispares sz penit⁹ q̃rii i moribz et vita: sup oẽs elati. et oĩa possidẽtes Nec redditis q̃ sũt cesaris cesari. nec q̃ sũt dei deo imo scdm nrã decretalẽ⁹q; gladii iurisditõem exercetis. Verũ et mũdanis vos imiscẽtes. nobis militãtes secularibz negocijs implicamini. ut hac de pauptate t miria. gradati ascẽdatis ad culmẽ honorũ et ad sũma fastigia dignitatum ꝑ extortas praticas t fallaces fabricas. ꝑ ypocrisi. adulatões mẽdacia. piuria. proditõnes. fraudes. symonias. et ceteras negcias. ãpliores q̃ excogitare possẽt nrẽ furie ifernales Cũ aũt illic rapitis: nõ sufficit. sz estis famelici plusq̃ ãte. Pauꝑes opprimitis. oia rapitis. totũ puerilis, iflati. superbi. luxuriosi. viuẽtes i delicijs. t fruitiombz corporalibz. ducitis i bonis dies vr̃os. Vocatis vob̃ nomina i terris. vos deos t scõs et scissimos appellãdo. bona etiã q̃ ãt violẽter ãt ꝑ abusiões dolose surripitis t fallacif extorq̃tis. ãt falso titulo possidetis q̃ ꝑ sustẽtatõe paupũ exisi (q̃s odim⁹) fuer̃t ãtiq̃t⁹ eroga ta. ibi⁹ vobis placitos expẽditis. Vnde mẽtrices et lenonũ turbas nutritis. cũ q̃bus eq̃tatis põpatice. t velut magni p̃n cipes iceditis. aliter q̃ illi pauperes sac̃dotes ecclie p̃mitiue Vobis edificatis palatia oĩ amenitate t pulcritudie spectabilia. comeditis cibaria. t bibitis vina oĩ curiositate t lecacitate exq̃sita. Thesauros ꝙgregatis ifinitos. non sic̃ ille q̃ dicebat. Aurũ et argẽtũ nõ est mecũ. Vos aurea scla repartis. O societas gtillia demoni b⁹ nob̃ oli ꝓphetas ꝓmissa. t ab ipis p̃stinis tp̃ibz ãtiq̃t⁹ reꝓbata. dñi te iohẽs vocauit synagogã sathane. et te designauit ꝑ meretricẽ magnã q̃ fornicata est cũ regibz terre. fetã de matre uouerea. de sponsa exisi adultera. de casta mẽtrix ꝙfracte sũt magne pauptatis tue. caritatẽ primã reliq̃sti. no

bis adhesisti. O dilecta nrā babilon. o. ciues nri. q̄ huc de hierusalē transmigstis. vos merito diligim⁹. vob̄ applaudim⁹. q̄z leges symois petri negligitis. ⁊ legib⁹ simois magi amici nri penit⁹ adhētis. Jpās tenetis adunguē et publice exercetis i tēplo dei emētes ⁊ vēdētes spūalia. ⁊ q̄ cristi p̄cepta distribuitis b̄ficia ⁊ honores. amore. vl p̄cio. aut p turpi lucro vel fauore. et ecclesiasticas dignitates. reprobantes dignos et promouētes idignos utpote gartiones. lenones. et mangones vestros. nepotes. et etiā filios vestros ppios. ut hereditate possideatis sanctuarium dei. Et vni puero multas confertis p̄bēdas. quarum minimam probo paupi denegatis Personas accipitis. ⁊ nimiam curam habetis pecuniarū nō animarum. Domū christi facitis speluncam latronū Abusus omnis ⁊ extorsio i vobis vestro plus centies exercetur. q̄p apud seculares tyrannos. Leges statutis. ⁊ eas non tenetis et totum vrā dispōe ad libitū dissipatis. Justificatis impiū p̄ muneribz. ⁊ iusticiā iusti auferris ab eo. Et breuit oia genera sceleru (ut volumus) p petratis. et multū vri grā i nostro iuicio iudicatis. potissime q̄ptū ad destructionē fidei christiane. Jā enī laici de fide hesitāt. et si q̄ eis p̄dicatis licet negligēter et raro. tñ nō credūt q̄n manifeste vident q̄ q̄sq̄z destrū q̄riū opat̄. Et sic ostēditis vos alios q̄ dicatis. Vnde ipi vos sequntes q̄ p̄cipitis i exemplū. iā ut plurimū nris vtunt regulis. ruētes i pelagus vicioru. ⁊ ad firmas edes baratri assidue q̄flunt ipo q̄ maxia mlt̄itudo. Tot ei ex oi hoim gñe nobis assidue transmittitis. q̄ capē nō possem⁹: nisi nostrū chaos insaciabile mille faucibz auidis innumerabiles aias deglutiret. Et sic p vos nri ipii p̄cipat⁹ extitit roborat⁹. et dānū nobis importabile ē restitutū Vñ vos habem⁹ mlt̄iplicit̄ q̄mēdatos. atq̄z grās vobis maxias referim⁹. nichilomi⁹ adhibētes. q̄ p̄cipitis sicut fecistis vlteri⁹ p̄cedēdo. q̄z p vos itēdim⁹ totū mūdū sub nri dicōe iterū reuocare Jā ei p̄ mlt̄itudīe quam nobis q̄tinue demittitis / his obscuris carcibz multipliciter occupati. vobis interim⁹ q̄mittim⁹ vices nostras. ⁊ volum⁹ vos nrōs cē vicarios. ⁊ mistros. q̄z etiā de mis

sio℈ ꝑpiqua ātichristi cogitam⁹ cuidiā optie p̄paratis. Jn ve/ strū tñ auxiliūdl' ꝙsiliū de sta gnis eminētibz ⁊ satrapis ifez ni aliqs deputam⁹.qz̄ ꝙ sugge/ stionibz acqescē.⁊ dolosis adi/ uētōib⁹etiā adhezēbzā ꝙsueuit ⁊ nouit prudētia. Jusup vobis q̄ sūmū tenetis apicē ꝙsulim⁹ ad cautelā.qp pacē fictilē ꝓcu/ retis.sz occulte causas discor/ die nutziatis.⁊ sic astute roma nū destruetis ipiū. Jta nec p̄ mittatis regnū aliqd nimiū ā pliari.ne forte m'tū fortifica ti ⁊ pacē habētes velīt dep̄mē vām statū.⁊ avob auferze the sauros q̄s apd vos depositos ātichristo duxerimus reſuari C ōmēdatas hñtes nrās caris simas filias.supbiā.auariciā. ⁊zaudē.luxuziā.⁊ aliaſ.p̄cipue dnām symoniā.q̄ vos fecit.⁊ꝓ p̄is lactauit vberibz ⁊ nutriuit Jp̄az qz nō vocetis symoniā seu pcm̄.qz oia vzā sūt. Nichil potestis vedē.qz de vzō ꝓpo sol uētis. Nec vos estis supb⁹.qz̄ta lē req̄zit magnificentia ſiatū. Vñ nec estis auazi.qz̄p scō pe tro est q̄dq̄d gregatis. Et ad thesauzos eccle siue p̄timoniū iesu christi ꝓmouetis vzōs.sic̄ crist⁹ ad ap'latū vocauit suos cognatos et notos. Jp̄i tñ ad statū vocabā paupū ⁊ huiliū vos aūt vzōs ad statū sublimē vocatis ⁊ altū Jp̄iqz reliq̄rūt oia vos aūt ñ.qz̄p defēdēdo ec cleſiā vzā vōa tenetis.⁊ sic de a lijs.sic̄ meli⁹ nostis. Perpetra tevicia sō vtutū spē palliati. allegetis ꝓ vob.et glosetis dis torte.⁊ adducatis ad ꝓpositū ꝛ directe. Et si q̄s p̄dicet q̄vos: ip̄z exq̄cādo fortit' oppmite.⁊ avob tanq̄ hēticq̄ dēnet'. T m̄ isup faciatis. qp locū valeatis habē quēvob p̄pauim⁹ sō nri hitaculi secretissio fūdam̄to.⁊ quēvob singularit' refuam⁹.v bi nūdū q̄sq̄ nouit accedē.ex/ ceptis maiozibus satpis regni nri Vos ei nec spatis futurū p̄miū.nec et'nū supplicū for/ midatis. Jdeo nec vitā quā nō creditis hēbitis. sz nobis'cū p⁹ mozte obtinebitis quā dū viui tis sedē nō tietis Valeatis illa felicitate q̄vos desidera⁹ et iē dim⁹ finalē p̄miaze Datū apd cētzū tre i nzō palatō tenebzo so pñtib⁹ cateruis deōnū ꝓpt hoc vocatoq̄ specialt̄ et roga toq̄ ad nt̄z ꝙsiliū dolozosū sū nri tribulis sigilli caracte.i re boze p̄missoq̄. Anno a palatii nri fractōe ac ꝙsortium nrōq̄ substratione. M.CCC.li°.

BELZEBVB. xviii.t.

Sequitur tractatus de meditatõe cordis a M.iohãne de gersonno. Primũ capitulũ

Editatio cordis mei i ꝙspectu tuo semp. Felix certe qui cũ ꝓphe ta potest ex sentẽcia dicere dez bũ istud deo. Sz videamus in primis. ꝙd sit meditatõ cordis non ꝓ carnali solo/sed spũali corde. Est aũt meditatio behemẽs cordis applicatõ ad aliꝙd inuestigandũ ⁊ inueniẽdũ. Et hec applicatõ fortis habet difficultatẽ. que qñqz maior est. quãdoqz minor. Quod ut itelligat: ꝓsupponat ex creditis ⁊ ab expientia. cor nr̃m cõditũ esse. ⁊ tres habere species oculorũ/mẽtales oculos/rationales oculos/sensuales. Et ex illis est vtrobiqz vnus oculꝰ in cognitione. alius i affectione. Fũdatur hec distictio i altera qua dicimus hoiem habẽ porcionẽ seu faciẽ rationis duplicẽ quarũ superior vertitur ad leges eternas. altera ad tẽporales. Neutra tamẽ in actu suo dependet ab organo corporeo. Sub istis ẽ ratio demersa corpori. que sẽsualitas appellat. Primꝰ oculorꝝ vocatur ab aliis oculus mẽtis. alter oculus rõis. tercius oculꝰ carnis. ii. c. uerat ab inicio bene conditꝰ rationalis nature talis ordo ordinisqz tranquillitas. ꝙ ad nutũ et merũ imperiũ. sensualitas rationi inferiori. et inferior ratio superiori seruiebat. ⁊ erat ab inferioribz ad suprema ꝓnus et facilis ascensus. faciẽte hoc leuitate originalis iustitie. subleuãtis sursum corda. quẽadmodũ naturaliter ignis sua leuitate sursũ fertur. At vero postꝙ aduersꝰ dñm supmũ ingrata ꝓditio demeruit auferri iustitiã hanc originalem: subitroiit pondꝰ grauissimũ ꝙcomitans peccatũ. quod miserã et captiuatã aiam trahere nõ cessat ad ifima. tanꝙ circũligata sit. funibz. cathẽis et cõpedibus. victa i mẽdicitate ⁊ ferro. Sicqz mirabili imo miserabili cõfusione facta est ordinis priꝙris puersio. ꝙ i homine sic merso tenebris et carcere ceco. ꝙturbatus est in ira triplex vtriqz oculꝰ. ꝓ ipfectionẽ i sensualitate. ꝓ obnubilationẽ in inferiori rationis ꝓfectione ⁊ ꝓ quãdã excecationẽ i superiori ratõnis portione. iii.

Habemus ecce causam ꝑmariam difficultatis. quam i meditatione sẽtimus. quã i habendis semp ad dñm oculis expe

rimur. Facit hoc penalis illa grauedo. deorsū iugiter ipellens. quemadmodum videre ē sensibiliter in aque ductu. que tota facilitate defluit in pnia Continetur autem vel sursū lenatur. non nisi cum violentia. Non aliter cor ad infima pronū leuiter effluit hac illac q3 veluti sine retinaculo vel labore. quoniam facilis descensus auerni (ait poeta) sed reuocare gradum superas q3 euadere ad auras. hoc opus hoc labor est.

Quartū erscrutemur consequēter ex predictis naturam seu proprietatem meditationis. quoniam ex hoc ipō q̄ necessaria nob ad deū tendentib⁹ existat videbimus. Dixim⁹ autem. et repetimus. q̄ meditatio est vehemens applicatio vel attētio animi. ad aliquid inuestigādum vel inueniendum fructuose. Addim⁹ fructuose. ne meditatio vgat aut i superstitionem. aut in curiositatem. aut in melancolicam stoliditatem Dicamus ergo complentes. q̄ meditatio est vehemens ⁊ salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandum vel experimentaliter cognoscendum Ponimus hoc vltimum. propter naturam ipsius affectionis. que diuersa sortitur noīa ꝓportionaliter ad q̄ditionem cognitionis. Nō potest aliter affectio cognosci q̄ experimentaliter. ab eo q̄ per sā afficit. Quā expimentalem affectōis cognitionē nō potest eā habēs in alterū vbis quibuslibet infundere. nisi similiter affect⁹ sit alter ille. q̄m sol⁹ nouit (ꝑut in apocalipsi scribitur) qui accipit. Propterea vocat mā na absc̄ditū. Exemplū est ꝑ spicuū in illo q̄ nouit dulcedinē mellis solū per doctrinā. sicut medic⁹ sanus infirmitatis dolorē hec autē dulcedo a gustante. hic dolor ab egrotante aliter ⁊ lōge cognoscūt. .v.

Expendamus ex his q̄ profunde senserit propheta naturam meditatōis dum ait. In meditatiōe mea exardescet ignis. Vtrū q3 enī ꝙplexus est. lumē in itellectu. et ardorē in affectu. Quā vero sit difficile q̄ ignis deuotōnis spūalis exardescat flatu meditatōnis: si et notū cōsiderātib⁹ ignē materialem. dū ēritur a lignis aquosis. viridib⁹. luto respsis elici. Sufflatū tū potes. iterū atq3 iterū multo conatu reflatum. emerget plurimus ab

ficio fumus. q turbans oculos
Vix emicabit scintilla. q̄ mox
euanescet Disperges forsitan
iratus congesta prius ligna. si
non in lōganimitate pstiteris
Quam longanimitatē appel-
lamus hic meditationē. āt me
ditationi q̄ūgendā. Sextū.

eminimus aliqs scripsisse
doctrinas vel industrias. ne-
dū latino. sed gallico sermone
super habenda meditatōne ta
li. licet fortassis vteremur ali
is terminis ī tractatulo de mi
stica theologia. parte secunda
que praxim eius docet. et in al
tero de monte contemplatio-
nis edito. in altero rursum de
mendicitate spirituali q̄pilato
Veniqz tanta reperitur diffi
cultas. tāta pro diuersitate ho
minū varietas. in practicādo
doctrinā vere sancte qz medi
tationis: q̄ an scribere vel aliq̄d
scribere q̄sultius sit. videor e-
gomet michi ipi quādoqz sub
dubio fluctuans. Septimū

um enim recogito q̄ absqz
meditatōnis exercitio nullus
(seclusō dei miracō speciali)
ad perfectionē q̄templatōnis
dirigitur aut peruenit. nulli q̄
ad rectissimā christiane religi
onis normā vir se componit:
audeo zelans. ardeoqz studiū
sancte meditationis suadere.
At vero dū totiens expertus
pericula sedulus recogito dif
ficultatem et ardua raritatē
perueniendi quo trahere me
ditatio nititur: ego quasi tor-
pens ⁊ stupidus efficior. Que
siezit aliquis quo pacto sic eue
nit. qz nimiū frequēter exper
tum est studiū meditatiōis cō
uerti dilabiqz in morbū melā
colice passionis propter imo-
derationē. vel propter super-
biam dari in reprobū sensum
dyabolice illusionis. .viii.

anuducamus exēplis id qd̄
dicimus. Scimus vinū ī iocū
ditate ⁊ hominis salute condi-
tū esse. Sic enī scriptura. sic
ratio loquit. Videmus tamē
ex abusu potantiū. presertim
dū febrium discrasia laborant
q̄ potus vini alioqn salubris
causat dī egritudinis augmē
tum. vel maniā et furorē. aut
quandoqz mortem. Nos aūt
filios omnes adam quis egro
tos. quis febricitantes esse pes
simis anime febribus negaue
rit. quibus vertuntur in nau
seam et amaritudinē optima
diuinorum eloquiorū verba.
quibus in fel cōuertit suauis
simus diuini ☞bi panis? Heu
miseros nos. heu q̄ ex intima

consideratiõe talis miserie cõ clamauit apostolus. Infelix ego homo quis me liẽabit de corpore mortis hui⁹? Subiũgit. Gratia dei per iesum christum. Nonum.

Quid agimus ergo? Quid dicimus? Quid abimus precipites per abrupta viciorũ? Ibimus ne post desideria cordis nostri. et in adinuentionibus nostris pessimis. desperati. sine lege. sine freno. sine ordie? Nunquid sufficient nobis cogitationes instabiles. sordide. fluxe. somnioqz similime. que non consolationem vel edificationem allature sunt. sz desolationem. meſticiam. et ruinam. oblectantib⁹ se in eis dē? Respõdebimus. nequaq̃ id fieri debere. sed assit discretio moderatrix in omnibus. quã non, securius habere post diuinam gratiam poterimus: q̃ per sedulum et securum alterius experti nosqz diligẽtis et agnoscentis q̃liũ. x.

Iamat aristoteles vocẽ experientie. loquens. q̃ ars ⁊ virtus sũt circa difficilia, ut ars pingendi. ars scribendi. ars citharizandi/ virtus castitatis. virtus fortitudinis. virtus sobrietatis. Hoc vero sic intelligendum est. q̃ ab inicio virtꝰ et ars multas in adquisitione sua patiuntur difficultates: dum vero fuerint cõquisite: facilia sunt eis omnia. Pingit faciliter pictor exercitatus in arte. sic de scriptore. sic de cytharisante videmus. ita ut dixerit idem aristotelesq̃. ars perfecta nõ deliberat tam sibi facilis est actus suus. .xi.

Tamur ista comparatione dum de meditatione loq̃mur Attendamus q̃ in trahendo passim lineas picture vel scripture difficultas nulla est. sicut nec in discursione digitorum per cythare cordas. Inuenimus similiter in cogitatione. Non enim difficulter ãt laboriose nunc hoc. nunc illd prout occurrerit cogitatur. sed q̃ nullus inde resultet effectus vides in sic pingẽte. sic scribente. ⁊ sic cytharizãte. ita neqz prorsus in sic cogitante. imo cum se talibus cogitationibus vagis oblectauerit ut dicit senecca. tristis remanebit. Porro laboriose/ studiose/ et attentissime/ cum mira tarditate pingendo/ scribendo/ ⁊ cytharizando. fit quandoqz ut bene et celeriter ista fiãt. xii.

Horsum ista? Nimirum ut

ostendamus quemadmodum de cogitatione nullus vñq̃ p ficiet, aut emerget in meditationē. quāto minus in cōtemplationem? Exmeditatione vero que summam habet difficultatem. si bona fide simplici et discreta diligenter exerceatur. perueiemus ad hāc perfectionē. q̃ absq̃ vlla difficultate fiet apd nos fructuose. qd summo meditatōis studio conquirere voluim9. Ita deniq̃ trāsibit meditatio i cōtēplationē. nō ei differt cōtēplatio a meditatōe nisi penes facile t difficile. qm̃ vtrobiq̃ ē fruct9 aliter q̃ i cogitatōe. xiii

escribitur autem contemplatio. q̃ est liber et expeditus mentis intuitus in res perspiciendas vsq̃quaq̃ diffusus. Et hoc quo ad contemplationem que respicit intellectum Porro quo ad contemplationem que consistit in affectu t in praxi describit eam hugo. q̃ est per subleuate mentis iubilū. mors quedam carnaliū desideriorū. Hoc est gustare q̃ suauis est dominus. quem gustum sequitur alia lōge cognitio q̃ fuerit intellectualis solum visio. vel quedam auditio p fidē ād scripturam. xiiii.

editabitur eece aliquis gemens et suspirans ut colūba. dicet cum propheta. Meditat9 sum nocte cum corde meo. exercitabar. t scopebam spiritū meum. faciet hoc anxie. difficiler. laboriose. recogitādo nūc omnes annos suos in amaritudine anime sue. nūc iudicia dei. que sunt abyssus multa i celo sursum et in abyssis deorsum. et ita de reliquis circa q̃ versatur meditantis attentio vehemens. ut ea que meditat vel cogitat limpidius vel firmius in affectum suū trahat Efficiet tandem ut hec omia tanta facilitate recogitet t sapiat. q̃ facilis est ipa cogitatō Docent nos exempla predetā si dubitamus. Non eni plus laboris habēt scriptor/pictor/cytharista/bene agendo quod optime didicerint. q̃ vagus et vanus aliquis ab inicio discurrens sine arte. et ordine. per lineas picture vel scripture. aut per cythare cordas. xv

ddendum est ad premissa nichilominus q̃ vix est aliquis ita perfectus in arte sua. quin assidue possit ad aliqua vel cognoscenda vel agenda proficere. qualia necesse est vt habeat cum labore nouo. Multoma-

gis hoc verum est in ipsa de q̃ loquimur meditatiõe. que nouos veritatis aut deuotionis fetus iugiter parere studet. ʒ non deest paturitionis dolor propter illud maledictum spiritualiter intellectum. In dolore paries filios tuos. Non meminit tamen pressure propter gaudium. quia natus est sibi nouus cognitionis ãt affectionis sãcte fetus. in animi sui mundum. xvi.

uenit autem ab inicio frequentius ut dum aliquis nũdum purgatus a vicijs satagit meditari ut columba. meditatur quasi vetus symia dolos ẽt odia. Meditatur sicut canis rabiosa silentia rodens. iuxta verbum satirici. Meditatur q̃ si sordida sus. dum fedissimas in animo versat reuersatq̃ cogitatiões. Quid porro de blasphemie spiritu. q̃ abominabilis. q̃ horridus. Nonnunq̃ resurgit territans meditantẽ loquens aduersus deum sanctos sanctasq̃ ingentia. que nec fari licet. Jaciuntur infidelitatis iacula. baratrum desperationis aperitur. experimentum quoq̃ manifestat. q̃ recte nutrierit sapiens. fili accedens ad seruitutem dei. prepara animam tuam ad tentationem. Sequitur presidium certissimũ. ẽt sta in timore. Beatus enim vir qui semper est pauidus xvii

auidus ẽt uo semp quomodo beatus est quereat aliquis. dum timor additur timori. scrupulus scrupulis. pusillanimitas pusillanimitati. presertim cũ non adest assidue consiliator. dux. et premonstrator itineris arti et rectis. Si vero talis (qui rarus est) inuentus forte fuerit. cum ocio nouum meditantem istruendi q̃tum libuerit: felix quidem erit ipse nouus tiro si tamen protinus absq̃ vlla trepidatiõe paratus est credere consilio. Sed o quotiens bone iesu. quotiens hesitabit. et idem repetet iterum. iterũq̃ quasi falli reformidãs queret idem. Denicq̃ non vtetur erga dãtem sibi consilium/doctrina iacobi que est. ut postulet in fide nichil hesitans. Scripsi quedam super huiusmodi scrupulis. in tractatulo de preparatione ad missam. aliqua similiter de cautelis. cõtra spiritum blasphemie diuissimum aduersus quem remedium optimum est. contemnere. nec curare quin potius irridẽ. nec

super his solicite conferri. nisi forsan in principio pro cautela ad habendum consilium.

De scrupulis vero teneat hec regula. q̄ aduersus eos agendum est. si ita prudens aliquis et expertus consiliator dictauerit mandauerit/aut iusserit. nec aget in hoc contra cōscientiam suam demeritorie. dum illam ad consilium sapientiorum per rationis libertatē ab animo suo mutat et disponit. q̄uis assidue sensualitatis remurmuratio forte sentiatur. Alioquin nunq̄ fiet ī pace deo locus cordis Rursus aduertendum. q̄ sicut dicente aristotele omnis nostra cognitio venit a sensu. et iterum necesse est. omnem intelligentem fantasmata speculari: sic originat meditatio nostri cordis a sensibilibus que figurata sunt que colorata. et ceteris accidentibus temporis et loci circumuoluta. Hinc sūt meditationes conscripte. hīc imagines picte vel sculpte. hinc generaliter fit illud psalmiste. Meditatus sum in omnibus operibus tuis: et in factis manuum tuarum meditabar. Que vtiq̄ facta et opera sunt corporalia, Nichilominus debet assurgere meditans et vltra p̄gredi. veluti p̄ scalam aliquā ex visibilibus ad inuisibilia. sicut dicit apostolus. quoniam inuisibilia dei. ex his que facta sunt intellecta conspiciuntur. sempiterna quoq̄ virtus eius et diuinitas. Propterea docēs nos a corporalibus ad spiritualia migrare dicebat. Et si cristum secūdum carnem cognouimus: nunc tamen secūdum carnem nō cognoscim⁹. xviii

Duertendum vero q̄ meditaturis duplices inter ceteras tenduntur insidie. vna dum petunt consilium super occurrēntibus scrupulis in meditatiōe sua. presertim mulier a viro. Altera. dum sunt in actu meditationis. Fit in primo casu crebrius et leuius q̄ a multis credi potest. agglutinatio quedam animorum velata pallio sancte deuoteq̄ dilectionis. q̄ primo confabulationibus sub typo querēdi consilii querit⁹. deinde anima veluti confricata calescit. et sensim igne ceco carnalis amoris carpit et vrit. nec intelligitur prius. donec tandem ad risus leues, ad facetos blandosq̄ gestus peruentum est. Auertat deus a seruis suis id quod reliquū silem⁹. Ti

meo inquit apostolus.nedum spiritu ceperitis: carne qsum mamini.Scripsi iam pluries talia consequenter ad augustinum.nominatim in tractatulo de ꝓbatioē spirituū In currunt aliud periculum meditantes.dum in solis fantasiis.dum solis ymaginibus corporeis se tradunt. et toto corde behementer incūbunt. Fit proinde qꝫ meditans dū trāsire satagit in contemplationē collabatur ad melancolicam. seu fantasticam lesionem. ita tandem ut ymagines iterum versatas in ymaginatiua virtute. pro rebus ipsis exteriorib3 accipiat. Et sicut euenit in somniantibus dum dormiunt. non aliter iſtis in vigilia contingit.quorum verba et opera. nullam inter se connexionem.nullum ordinem seruant. vbi neqꝫ est principium neqꝫ finis.vbi sicut vulgo dicitur.neqꝫ est caput.neqꝫ cauda. sed de gallo fit saltus ad signum.ita ut vigilantes somniare videantur. De qualibꝫ dicunt vulgares. Ilz resuent ou sont en resuerie. Porro timent non timenda.sperāt nō speranda. Nunc gaudio dissoluuntur.nunc subito mero re tabescūt.Quales egēt amplius fomento sociatis.ꝙ monitione sapientis.

Explicit de meditatione cordis. fiat.

Tractat⁹. M. Iohis de gerſõ no pariſien cãcellario de ſipli ficatione cordis. i.ca.

Simplicitate cordis querite illũ. Hãc ſapi ẽtis exhortatõem hãc ſiplificatõez cordis illi facẽ ne queũt. q ſũt ĩ ſe multiplices va riiqz. Propterea neceſſe ẽ ſpi ritale cor aie (qz caro nõ ꝓdeſt q cꝯ) adunitatẽ recolligi. ſi ca ueri debeat piculũ. quale no tauim⁹ i fine tractat⁹ alterius Hoc vero q̃liter fiat explicare difficili⁹ eſt. cꝯ q̃modo nõ fiat agnoſcẽ. Et q̃quid ſit: apd e ruditos i philoſophicis diſcipli nis habet iſta manuductio no ſtra prima min⁹ difficultatis. Pollet itaqz nr̃ ĩtellect⁹ vi ab ſtractiua. q̃ lõge pfectior effi cacior qz eſt cꝯ ponat ĩ eſtima tiua vtute bruti. ut puta ouis. q̃ tamẽ (ſicut dicit auicẽna) ex motu z figura lupi viſis elicit mox iimicicia nõ ſenſatã. quã refugit. Noſter igit̃ ĩtellect⁹ poſt iſpectõez cãtaſmatũ cau ſator a rebz extrinſecis vnde formal prio q̃cept⁹ vagos z q notatiuos ſicut hic hõ hic aſi nus. q̃ſequẽter abſtrahit et de nudat hui⁹modi q̃cept⁹ vagoſ ab oi cõnotatõe accidẽtalium ut a ſitu. a loco. a figura. a tẽ pore. z ceteris. q̃ fctõ remanet ĩ aia ſimilitudo eſſẽcialis. in q̃ queniũt exteri⁹ a parte rei ſen ſata oia. q̃ ſũt eiuſdẽ generis. vel q̃ ſũt vni⁹ ſpeciei. Exẽplũ primi ẽ aialitas. ſcdi hũanitas Qua denudatõne ſic facta: re manet abſolut⁹ et vniũſalis q ceptus aialis, Remanet inſup et ſpecificus et abſolutus q̃ce ptus hois quos ſignificant vo ces iſte ſcilicet aial et homo. ii

raducamus conſequenter ad ꝓpoſitũ de ſimplificando meditationẽ noſtrã circa diui na. ꝑ abſtractionẽ a cãtaſma tibz et figuris. Ecce ſcim⁹ noſ habere dilectionẽ boni. z odiũ mali. ſtemus ĩ his paucis prio quoniã iuenietur ſimile de re liquis multis. Audis igitur et cognoſcis cꝯ diligis bonũ. ĩterroget te meditatio tua q̃ res eſt iſta dilectõ/conſtat cꝯ neqz colorata eſt. neqz ſonora, neqz ſapida. neqz odorifera. nez. ca lida. neqz frigida. leuis aut aſ pera habet igit̃ meditatõ tua ſquo ſe figat. et ſtatuat. qõ ne qz figuratũ neqz corpulẽtũ ẽ calidũ. frigidũ. vl̃ coloratũ. iii ices fortaſſis cꝯ non habes q̃ceptũ dilectionis boni. q̃n de neceſſitate feratur cordis itui tus ad hoc vel ad illud parti

li

culare bonū. ut ad bonam tunicam. ad bonum cibum. ad bonum hominem. et ita de reliquis. Responsio patet tibi p aliā ꝙsiderationē prioꝛē de vi abstractiua cordis intellectualis. p cuius vtutis opationem tolle bonum hoc. tolle bonū illud. sicut loq̄tur augustinus. et remanebit verū ⁊ vnum generale bonū. quod qualiter fiat et intelligaꝛ iam apuim⁹. Cō ueniūt nempe bona oia i vna generali ratione. q̄ est cōuenientia ad appetitum. Bonū q̄ppe est. quod omnia appetunt. Denudes igiꝛ hanc rationē boni abvbi ⁊ nunc. hoc est a situ vl a loco et tempoꝛe. ⁊ omni preterea confusione seu cōnotatione accidentaliū: erit ille cōceptus q̄ remanebit absolut⁹ ⁊ vniuersalis q̄eiens oī bono

ueres iterū vbi ē illud iiii omē ⁊ generale bonum. Ecce cadis in materiā ꝙmunē de vniuersalibꝫ. quid sint. et si sint i rebus extra. preter oēm intellectus operationē. Dicim⁹ autē quantū hic satis esse putauimus. q̄ vniuersalitas diriuaꝛ et fūdatur a rebus singularibꝫ. alioq̄n ficta esset. sed cōsūmatur et ꝙstituiꝛ in operatōe intellectus abstrahētis modo qui tactus est similitudines rerum in rebꝫ in quibꝫ essencialiter seu quiditatiue queniūt a vbi et nunc. loco scilicet et tempoꝛe. Vnde si queris vbi ē humanitas ad extra: dico q̄ i hoc homine singulariter. ⁊ i illo similiter. Et si nullus esset singularis homo: nulla pꝛua neret exterius huānitas. quoniā destꝛuctis pꝛimis substāti is (dicit aristoteles) impossibile ē aliquid alioꝝ remanē. Nichilominus adhuc remanēt hoc vniuersale hūanitas iter⁹ i mēte angeli sicut ante mūdi constitutōez erat et nūc ē vniuersalis ratō hūanitatis i mēte dei. q̄ non erit alia res q̄ mēs dei. neqꝫ realiter ut oēs q̄cedunt. nez foꝛmaliteꝛ ut nōnulli placet. Est demū articul⁹ parisi⁹ q̄dēnatus. q̄ ab eterno fuerit extra deū quiditates aliq̄ vel vniuersales ratōes. q̄les fāta siati sūt quidā vniuersalia esse realia p̄ter deū. et p̄ter oēz intellect⁹ opatōez seu q̄ceptū. v.

urs⁹ ad itelligētiā dicti hui⁹ q̄ destructis p̀mis substātiis i possibile est aliq̄d alioꝝ remanē attēdēdū ē ne locutio vera sit dū loq̄mur de hūanitate q̄ ad extra ē. ⁊ de q̄ceptu hūanitatis quē ad intra reponim⁹.

Est ei nomē hoc hūanitas pri
momō nomē prie itētiōis sup
ponēs imediate et p̄incipaliť.p
re ad extra q̄ estvl' q̄ eē potest
sisit ampliatiua suppositio.et
hec in solis singularibus hoi-
bus iuenitur.hoc vero nomē
humanitas sumptum secūdo
modo.supponit non pro rebz
ad extra.sed pro conceptibus
de humanitate habitis ad itza
seu per angelum seu per hūa
num intellectum.aut est idea
humanitetis in mente diuina
per idētitatis locutionē. sicut
ponimus q̄ sapientia est i deo
non per ihesionem.sz per idē
titatē quoniā est ip̄e deus. vi.

ides arbitroz quēadmodū
meditans potest intellectū su
um figere in recognitōem bo
ni non huiusvel illius figura
ti et corpulentivel colozati.et
consequēter feretur volūtas
in dilectionē absolutā primi ꝫ
veri boni.quod non est bonū
per participatōem ut alia oia
sed per essenciā. Poteris ita
negociari circa sapientiā.cir-
ca iusticiam.et ita reuezeri po
tentiam diuinā. verecundari
ad sapientiam diuinam si tur
pis es.trepidare ad considera
tionē iusticie si malus es. Qđ
sikorte quesieris an concept⁹
huiusmodi sint absoluti ꝫ pro
pzii deo. Visum est hactenus
michi q̄ ita. saltem de possibi
li.hoc est q̄ invia potest medi
tatiuus et abstractiuus itelle-
ctus formare sibi concept⁹ ab
solutos et propzios cōuenien-
tes soli deo qui dabunt notici
am propziā ꝫ absolutā.sz nul
latenus intuitiuā de eo. vii.

perta est nobis expzedictis
via ad intelligendum mistica
theologiam.de qua scripsit di
uinus dyonisius. vltra illam
que simbolica ꝫ illā que ꝓpzia
nūcupatur. Procedit itaqz si
bolica theologia p similitudi-
nes repertas in rebz.attribuē
do videlicet deo quidq̄d videť
esse perfectionis i rebz creatis
ita ut hocmodo dicatur deus
nedum noiabilis.sed omnino
inominabilis,ꝫ hocmodo dicit
diuinus bartholome⁹(put re
fert dyonisius)euangeliū esse
latissimū.Sic appellatur de⁹
leo propter fortitudinē. agn⁹
propter māsuetudinem.lapis
ꝓpter durabilitatē.sol ꝓpter
illustrationem.et ita de reliq̄s
que non secundū essenciā. sed
per solam attributā et analo
gicam similitudinē de deo lo
quimur quasi babulcientes et
palpantes inumbza occūben-

tis luis vel grē itelligētie nrē in nobis. Procedit vo mistica theologia. p abstractionē mo do velut opposito ad precedē tē. qm̄ ille quidq̄d est affirmat de deo iste vero. p̄clus negat o mnia. Et ita breuissimū ait i/ dem sanctus bartholome⁹ eē euangelium. viii

remplū palpabile dat ipse dyonisius. p manuductiōe co gnitiōis huius mistice theolo gie. C̄ōsidera fabricatorē sta/ tuarū de ligno. hic nonne for mat ymaginē vel statuā. non addēs quicq̄ sed rescindens et remouēs. ex qua subtractiōe remanet agalma p̄cerrimū id est imago pulcra figurata vel sculpta? Sic agit suo mo do meditātis anim⁹ dū ab hoc conceptu vago et cōfotatiuo hoc ens. et illud ens. q̄ q̄cept⁹ habeť ex rebz exteriorib⁹ itra cēsatis. facit abstractionē mo do predeclarato. remouendo ab hoc conceptu vago q̄dquid est imperfectionis in entibus cognitis per fantasmata. Et quoniam nullum est creatum ens quin sit imperfectum: ne gat merito omē tale ens adeo quia diminutum. quia depen/ dens. quia potentiale. quia de fectibile. et ita de reliq̄s ipefe ctōibz. Qua abstractō facta dici nequit q̄ nichil remaneat cognitū in abstrahētis aio q̄n potius resultat agalma pul/ cerrimū. seu iuxta coiorē phi losophantiū locutōem rema/ net q̄ceptus ētis p̄fecti. denu/ datus ab oi ipfectōe. et hic p/ pri⁹ est dei q̄ceptus absolutus. licet nō ituitu⁹. De quo dīs ad mopsē. Ego sū q̄ sū. Et di ces. Qui est misit me ad vos. Et hoc modo iuxta verbū p phēticū est vnū nomen deo. ir

ōcordat his dictū damasce ni q̄ hoc nomē ens dicit sōstā tie pelag⁹ infinitū. Demōstrat nobiscū dīs bonauētura i iti nerario suo mētis in deū capt tulo q̄nto. q̄ ens est isto modo ꝓpriū nomē dei. C̄ōsonāt he brei. q̄ dicūt nom̄ hoc tetragra matō. significare deū absolu/ te. nō p respectū ad creaturas q̄d ꝯliter eēt dicēdū si nō pos/ set haberi q̄cept⁹ hmōi absolu t⁹. nō satis itelligo. Videť for te talia vť falsa vť ipossibilia ñ exercitatis i abstractiōe taliū q̄ceptuū. Nō eivideť eis dū i/ telligūt exēpli grā hoiem q̄n sp itelligāt ipz cū q̄fusiōe seu vestitu q̄dā circūstātiaꝝ loci/ tp̄ris/ et aliarū circunstantia/ rum seu aliorum accidētium

Vnde non ꝯcipiſũt hoſem niſi ut eſt animal rationale. et ita ꝙcipiũt actũ ratõcinatiõis. concipiunt etiam animalitatẽ que non eſt ꝓpꝛia ſoli homini. Redargutõ autem taliũ hominũ magiſ facienda ẽ monitõe. ut vim ſui cozdis intellectualis attendant: ꝙ ſtudioſa ratiocinationiſ oſtẽſione Alio ꝗn ſic agitur cũ eis. quaſi ſi ceco alicui vl nicticozaci/ſolis radi⁹ digito mõſtrari querat ut videant. x

upeſt ex p̃miſſis dubitatio ꝓpter errozẽ manicheoꝝ. ꝙs fozte decepit recogitatõ ꝗlem de bono poſuim⁹ ꝙ ſi ſit aliqd̃ bonũ participatũ ⁊ ſecdariũ: erit aliqd̃ eſſẽciale ⁊ pꝛimũ bonũ. Videt itaz ſimilis eẽ ratõ de malo. ꝙ ſi ſit aliqd̃ malũ i rebz creatis ſicut ita eẽ ꝙs negauerit: dabit aliqd̃ malũ pꝛimũ p eſſẽciã. At vo diuin⁹ dyoniſius et auguſtinus differẽtiã certiſſimã et latiſſimã docuerũt. demõſtrãtes ꝙ nichil eſt poſitiue malũ in rebus ſed tantũmodo ꝓuatiue. Propter ea ſequit ex ꝙceptiõe mali/ꝙ ſit aliqd̃ ꝑmũ bonũ. ⁊ nl̃ lomõ ꝙ ſit aliqd̃ ꝑmũ ⁊ purũ malũ Eſt enim ipoſſibile(ſicut dicit ariſtoteles)ꝙ pure malũ ſubſiſteret quia ſi purum eſt: ſe deſtruit. Nõ habet ergo fũdam̃tum niſi bonum vel in bono. Fallit aũt leuiter ignar⁹ aut neſcius analogie entis. vel huius verbi eſt. ꝗ ponit quadꝛuplex ab ariſtotele quarto methaphiſice. ita ut illd̃ qd̃ nullo modo eſt poſitiue nec in actu dicat tamẽ eſſe qꝛ videlicet eſt in potentia id eſt poteſt eẽ vel quia dicit carentiam alicuius entis boni debiti ineſſe. Non enim ſequitur malum eſt pꝛiuatio boni debiti ineſſe. ergo malũ eſt actus vel aliquid poſituum. quoniam ita nichil ẽ. Quis ergo mirabit ſi non ſit aliqd̃ pꝛimũ et ſũmũ tale malum cum nullum ſit particꝑa vel infimum actu tale. xi.

ergam⁹ ꝙ ſequẽter oſtẽdere magis ac magis modũ ꝙ ſipli ficari ⁊ vniri poterit coꝛ ſpiritale meditãtis ſecluſa ẽtaſiarũ multiplicitate. remota qz imaginatiue vtutis periculo. Dicũt btũs dyoniſi⁹ ariſtoteles et alii. ꝙ amoꝛ habet vtutẽ vnitiuã. quẽadmodũ caloꝛ homogenea ꝙgregare. ⁊ ab ethorogeneis ſeparare habet Pꝛeſupponam⁹ igit ex pꝛiozib⁹. ꝙ meditãs fabꝛicauerit ſibi ꝙceptũ boni. ꝙceptũ ſapientie. cõ

ceptū potentie.q̄ceptū iuſticie conceptū clemētie beniuolētie et dilectionis. Figat ibi pedē ſiniſtrū anime qui eſt intellectus vel ratio. Deinde pedem alterum dextrū qui eſt voluntas ꝓtendat p amorem talis boni talis potentie/ſapientie/clemētie/et c̄. velut i āterioza ſe extēdēs. hoc eſt dicē. q̄ id ſatagat amare qđ cognoſcit C o neč amare deū ſūme ⁊ primū bonū. hic amor q̄ nō ſit diſcurſiuus nec vageť. ſed ihereat amato in ſe et ꝓpter ſe. ita ut īnitatur ſuo modo tot⁹ i amatum penetrare. ⁊ ī ip̄z collabi ⁊ vnū q̄ illo q̄ntū poſſibile ē fieri: fit tūc ſeparatō q̄dā corporaliū oim. q̄ ſūt etherogenea ad ſpūalitatē q̄parata ⁊ ita remanet vnitio q̄dā ſpiritaliū. q̄ lia ſūt deus et aīa. corporalia vero tanq̄ feces et cineres remanent in imo. xii

idit ⁊ lēgit hāc ſeparatiōem ſpūaliū a corporalib⁹ i hoīe fieri poſſe. q̄ dicebat Verbū dei vim eē et efficax. ꝓtigēs q̄z vſq̄z ad diuiſionē ſpūs ⁊ aīe q̄pagū quoq̄z et medullarū. ⁊ c̄. Vbi capiť aīa ꝓ ſēſualitate vl aiali tate q̄ corpus īcludit ⁊ animā Quāuis quoq̄z tribuat aplūs vtutem hāc diuiſiuā aie a ſpiritu verbo dei: hoc dicit ꝓ q̄to diligit verbū dei a ſpiritu. q̄m ſola cognitio non ſatis eſt Sz audi quid adverbi cognitōem ſenſerat anima deuota. Aia inquit mea liquefacta eſt. ut dilectus locutus eſt. Locutio ⁊ auditio ad cognitionem. liquefactio ſpectat ad amorem. q̄m amor vna q̄paratōe dicit habē acutū nomē a dioniſio ꝓpter deſideriū penetratiōis intime dilecti. Liq̄facōtis vo nomen molli⁹ ſuaui⁹q̄z eſt. et affectui ſponſe diligētis accōmodati⁹ Scimus deniq̄z q̄ liq̄facti natura eſt nō cōtineri terminis ꝓpꝛiis. qđ nec q̄ſcē habz ſz efflueē ſp et dilabi quouſq̄z ſiſtat i aliquo. Intelligam⁹ ſiliter de liquefcto vel emollito ſpū ꝓ amorem dei ſuomodo. q̄ i deo ſolo terminū inuenit ⁊ q̄tem ad cuius exēplar ſigillať. exēplatur. trāſformātur. ſiplificať vniť. et ita de reliq̄s ſimilibus Remanet autem ſetulētū illd qđ eſt poſtōis īferioris. ⁊ ſēſualitatis velut in imis. Vnde colligitur corrolariū vl poziſma pulcerrimum. q̄ ſicut res dū emanāt a deo et q̄ſequēter dū ſe diffundunt (ſicut in ſole ꝓſpicimus) fit progreſſus ad particulariora et groſſiora.

que plus habent materialis q̃ ditionis: sic in reditu ad deum qui fit per hominem contemplatiuum. reducendo similitudines rerum primo cõceptas in sensibus ad intellectualem et spiritalem puritatem. fit abstractior et vniuersalior reductio ad vnitatem ꝫ quandã immaterialitatem. nam quod natũ est ex spũ spiritus est. xiii

ixerunt ante nos hec omia sancti doctores. Quid enim inexpositum reliquerunt? Sed hec iterum in eis verbis et ordine sub paucis commemorata sint. Enitamur si forte poterimus inuenire modum alterum meditationis simplificande. et a fantasmatibus elõgande. q̃ familiarior et ab hominibus non exercitatis aut eleuiats in phisica disciplina seu methaphisica capabilior forte fiat. Constituamus in p̃mis exemplum palpabile. cuius erunt capaces ipsi etiã pueruli suomodo. Dicat aliquis vni puero iambtenti rationequi neq̃ patrem suum neq̃ matrem vidit vnq̃. dicat inq̃. Ecce tu puer mi patrẽ habes in regione longissima. potentissimum. optimum. et gloriosissimum. Ille est qui genuit te et fecit/ille est per quem et a quo mittuntur tibi omnia que habes bona. hec vestes. hec cibaria. hec poma/ nuces et similia. Nunquid non bene habes talem patrem diligere. tali obedire et facere. quidquid ipse mandauerit? Hoc audito sermone puer affectu naturali mouetur ad nomen patris ut feratur in dilectionem ipsius. apud quem non est alia cognitio q̃ per quandam fidem seu narrantis auctoritatem. Hic non considerabit de necessitate patrem sub aliis conditionibus materialibꝫ. ut q̃ sit albus vel niger. paruus. aut magnus. vel si considerauerit ipse: protinus auertere se potest ab huiusmodi consideratione. et in nomine seu cognitione huius quod est pater tot? intendere valet tenelli cordis amorem. Potest totus in eius dilectionem inhiare. suspirare et desiderium totus in eum q̃uertere. Quidni dixerit sibi ipsi vel aliis? Viuat talis pater benedictus talis pater. certe diligendus honorandus et reuerendus est michi talis pater Deniq̃ si quis ab illo puero quesierit qualis est iste tu? pater: respondebit tandem. Ne

scio nisi q̄ est meus pater. pro genitor meus. benefactor meus. protector et nutritor meꝰ et si qua sunt similia. Et hoc quidem agnouit fide per auditum. non intuitiue per visū vel tactum. xiiii

xistimo q̄ simili manuductione potest christianus etiā sine litteris et rudis induci. q̄ transeat i affectum cordis erga deum et diuina. deserendo fantasias corporalium rerū. aut supergrediendo eas transuolatu quodam generalis meditationis. et amoris vehiculo

Exemplificemus et aliter. Desiderat aliquis sanitatem dum egrotat. nonne potest optare seu petere medicum. nō hunc vel illum singulariter. sicut scitiens appetit vinum. ⁊ esuriens cibum. quod facit aliquando non habita fantasia/tione ad hoc vel illud vinum. ⁊ de cibo similiter. Applicet meditātis cor similitudines istas ꝑ practica sue meditationis q̄ festim ut offertur aliquod cor/poreum oculis sue meditationis. Non quiescat in eis. ꝛ̄ suspirando. desiderando. diligendo. supervolvare querat ad quoddam abstractum ⁊ denudatum bonum Dicatur corpo

ralibus' quasi scalis aliquibus ad spiritualia ascendendo. nō quiescendo in ipsis. Exemplificauimus iam de filio meditante circa patrem ignotum. de egroto. de scitiente. de esuriente. qui suspirat ad medicū ad vinum. ad cibum incognitos afficitur. atq̄ desiderat. Quin etiam si cognouerimꝰ christum secundum carnem prout loquitur apostolus. nō eum tamen modo secundum carnem cognoscimus. sed ut redemptorem. ut saluatorem. ut dei virtutem et sapientiam recogitamus. qui factus ē nobis a deo sapientia/iusticia/sā ctificatio/redēptio. Puto iuxta traditionem hanc motus ē hugo dicere q̄ aliquando dilectio intrat. vbi cognitio foris stat. non q̄ amor excludat omnem cognitionem. Sic enī fieri non potest ut diligatur prorsus incognitum. Sed et ipse amor (sicut dicit gregorius) quedam cognitio est. Et q̄ lis cognitio? Certe experimētalis. et quomodo proportionalis tactui. gustui. vel olfactui in sensibus. Vnde q̄uis dicatur ab aliquibus amor eē cecus: hoc habet fortasse veritatem loquendo de cognitiōe

luminosa seu declaratiua. proportionaliter ad visionem oculorum et auris. quia se manifestare non potest aut in alterum transfundere sapor et dulcor amoris per experientiam habitus. prout i precedēti tractatulo dicebatur. Rursus patet ex priorib⁹ quid habet respondere cor simplicis meditantis vel orantis: si queritur ab eo. quid meditando. quid orando cogitat. aspicit. aut diligit. Recogito dicet patrem meum celestem. benefactorem meum. redemptorem meum. saluatorem meum. iudicem. pmo amicū et sponsū meum. Et si pergis vltra quere. quis est iste pater tuus. cuius essencie est. cuius perfectionis et conditionis: respondebit. Incomprehēsibilis est et infinitus. quem ideo comprehendere non enitor. Satis est michi cognoscere pro statu. p̄sentis incolatus ipsum sub rationibus que dicte sunt. q̄ pater est. q̄ benefactor. pulcer et decorus. et totus desiderabilis: et ipse est amicus meus. dicebat in canticis sponsa. Vnde puer de quo prelocuti sumus querenti sibi qualis est pater tuus / nunquid magnus aut paruus. rubicundus aut pallidus. nudus aut vestit⁹: diceret Nescio nec hoc scire dum erui hic sum contendo. Sciam abunde dum presentem ip̄m habuero. Hec itaq; michi cognitio sufficit dum illic est et ego istic. vsq; ad tempus beneplaciti sui. quatenus honorem sibi dilectionem / reuerentiam / obedientiam q; toto conatu rependā. Viuit ille cui puerulo suadebant pii parentes. ut si poma / si nuces / vel talia vellet habere: flecteret genua et eleuatis manibus / illa peteret a deo. cui sic agenti proicicbantur ab alto loco. ut a camino. poma / nuces / et similia. applaudentibus parentibus et dicentibus Vide fili quoniam bonum est orare deum. qui talia prestat orantib; . xvi

ecclia videtur plana. cōmunis regia. sine periculis. sine difficultatibus et offendiculis vbi veritatem habet illud proverbium. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter Hic euenit ut simplices et sine litteris rapiant celum. vbi litterati et conquisitores huius seculi. vbi persecutatores manifestatis aut inanes. remaneāt aut oppīmantur a gloria. Le-

gimus in ecclesiasticis hystoriis de martire blandina(si bene nomē habeo) que dum torta interrogaretur de multis: hoc vnum respondebat.Christiana sum. Nec ab ea alterū poterat extorqueri responsū Fieret vtinam sic in nobis omnibus meditari volentibus in simplicitate cordis. conformiter ad apostolum, Nichil īquit arbitratus sum me scire inter vos. nisi dominum iesū christum.et hunc crucifixum Ecce enim dum querit aliqs meditazi īsimplicitate cordis: occurrunt eivel naturales fā tasie.vel dyabolice illusiones querentes quis.vbi est deus tuus.Audi prophetam impetitum talibus questionibus.Vti dicunt anime mee . non est salus ipsi in deo eius. Notanda prorsus que sequitur respō sio.ea roborans que diximus Tu autem domine susceptor meus.gloria mea.et exaltans caput meum.Age sic tu quisquis es meditabundus in simplicitate tua.dic ad dominum Ego seruus tuus. ego filius ancille tue.tu gloria mea.ꝫ exaltans caput meum.tu pater ꝫ redemptor.Q; si plus ꝫ curiosius interrogare tevoluerit occurrans cogitatō tua:expellat aut diuertat eam meditatio tua flabello et manu simplicis humilitatis.et dicat. Ipse est pater meus.rex meus.et deus meus xvii

audatur īscriptura sacra et a doctoribus simplicitas vera.que plicam non habet dolositatis.falsitatis.aut curiositatis.Sic iob fuisse simplex memoratur nō simplicitate que opponitur,perspicacitati ītellectus.sed que contraria ē dolositati et fraudi affectus Sic ait sapiens de deo.q; cum simplicibus graditur.et cum ipīs est sermocinatio eius.Sic sentiebat prophēta loquēs ad dominum. Vt iumentum factꝰ sum apud te. Felix qui taliter simplex ꝫ tale iumentum esse meruit.si tamen in via domini. nam fortitudo simplicis via domini. Hec simplicitas (dum etiam atz etiam recogito)locum videtur habere precipue apud constitutos et laborantes in vita actiua.quibz non est otium vacandi subtilioribus inquisitionibus nostre legis.quibus preterea nō suppetit locus/facultas/et tempꝰ recolligendi se in vnitate que docetur a philosophis per ab

stractiones philosophicas. Similes dicimus de maxima parte viuentium sub religionis disciplina regulari. quos continuatio diuini seruicii. quos ieiuniorum vigiliarumq; labor assiduus non permittit. ut meditatōnem suam figant in abstractionibus philosophicis. q̄ les prenotauimus Possunt ipsi nichilominus ascendere sublimius atq; securius (deducēte eos per excelsa victore deo i psalmis canēte) q̄ pluzimi q̄ti die philosophico scrutantes scrutinio. Dicamus adhuc aliquid de hoc meditatōis modo. qui solet a corporalibus incipere. et ea sibi substernere. ꝛz ne quiescat aut pedem in eis figat. salubberrimum est consilium. Alioquin vel frenesim aliquando vel turpissima desideria meditans consequetur Assignemus rationem. Constat plane virtutem omnem que corporeis vtitur organis fatigationem, et totalem in operatione sua (si nimis continuetur) defectionem pati. Cōstat insuper ex hoc cogitationem omnem particularem/que nimis et plus debito profunda tur i ymaginatiua vl estimatiua virtute/ lesionem inferre sic fantasianti. ut nō maneat dominus t liber ad expellendā huiusmodi cogitationem. Patet hoc in omni passione radicata potissime in amore. qualem videmus in philocaptis q̄ ab īsanientib⁹ t maniacis differūt nichil Diuit adhuc q̄ iuuenis suā taliter fixit īuni⁹ amore mulieris fātasiā: q̄ i rippa fluminis cuius dā existens. existimabat illā vidē i altera rippa. et inde natādo venire satagebat ad ipam. Tandē hic adhibito verbere forti sanat⁹ est Diuit qui castius exercens semetipsum in legendis meditationibus anselmi t ad affectū trahendis. hinc a deo vexatus est: ut aspectus solus codicis vbi scribebantur sibi verteret velut in nauseam, et capitis vertiginem. xix

egi prīdē libellum vnum. quem virgo quedam deuota composuisse ferebatur. de cuius dictis hoc vnum memoriter retinui semper t notaui. quoniam per multa experius rectissime cautissimeq; dictum eē reperio. Nichil est (inquit) suspectum magis michi q̄ amor etiam circa deum Posui hoc in lectione quadam edita per modum tractatuli.

de probatione verarum reue-
lationum typo numismatis.
Est enim passionum omniū
vehementissima dilectio. que
propterea semper eget discre
tōis freno. quale vel habere vt
retinere/quis nesciat esse diffi
cillimum? Viuit mulier que ca
stitatem cum viro proprio. mi
ro nec hic aperiendo rigoris
tenore seruabat. Hec nichilo-
minus amori spirituali dei se
dans aut dare putans. carna-
le nescio quid et fedum pati se
fatebatur in corpore. Que rur
sus (ut alie plures) subvelami-
ne deuotionis ad personas a-
liquas de sanctitate famatas
prolapsa est. nunc ad hāc. nūc
ad illam. diligēdas furore ma
gis q̄ amore. ita ut sui cōpos
non fieret. nec vllis arceri mo
nitis posset ad moderationē i
amore tenendam. Q̄ nisi for-
tiores et virtuosiores in amo-
re compescēdo fuissent illi q̄s
amabat viri (profecto credite)
res in pessimū exitum / nedū
coram deo/sz etiam coram ho
minibus lapsa erat. xx

ed ad quid fit istorum com
memoratio? Nimirum ut su
adeamus & inculcemus q̄tum
fas nobis est. ne meditantis a
nimus se det, sed accommodet
iuxta verbum senece rebz eos
pro alibus considerandis Hoc
est dicere. q̄ protinus euolare
studeat ad meditationes vnū
sales. quales prenotauim⁹. qm̄
ita vitabit lesionis fātastice pi-
culum. Ita fiet illud. Oculi
mei semper ad dñm Et q̄ſequ
ter illud Quoniam ipe euellet
de laqueo pedes meos. Occur
rit fabula de vulpe et murile
go. Quesiuit vulpis quot mo
dos vel circuitus scizet contra
caninos insultus. Respondit
murilegus. Vnicum. Vath (in
quit vulpis) ego mille & mille
cognoui. et habeo talibus sac-
cum plenum. Euenit interlo
quendum multitudo canum
venantium. Murilegus vt au
diuit latratum: confestim exi
liit i arborem sursum. vulpis
deorsum fugitabunda et ve-
lox pergebat in circuitu Tan
dem dū fatigata pateret mor
sibus canum: iproperauit mu
rilegus vulpi. multos sibi cir-
cuitus non ita valuisse/sicut v
nicus sibi saltus in arborem p
fuerat. xxi.

efert seneca simile aliud di
ctum ab altero philosophorū
quoniam plus proficit vnum
morale preceptum/si vsu con
tinuo te in illo exercueris: q̄

multa si neglexeris vtilium. Exemplificat de luctatore Applicemus proposito. et dicamus q̄ hic vtilis. hec exercitatio meditantis esse debet. ut assidue discat ad omnem rei corporalis intuitum leuare cor suum sursum. velut in vniuersalem quandam recogitationem diuine bonitatis. diuine sapiētie. et potestatis. et ita de similibz iuxta sensatorum exteriusve interius qualitatem. quoniā laquei retia et viscus sunt infimis. Quid mirandum si spiritus instar auis dum insidet morans in eis capitur et irretitur. porro si mox supervolet securus est? xxii.

uit hoc stoicorum (quorum seneca non infimus fuit) institutum. ut mens aliqua virili et forti cogitatiōe se muniret atq; stabiliret. que valeret ad virtutem. Alioquin satius esset vagari per multa. dummodo casta sit et ordinata vagatio. Hec autem cogitatio vt rectius meditatio vocabatur apud eos. circa fictum quoddā virtutis simulacrum. quod honestum vocabant vel honestatem. que suavi nos trahit et allicit. nec propter aliud queri habet. At vero diuinius actum est nobiscum. quiver am et solidam virtutis et felicitatis rē tenem⁹. non solam ymaginē. que res non sola ratione nō sed fide certa proponitur tenēda. querenda. meditandaq; iugiter. Manuducunt tamē nos omnia ad hoc ipsum si non abutimur. si non signis nutibz et vmbris inhesserimus. veritate relicta. Est hoc enim hois insipientis. et stolidi. Dicimus hec ad inculcandum magis et magis recessū a corporalium cōsideratione diutius nimis. et firma. quoniam i eis omnibus laquei sunt. tendicule sunt. decipule sunt iuxta sententiam sapientis/ pedibus insipientium

Dicet aliquis. Prohibes igitur ymaginem fieri vel intueri: prohibeas consequenter litteras oportet. et ita quid reliquum erit meditantibus? Respondemus quia nec vsus nec intuitus prohibetur. sed inhesio talis que meditātis cor ne sursum feratur quasi circumligatum funibus aut inuiscatum detineat. Supervolet igitur frequenter. et si recidere crebro necesse sit. xxiii

mpliusvero compertum ē sepius. q̄ volentes intendere meditationi. si non hoc discre

fe fecerint: decidunt vel in fen
tationes et illusiones dyaboli
propter arrogantiam/ laten-
temq; superbiam. aut efficiū
tur fantastici vel melancolici.
propter fixam nimis et radi-
catam atq; profundatam in
rebus corporalibus ymagina
tionem. quandoq; etiam vsq;
ad insaniam. Superest yma-
go muliebris lapidea. cuius in-
spectione crebra factus est de-
nus philocaptus quēadmodū
de pigmalione et imagine sua
narrant fabule poetice. et de
narcizo qui propriam in fon
te perlucido speculans imagi
nem. sic in eius forma stultus
hesit: vt occumberet. Potue-
rant hic plurima dici de cau-
sis et modis huius lesionis fā
tasie. adeo q; vigilantes patiū
tur similia somniantibus. et
hoc vocatur gallice. resuez vel
reuerie. ita ut reputent ea q̄
in sola fantasia versantur in-
terius. sensibus exterioribus
percipere. Notum est hoc in
maniacis. Notum preterea in
quibusdam melancolicis. qui
se volūt deuotos meditatiuos
q; fieri. seu reputari. quos hu
iusmodi fantasiatio circa cor
poralia facit errare multipli
citer. eosq; ut vel in eleuatio
ne corporis christi. vel i alia re
cogitatione sua/ existiment se
deum videre crucifixum. aut
sub alia forma corporali. Pu-
tant alii se voces audire. tan-
quam christi vel alicuius san-
ctorum sanctarum q; suarū
Quasuper re pro assignatōne
naturalis cause. diuersa sunt
a diuersis conscripta volumia.
de quibus non est hic dicendū
per singula. Consurgit exin-
de difficultas magna. qua ra
tione scietur distinctio iter ve
ras et falsas reuelationes. si
sint ab angelis vel a demoni-
bus. quos esse non vtiq; possu
mus abnegare. vel a pertur-
batis fantasmatibz. Felix pla
ne qui in lege domini medita
tur die ac nocte. si comes affu
erit discretio. quam parit hu-
militas captiuans omnem in
tellectum ī obsequium fidei. a
alieno magis q̄ proprio iudi
cio semper credens. Hec autē
meditatio querit et parit cor
dis simplificationem. de qua
sapiēs. In simplicitate cordis
querite illum. quoniam cum
simplicibus graditur. et est ser
mocinatio eius. xxiiii

xtimescimus in multiloq̄o
fastidium. nichilominus quia
iolet inexercitatis (ad quales

est sermo presens)particula/ris exemplificatio proficere: subiungamus vel vnū de plu ribus. Et quoniam dicente sa piente initium sapiētie timor domini:constituamus ante o culos meditationis nostre ex emplum illud celebre aquo ce pisse dicitur ordo cartuziensi um. Mortuus est quidam ma gne reputationis magister a/pud scolasticos. Parabantur exequie in templo. venit vox. Ad iudicium dei vocatus sum Dilata est sepultura vsq; in di em sequentem. Audita est ite/rum vox. Accusatus sum. Fa/cta dilatione vsq; in diem ter cium. vox tunc insonuit. Iu/sto dei iudicio condemnatus sum. Ecce positum est coram oculis meditantis exemplar iudicii tremendi. vocationis. accusationis. condemnatōnis. Hec vtiq; materialia videre ē quotidie apud eorum vtrūq; ecclesiasticum et temporale. Potest tamen meditantis ani mus ista quodam modo spiri taliter assidue secum reuolue re. et ad timorem iudicii dei se met afficere. ut consequenter ad sedem misericordie (que di cente iacobo superexaltat iu/dicium) tremebundus appel/let. et dum miserendi tempus est illi toto cordis affectu se sū mittat. Sic prudem de mendi/citate spirituali scripsimus in vulgari. quatenus exemplo mendicorum pauperum ma/nuduceremur elemosinas q̄/rere spirituales. multo/magno se duloq; cordis affectu. Sic i sensu litterali psalmorum. da uid ex se docuit. Sic pia que/dam mulier dolorem de per/ditione filiorum retorquebat. super anime sue et aliorum spiritualibus angustiis. cogi/tandis. ac proinde miro salu/briq; modo conuertebat tristi ciam temporalem in spiritua lem. t consequenter gaudium Siquidem verum est beatos esse sic lugentes: quoniam ipi consolabuntur. Nolumus ta mē in his similitudib⁹ corpore is figi seu demergi cor medi/tantis. sed ad spiritalia consi/deranda sine loco. sine situ. sñ colore. sñ figura reflecti. xrv

xplicuimus sicut potuimus. si non satis expleuerim⁹: sup pleat infectum deus. qui sol⁹ sensum aperit ut intelligantur scripture. nedum que in libris sed que inueniuersis creaturis pervaria proposite sunt exem pla. quatenus legantur ad edi

ficationem nostram.pro con/
secutõe felicitatis eterne.Po/
ro quidquid edoctum videtur
super simplificatione cordis.
traduci potest faciliter ad cor
dis stabilitionem. de qua dicit
apostolus.Bonum est gratia
stabilire cor. dum docetur cor
bel stare in deo. bel non elon/
gari diutius ab eo. ut ibi no/
stra fixa sint corda vbi vera
sunt gaudia. Trahi similiter
potest ad cordis mundificatõ
nem de qua dauid.Cor mun/
dum crea i me deus.Que mũ
dificatio fit tum a multis. tũ
precipue et difficilime a fãtas
matum corporalium contagi
one/vmbra/vel fuligine.Pos
set deniq; sub simplificatione
cordis / introduci directio vel
rectitudo. Sed erit super hac
re particularis deo volente de
cisio.de qua rectitudine est ex
clamatio psalmiste Quam bo
nus israel deus. his qui recto
sunt corde.Et iterum.Confi
tebor tibi in directione cordis.

Explicit de simplificati
one cordis. vi.t.